

SNOVANJA STRAN 9, 10, 11, 12 :

Gledališki list Prešernovega gledališča Kranj

STRAN 5 :

Janez Puhar, izumitelj fotografije na steklo

Janez A. Puhar

Temeljna banka Gorenjske

ljubljska banka

GORENJSKA BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Zdaj gre pa zares

Razplet jugoslovanske krize nemara res ni daleč. Razmere so zaostrene do skrajnosti in vse bolj postaja jasno, kako se lahko razpletejo. Preizkusni kamen so dopolnila slovenske ustave, ki jih premlevajo v državnem in partijskem vrhu, za zaprtimi vrati, nestrpnim državljanom pa privoščijo le skope Tanjugove vestičke, ki jih znajo prav prebrati le "diplomatiki".

Celo Markovičev sveženj protiinflacijskih ukrepov je te dni nekako v zatišju, nemara pred nevihto, saj se bodo že prihodnji teden dogodki odvijali z bliskovito naglico. Kako neizprosni so ukrepi, ki naj bi temeljito posegli v čiščenje bilanc ter v denarno politiko in sistem kot najbolj občutljivo področje, seveda pa tudi v potrošnjo in s tem plače, je moč pojasniti z naravnostjo slovenske vlade, ki pravi: nikogar ne bomo več zdravili, ker denarja nimamo več, kar ga bomo imeli, bomo namenili za socialne podpore brezposelnim. Na poti čez Ribnikarjev most v normalne razmere, se bo marsi-

kdo zmočil, nekateri bodo padli v vodo, čez naj bi prišli le zdravi oziroma zdrava jedra obolenih podjetij po Tomosovem receptu, na obzorju pa so že drugi, tik pred zdajci je menda ljubljanska Avtomontaža in še kdo.

Na pot pa naj bi se odpravili kolikor toliko pripravljeni, slovenska vlada je na pomoč poklicala prave strokovnjake, svetovna svetovalna firma McKinsey, ki ima enega od centrov v Zahodni Nemčiji, njegov direktor pa je Slovenec Peter Kraljič, namreč ne dela le projekta za slovenske železarnice, naročili pa so ga tudi v Gorenju in v TAM-u, temveč tudi za celotno Slovenijo. Za gospodarsko preobrazbo Slovenije po vzoru italijanske Furlanije-Julijske krajine in nemške dežele Baden-Wuerttemberg bi potrebovali vsaj pet let, v tem času pa bo delo izgubilo 150 tisoč delavcev (od 850 tisoč), ki bodo vsaj začasno, dokler ne bodo dobili dela v novih podjetjih in se zanj tudi usposobili, morali živeti od socialne podpore.

M. Volčjak

Kranj, 21. septembra - Natečaj za gradnjo viadukta v Mostah bo 26. septembra, pri izbiri izvajalca bo eno od meril tudi rok, ki ga bo ponudil, z gradnjo pa naj bi začeli že sredi oktobra. 452 metrov dolg most bo po velikosti podoben viaduktu Peračica, z njegovo gradnjo pa na trasi Hrušica-Vrba tako hitijo, da bi podzemna gradbena dela opravili že čez zimo, most pa bodo kasneje uporabljali pri gradnji avtoceste, da tovornjaki ne bodo vozili po stari cesti. Čez mesec dni, natančno, 26. oktobra, pa bo natečaj za izgradnjo avtoceste od Hrušice do Vrbe, v dolžini 13 kilometrov, ki naj bi jo na nekaterih odsekih prav tako začeli graditi zelo hitro in čez zimo opravili vsaj dela pri prestavitvi struge Save. Takšna je kratka informacija z obiska Janeza Zemljariča, predsednika republiške komisije za izgradnjo avtoceste, v Kranju, najprej se je ustavil v Projektivnem podjetju Kranj, kjer izdelujejo projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja - oddali ga bodo v roku, to je 30. septembra - nato pa se je pogovarjal s predstavniki kranjske, radovljiške in jeseniške občine. M.V., Foto: F. Perdan

Jubilej: škofjeloškega nogometa - V sredo je bila v dvorani škofjeloške občinske skupščine slavnostna seja v počastitev 60-letnice organiziranega nogometa v Škofji Loki. Po seji je predsednik škofjeloške občinske skupščine Jože Albreht priredil sprejem. Na sliki: predsednik izvršilnega odbora nogometnega kluba LTH Janez Krajnik podeljuje priznanje bivšemu županu SEI na Koroškem in velikemu prijatelju nogometa Toniju Hriberniku. Več o jubileju v torkovem Gorenjskem glasu. J. K., slika F. Perdan

Verjetno še ne veste:
DUTY FREE Mednarodno podjetje
SLOVENIJALES TRGOVINAna Gorenjskem sejmu v Kranju
ima bogato ponudbo
in konkurenčne cene!Odprto:
pon. — pet. 12-19
sob. 8-12
tel. 28-284

45 let Škofjeloškega odreda

Škofja Loka, septembra - Ob 45-letnici ustanovitve Škofjeloškega odreda bo v nedeljo, 24. septembra, ob 11. uri na Breznici nad Škofjo Loko (7 km po vojaški cesti, ki vodi na Blegoš) srečanje borcev Škofjeloškega odreda. Zbirališče borcev bo ob 9. uri pred skupščino občine Škofja Loka. V primeru slabega vremena bo srečanje v dvorani občinske skupščine v Škofji Loki. D. D.

Stavke v zdravstvu (spet) ni bilo

Zdravilo po kapljicah

Ljubljana, 18. septembra - Kaže, da se zdravstvo res težko odloča za tako drastično potezo, kot je splošna stavka. Še vedno ni zadoščeno vsem zahtevam, ki jih je stavkovni odbor delavcev v zdravstvu in socialnem varstvu naslovil na institucije, vendar so se zadnji hip odrekli stavki, napovedani za 20. september in jo preložili na 15. november.

Stavkovni odbor ni bil povsem zadovoljen z odgovori pristojnih ustanov o usodi zdravstva, vendar so le-te vsaj pokazale pripravljenost na dialog in s kratkoročnimi ukrepi dosegli, da zdravstvo vendarle dobiva zdravilo po kapljicah. Boljša je likvidnost, plače so si v primeri s prejšnjim polletjem opomogle, plačevanje računov zdravstvenim organizacijam je sprotnejše, čeprav denimo na Gorenjskem na denar še vedno čakajo

okoli mesec dni. Še vedno pa ni jasno, ali bo za zdravstvo letos dovolj denarja, da bo nemoteno delovalo. Tako bo na primer predlog o presežkih drugih sisov, ki naj bi jih pretresli v zdravstveno vrečo, konec meseca obravnavala slovenska skupščina.

Istega dne, ko se je stavkovni odbor zdravstva sestal s predstavniki nasprotne strani (izvršnega sveta, komiteja za zdravstveno in socialno varstvo ter obeh skupščin, zdravstvene in socialne), so predstavniki izvršnega sveta dali v javnost informacijo, s kakšnimi ukrepi so se lotili zadreg v zdravstvu in kaj so le-ti prinesli. Za program enakega obsega kot lani je zdravstvo letos dobilo 17 odstotkov več sredstev, kar zajema tudi lanski dolg. Zdravstveni sivi v občinah so tako po prenehanju veljavnosti intervencijske zakonodaje povečali prispevne stopnje, tako da se je likvidnost v zdravstvu izboljšala, čeprav so se učinki pokazali šele čez dva meseca. Tudi plače so se po besedah predstavnika slovenske vlade toliko povečale, da ne zastajajo več za gospodarstvom.

Našteti ukrepi pa so vendarle le kratkoročni, medtem ko v zdravstvu pričakujejo trdnjših trajnih rešitev. To je tudi vzrok, da stavkovnega odbora niso razpustili in da napovedujejo stavko za 15. november, če vlada in drugi ne bodo več storili tudi v tem pogledu.

D. Z. Žlebir

Livarna in Orodjarna se želita spremeniti

Kako zdržljiv je Kapucinski most

Škofja Loka, 20. septembra - V škofjeloškem Zavodu za družbeni razvoj so pripravili osnutek ureditvenega načrta na LTH-jevi Livarni in Orodjarni v Vincarjih, ki svojo obetavno prihodnost oziroma preusmeritev v tehnološko zahtevnejše izdelke povezuje tudi z rušitvijo nekaterih starih stavb in postavitvijo novih. Načrt bodo seveda obravnavali tudi v krajevni skupnosti Stara Loka-Podlubnik, kjer lahko pričakujemo dokaj živahno debato, saj je tovarnica ob Sori tako rekoč vpeta v stanovanjsko naselje.

Prav zato je izjemno pomemben spremljajoči dokument ekološka študija, ki jo mora oceniti skupina SEPO pri-Institutu Jožefa Stefana. Zelo občutljiva točka novega ureditvenega načrta Livarne in Orodjarnje pa je tudi Kapucinski most kot za zdaj edina mogoča cestna povezava. Občinski izvršni svet zahteva, naj se strokovno preveri zdržljivost Kapu-

vršine v Vincarjih. Glavna značilnost obnove tovarne je, da se količinska livarska proizvodnja ne povečuje. V novem obratu tlačne livarne bo namesto sedanjih 24 strojev ostalo le še 20 strojev, medtem ko se bo količina ulitkov s sedanjih 3250 ton na leto zmanjšala na 3000 ton. Bistvo obnove je namreč večja strojna produktivnost in materialno manj požrešni ulitki.

Ker sedanja omejena lokacija tovarni ne dovoljuje širitve, je edini način prenove ta, da se - razen novega dela livarne in mehanske obdelave - stare stavbe postopno nadomestijo z novimi.

H. Jelovčan

Ozimnica: malo denarja, malo muzike - Foto: F. Perdan

Vlak bratstva bo tokrat krajši

Kranj, septembra - Kot kaže, je prijav za letošnji Vlak bratstva, ki bo šel na pot 12. oktobra, veliko manj kot za zadnji vlak pred štirimi leti. Vzrok je iskati v odnosih med Slovenijo in Srbijo, ki so hudo skrhani in imajo nehote svoj negativni vpliv tudi tu. Po zadnjih podatkih, s katerimi razpolaga Medobčinski svet SZDL v Kranju, bo šlo z Jesenic v Srbijo 22, iz Kranja 9, iz Radovljice 13, iz Trzica 16 in iz Škofje Loke le 33 nekdanjih izseljencev z občinskimi delegacijami vred. Dober odziv je edinole v Trzici, kjer se bodo Vlaka bratstva udeležili skoraj 100-odstotno, veliko manjši pa je v vseh drugih občinah, kjer je prijavljenih vsaj pol manj udeležencev kot sicer.

D. D.

Kranjski sivi imajo premalo denarja

Oktobra višje prispevne stopnje

Kranj, 13. septembra — Kranjski izvršni svet se je strinjal z višjimi prispevnimi stopnjami, ki jih bodo kranjski sivi družbenih dejavnosti uveljavili 7. oktobra. Skupna prispevna stopnja se bo povečala za 0,96 odstotka in tako za družbene dejavnosti na ravni občine znašala 23,58 odstotka od kosmatih osebnih dohodkov, prispevna stopnja iz dohodka pa bo ostala nespremenjena. Znotraj tega povečanja bodo izobraževalni skupnosti prispevno stopnjo zmanjšali za 0,10 odstotka, povečali pa jo bodo zdravstveni skupnosti za 0,63 odstotka, skupnosti otroškega varstva za 0,23 odstotka, skupnosti socialnega skrbstva za 0,10 odstotka in telesnokulturni skupnosti za 0,10 odstotka.

Z doslej veljavno zbirno prispevno stopnjo iz kosmatih osebnih dohodkov je bila kranjska občina na 45. mestu v Sloveniji, po oktobrskem povečanju pa bona 32 mestu, povečanje pa bo kranjskim delavcem neto osebne dohodke zmanjšalo za 1,7 odstotka. V Kranju torej že drugi v letošnjem letu povečujejo prispevne stopnje, v razpravi je padlo tudi vprašanje, da to pač ne gre v korak z akcijo zmanjševanja skupne in splošne porabe. Slišali smo tudi vprašanje, kaj 0,10 odstotno povečanje prispevne stopnje v telesnokulturni skupnosti pomeni za gradnjo kranjskega bazena. Vodja strokovnih služb sis Edo Resman je odgovoril, da bi za obdržanje sedanje hitrosti izgradnje morali prispevno stopnjo povečati za 0,3 odstotka, vendar tolikšnega povečanja niso predlagali, ker skušajo z dobrimi poslovnimi potezami prihraniti nekaj denarja in doslej jim je uspelo gradnjo poceniti že za 15 odstotkov.

M. V.

Ta teden podpis Temeljne listine v Trziču

Trzič, septembra - Konec tega tedna, od petka, 22. do nedelje, 24. septembra, bodo Temeljno listino Slovenije podpisovali občani Trziča.

Kot nam je sporočilo predsedstvo Občinske konference SZDL Trzič, bodo Trzičani Temeljno listino Slovenije podpisovali v času, kot so ga za to določile krajevne konference SZDL in sicer: **Senično**, v nedeljo, 24. septembra, od 7. do 11. ure v Domu družbenih organizacij; **Križe** v soboto, 23., od 14. do 17. ure in v nedeljo, 24. septembra, od 8. do 11. ure v prostorih krajevnih skupnosti. Ravne v soboto, 23. septembra, od 8. do 12. ure v prostorih KS; **Jelendol** v soboto, 23. septembra, od 8. do 12. ure v Domu družbenih organizacij; **Brezje** v soboto, 23., od 8. do 13. ure v trgovini, in v nedeljo, 24. septembra, od 8. do 11. ure v prostorih KS; **Kovor** v soboto, 23., od 17. do 19. ure in v nedeljo, 24. septembra, od 9. do 12. ure v pisarni KS v osnovni šoli; **Podljubelj** v soboto, 23., od 14. do 19. ure v restavraciji, in v nedeljo, 24. septembra, od 9. do 19. ure v prostorih KS; **Lom** v nedeljo, 24. septembra, od 7. do 12. ure v Domu družbenih organizacij; **Pristava** v soboto, 23. septembra, od 16. do 20. ure v prostorih KS; **Bistrica** v petek, 22., od 15. do 18. ure, v soboto, 23., od 9. do 12. ure in v nedeljo, 24. septembra, od 9. do 12. ure v prostorih KS v gasilskem domu; **Trzič - mesto** v soboto, 23., in v nedeljo, 24. septembra, od 8. do 11. ure v prostorih planinskega društva Trzič. V Sebenjah bodo aktivisti SZDL podpise Temeljne listine Slovenije v soboto, 23., in v nedeljo, 24. septembra, pobirali po domovih.

Obenem pa Občinska konferenca SZDL obvešča vse občane, da lahko vsi zainteresirani podpisajo listino ta teden vsak dan od 7. do 15. ure v prostorih Občinske konference SZDL v drugem nadstropju skupščine občine Trzič.

D. D.

Premalo zanimanja za Titove štipendije

Kranj, septembra - V letošnjem šolskem letu je bilo za kranjsko občino določenih sedem Titovih štipendij za mlade delavce in štiri za otroke delavcev, ki se redno šolajo. Odziv slednjih je bil dober, zelo slabo pa so se odzvali mladi delavci, saj so prejeli le eno prošnjo in na razpolago je torej še šest štipendij. V preteklih letih je bil odziv sorazmerno dober, saj so imeli v lanskem šolskem letu 29 Titovih štipendistov, od tega 19 mladih delavcev. Zaradi tega nameravajo razpisni rok podaljšati do konca septembra.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zasluga za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Zargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Zalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrli** - **Žlebir** (socialna politika, Trzič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gozard Sinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Drakster** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje). Današnje število je uredil Andrej Zalar.

Naročnina za III. trimesečje 97.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnina 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Že tretjič popravljene prispevne stopnje

Plače požirajo denar, namenjen dejavnosti

Škofja Loka, 14. septembra - V škofjeloški občini se sicer radi pohvalijo, da imajo najnižjo skupno prispevno stopnjo za financiranje družbenih dejavnosti na Gorenjskem, in da so tudi pod republiškim povprečjem, vendar takšna hvala slabo dene tistim, ki od tega denarja živijo. Potem ko je republiška skupščina spomladi sprejela bilanco sredstev skupne porabe, po kateri se letos denar zanj realno povečuje, vključujoč lanske izgube (predvsem zdravstva) in potem ko je junija sprejela še sklep, da morajo sivi delavcem v družbenih dejavnostih usklajevati plače z gospodarstvom, je v Škofji Loki enostavno začelo primanjkovati denarja.

Po marčevskem in junijemskem popravku prispevnih stopenj bi morali za zadnje tri mesece dvigniti stopnjo od bruto osebnih dohodkov še za 2,70 od-

stotka. V sisih so ponudili še drugo varianto, ki "primanjkljaj" razpotegne za štiri mesece; v tem primeru bi rast znašala 1,77 odstotka. Izvršni svet (o

tem tako ali tako odločajo samo še sisovski odbori in izvršni svet) se je z nevhvaležno nalogo spopadel v torek. Nehvaležno zato, ker so pritiski z dveh stra-

ni; na eni je gospodarstvo, ki zaradi lastnih težav in vse večjih obremenitev vedno težje sploh še kaj daje, na drugi strani pa so delavci v šolstvu, zdravstvu, vrtcih, ki terjajo, kar jim gre.

V razpravi je sicer bilo nekaj zadržkov, češ, zakaj se tudi v družbenih dejavnostih ne bi začeli obnašati bolj podjetniško, vendar je na koncu pretehtala odločitev za drugo varianto. Zakaj? Ker je za podjetništvo pogoj, da ni inflacije. Pri nas je, skoraj triničelna. Kaj torej pomaga sklicevanje na ekonomske kazalce, najenostavnije je prisesti na inflacijski voz, ki drvi (v maloro?)

Sisovskega denarja, katerega gre že približno 60 odstotkov samo za plače, bo torej od oktobra naprej spet nekaj več. Delavci bodo ob plačah za september sicer zaradi tega res prikrajšani za okrog šest odstotkov (zraven pa še za enodnevni zaslužek za solidarnost), vendar bodo sposobni finančniki to ceno skušali vračunati...

S spremenjeno republiško ustavo se v novem letu sisom tako ali tako piše konec. Tudi zato velja dotleje programe, kot so bili sprejeti, sfinancirati. Ali bo potem za gospodarstvo in za družbene dejavnosti (kdo bo dežurni krivec?) res kaj bolje, pa bomo šele videli.

D. Dolenc

H. Jelovčan

Trzičani niso za regionalni radio

Nepotrebnosti stroški

Trzič, 13. septembra - Na razširjeni seji Sveta za informiranje pri Občinski konferenci SZDL so se pred kratkim odločno izrekli proti regijskemu radiu: ob treh že obstoječih lokalnih radijskih postajah in četrti, ki bo zdaj, zdaj tu, je regijsko radio le nepotreben strošek; za regijsko informiranje je dovolj Gorenjski glas.

Izgleda, da se ideja o regijskem radiu pojavi na vsakih nekaj let: nazadnje se je točno pred dvema letoma. In že takrat so bili Trzičani odločno proti njemu. Ugotavljali so, da je Radio Trzič občini silno potreben, ker nimajo nobenega drugega vira informiranja, in če bi se mu odpovedali, bi razvednotili ogromno prostovoljnega dela tistih, ki so Radio ustanovili in vseh, ki na njem še danes delajo. Sploh pa si v tem času ne bi smeli privoščiti tako dragih zadev, ki niso nujno potrebne.

Prav isto ugotavljajo danes in se upravičeno sprašujejo, zakaj ob štirih lokalnih - Jeseni-

cah, Žireh, Trziču in zdaj še Kranju - še regijsko radio, in kdo bi potem delal selekcijo, kaj bi šlo v regijsko radio. Sprašujejo se tudi, kdo jim zagotavlja, da bi ob enakih finančnih prispevkih lokalnih radijskih postaj za regijsko radio, bili enaki tudi v objavah na regijskem radiu, v vsebinskih prispevkih. Znova so poudarili, da je za Gorenjsko dovolj en regijsko vir informiranja, to pa je Gorenjski glas. Sploh pa bi bil regijsko radio tako drag, da tega Trzič, ki bi ga moral prav tako, kot vse druge lokalne radijske postaje sfinancirati, ne bi zdržal, in perspektivno bi se zagotovo moral odpovedati

svojemu lastnemu radiu. Trzič potrebuje le kvaliteten program svoje radijske postaje; v zadnjem času se je že precej zboljšal in se še bo. Ob aktualnih dogodkih že sedaj dobro sodelujejo z obema lokalnima radijskima postajama, Jesenice in Žiri, pa tudi z osrednjo radijsko hišo. Ta informiranost je zadostna in prav nič ne potrebuje še enega vmesnega člana. Sicer pa, sprašujejo Trzičani, čemu Slovenijo drobiti še na regijske programe. Časi zanje so vse prej kot primerni.

Iz Trziča torej prihaja ob zahtevi regijskega radia odločni "ne".

V evropski delovni čas ni mogoče skočiti čez noč

Sprememba tudi za vrtce, šole, prevoznike...

Železniki, 20. septembra - V Selški dolini se velikih korakov navadno lotevajo skupaj, enotno. Tudi prehod na evropski delovni čas je eden takšnih velikih korakov, saj pomeni korenito spremembo v ustaljenem ritmu dela in življenja ljudi, ki jih bo zadelo. Kot rečeno: pobuda je sicer prišla pred polnimi počitnicami iz Iskre Elektromotorji, navzoča pa je v vseh podjetjih v Železnikih. Kot je poudaril vodja splošnega sektorja v Iskri Mirko Polajnar, vprašanje, ali sprememba da ali ne, ni več, nikakor pa si ne bodo privoščili skoka vanjo na pamet, čez noč, če ji ne bodo sledile tudi druge življenjske funkcije: šola, vrtec, prevozi, trgovina...

Sekretarji podjetij iz Železnikov so tako že pred dopusti sedli za skupno mizo, za njo pa so povabili še ravnatelja osnovne šole, v katere sklopu je tudi vrtec. Ta je dejal, da bi bila s pedagoškega vidika sprememba za otroke celo dobra, saj jim ne bi bilo treba tako zgodaj prihajati v vrtec oziroma šolo, opozoril pa je, da bi podaljšanje delovnega časa tja do pete oziroma šeste ure popoldne zahtevala dodatne stroške, več zaposlenih v šoli in vrtcu, ki bi jih morale plačati tovarne. Podobno pripravljenost za spremembo so (v individualnih pogovorih) izrazili tudi v Alpetouru, ki skrbi za avtobusni prevoz delavcev; večji problem predstavljajo pogodbeni prevozi delavcev z okoliških hribov, ki bi pač podvojili stroške. Podrobnejši dogovori bodo torej še potrebni tako s šolo, Alpetourom kot trgovino in drugimi organizacijami, ki skrbijo za tako imenovane življenjske funkcije. Gotovo bo še najmanj težav s prehrano, saj so v tovarniških kuhinjah Iskre, Alples, Nika sposobni pripravljati tudi kosila.

Na predpopustniškem sestanku je bilo močno poudarjeno tudi vprašanje, ali so v Železnikih (prav zaradi omenjenih življenjskih funkcij, posebej še varstva otrok zaradi različnih krajev bivanja delavcev) zrela za spremembo delovnega časa ali ne bi kazalo vanjo stopiti hkrati v vsej občini oziroma celo širše na Gorenjskem. Vprašanje je bilo tudi, ali fiksni evropski delovni čas (ali od osmih do štirih, ali od osmih do petih) ali kot neko poskusno prehodno obdobje

premakljivi delovni čas. Za slednjo misel se nikjer niso posebno ogreli, saj bi premakljivi čas zahteval denar za nakup ur, nekdo bi moral preračunavati prisotnost na delu, pretrgana bi bila tudi jutranja in popoldanska kontinuiteta dela v režiji. V Tehtnici so sploh odločno proti, podobno pa razmišljajo tudi v Iskri.

To in še nekatera druga vprašanja nameravajo v železnikarskih podjetjih razčistiti že

v naslednjih dneh, ko bodo imeli na mizi tudi podrobnejšo analizo režijskih delavcev, ki bi prišli v poštev za evropski delovni čas (proizvodni delajo v dveh ali celo treh izmenah). V Iskri, denimo, so našli 303 režije (številka ni dokončna); 110 od njih ima 149 predšolskih otrok in 96 jih ima 144 šolskih otrok, 20 delavcev se šola ob delu, kar 180 pa se jih vozi na delo, od teh 92 iz Škofje Loke.

Vsaka novost, sprememba najprej povzroči odpor. Lagali bi, če bi rekli, da bodo ljudje navdušeni za evropski delovni čas. "Argumentov" proti je veliko, med njimi tudi pomislek: kaj pa tisti, ki imajo doma še kmetijo ali popoldansko obrt in si na ta način popravljajo zaslužek? Gotovo bo spremenjen delovni čas pospešil diferenciacijo, čeprav je res, da večina polkmetov dela v proizvodnji. Delavcu mora biti prva tovarna in čimboljše delo v njej, pravi Mirko Polajnar, da bo le tako lahko več zaslužil in mu postranska dejavnost ne bo več primarna. Samo Iskra daje kruh 1500 delavcem oziroma družinam...

H. Jelovčan

Izbir sekretarja v kranjskem sindikatu

Brez kadrovske kuhinje

Kranj, septembra - Volitvam drugih mož v sindikalnih vrhah, sekretarjev, tisk praviloma ne namenja omejevalne pozornosti: gre pač bolj za operativno kot politično funkcijo. Tudi mi bi obšli tovrstni dogodke v kranjskih sindikatih, ko ne bi bil demokratičnejši kot poprej in v duhu sindikalne preнове, kakršno si (korak pred republiški) zamišljajo kranjski sindikati.

Sprenevedali bi se, ko bi trdili, da tudi volitve v sindikatih niso bile plod kadrovske kuhinje, v katerih so ozke kadrovske koordinacije na koncu že izcimile prave in oblasti vsečne čelne ljudi, navadno sindikalno članstvo pa jih je slednjič vdano izvolilo. V izogib nedemokratičnemu ravnanju so se v kranjskem sindikatu odločili, da bodo v izboru sekretarja dali osnovnim sindikalnim organizacijam možnost izbirati med štirimi kandidati. Pravzaprav gre za nekakšen prvi krog volitev, kajti dva od četverice, ki bosta med članstvom dobila največ glasov, bosta kandidata na volitvah, opravljenih na seji občinskega sindikalnega sveta. Docela neposredne volitve to kajpada ne bodo, saj na občinskem svetu volijo delegati, ki jih vanj izvolijo osnovne sindikalne organizacije, ravno na zadnji seji sveta pa so se mnogi dvomeče spraševali, ali kranjsko delavstvo na tem mestu res zastopajo pravi, po njihovi meri izbrani ljudje. Ob tem le majhen medklic: kaže, da bo treba

z demokratično prevetriti tudi volitve v občinski svet, če ga v prenovljenem sindikatu ne čaka drugačna usoda!

Štirje kandidati, **Mate Bečič**, strokovni sodelavec Občinskega sodnika za prekrške, **Milan Čufer** iz Save, **Edvard Renko** iz KŽK in **Adolf Sitar** z občinskega sveta ZSS Kranj, so članstvu s svojim življenjepisom predložili tudi nekakšen program, osebni pogled na delo sekretarja občinskega sveta. Vsi štirje v programsko ospredje postavljajo delavcev gmetni položaj in ekonomsko ceno dela, vsi so precej konkretni, kateri pa je najbolj prepričljiv, bo presodilo članstvo.

Sicer pa, zakaj toliko besedi ob volitvah sekretarja, »samo« drugača človeka v delavski organizaciji? Če ne zaradi drugega, zato, ker je na »plačilnem spisku« članstva, slednje pa ima pravico terjati odgovor, kdo je kdo v vrhu organizacije, ki jih zastopa.

D.Z.Žlebir

Dušan Šinigoj: Za odločilne premike je potreben tudi politični konsenz

Zdaj se bo pokazalo, kdo je resnično proti inflaciji

Ljubljana, 19. septembra - Sveženj protinflacijskih ukrepov, ki jih je pripravila zvezna vlada in poslala v sprejem zvezni skupščini, je bila tema pogovora novinarjev s predsednikom slovenskega izvršnega sveta Dušanom Šinigojem, prvega jesenskega pogovora ob kavi (pripravljajo jih republiški komite za informiranje) pa se je udeležil tudi podpredsednik slovenske vlade Janez Bohorič. Na vprašanje "Ali je to to?" je Dušan Šinigoj odgovoril pritrdilno, vemo pa, je dodal, da pri tem brez težav ne bo šlo. Alternativa so lahko samo administrativni ukrepi, ki so lahko ortodoksne narave - zamrznitve, da bi dobili predah za kakšno drugačno politiko - ali heterodoksne narave, drugače rečeno, vsakega nekaj, kar smo poznali že pri Mikuličevi vladi. Potreben je politični konsenz, je poudaril Dušan Šinigoj in nekajkrat uporabil tudi besedo politična volja, v skupščini se pa bo zdaj pokazalo, kdo je resnično proti inflaciji in kdo ni.

Polletni rezultati gospodarjenja so tako optimistični, da jim je težko verjeti in nanje se torej ne kaže zanašati, saj bo že konec leta lahko slika veliko slabša. Zakon o računovodstvu je možnosti dal, v gospodarstvu so jih izkoristili, zato so razmerja v delitvi dohodka vprašljiva, zlasti stopnja akumulacije. Dušan Šinigoj je dejal, da so po njihovi oceni približni za 25 odstotkov inflacijsko napihnjeni. Inflacija je osrednji, najtežji problem, ki ne izkrivlja le slike poslovanja, temveč povzroča vse težje obvladljive probleme, ki že konec leta utegnejo postati neobvladljivi, če ukrepov ne bo, zato inflacija ni več zgolj strokovno, temveč vse bolj politično vprašanje in potreben je politični konsenz za spopad z resničnimi zarišči inflacije. Sveženj ukrepov, ki jih je pripravila zvezna vlada, so osredotočena prav na ta problem.

Čiščenje bilanc

Za resnični spopad z inflacijo so potrebne sistemske spremembe na nekaterih področjih, prvo težišče ukrepov je odprava primanjkljajev (dubioz) v bankah, javnih financah in podjetjih. Preprečili naj bi nastajanje novih, sedanje pa naj bi pokrili dejanskim denarjem, kjer je možno, pa naj bi jih spremenili v javni dolg.

Čiščenje bilanc v bankah in s tem posredno v podjetjih žal se

Izvršni svet predlaga zboru združenega dela

Likvidacija Izolirke

Jesenice, 21. septembra - Temeljna organizacija Izolirka z Jesenic si je poiskala novo lokacijo in začela z novo proizvodnjo v Češnjevku pri Kranju. Likvidacija proizvodnje na haldi jeseniške Železarne.

Temeljna organizacija Izolirka z Jesenic je skupščini občine Jesenice posredovala pobudo za sprejem odločbe o uvedbi postopka redne likvidacije. V temeljni organizaciji so opravili ekonomske analize dosedanjega poslovanja in ocene perspektive poslovanja v prihodnosti in ugotovili, da temeljna organizacija nima pogojev za nadaljnji obstoj.

V zadnjih nekaj letih je temeljna organizacija zašla v ekonomske težave, saj je bilo povpraševanje po izolacijskem materialu manjše, temeljna organizacija pa zaradi zastarele tehnološke opreme ni mogla zagotoviti kvalitetnih izdelkov. Samo v obdobju januar - junij se je prodaja zmanjšala za 26 odstotkov in primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Zaradi količinskega in kakovostnega padca proizvodnje je temeljna organizacija poslovala z izgubo, tudi zato, ker se je zaradi vzdrževanja likvidnosti zadolževala s kratkoročnimi krediti. Letos se je pojavil še problem s poslovnimi prostori, ker najemodajalec ni nameraval podaljšati najemne pogodbe.

Zaradi vseh teh težav se je delovna organizacija zavzela za investicijo v novo podjetje z novim proizvodnim programom - po neuspešnem iskanju nove lokacije in proizvodnih prostorov na Jesenicah, se je odločila za lokacijo Češnjevk pri Kranju. Po zaključnem računu so pripravili sanacijski program, ki pa je obsegal le kratkoročne ukrepe, ne pa tudi dodatna vlaganja v proizvodni program, zato se razmere v temeljni organizaciji niso izboljšale.

Komite za gospodarstvo in urejanje prostora občine Jesenice je sprejel poslovanje temeljne organizacije in meni, da s tehnološko zastarelom proizvodno opremo in tržno neperspektivnim programom temeljna organizacija ne more uspešno poslovati. Zato je izvršni svet skupščine občine Jesenice sprejel sklep, da predlaga zboru združenega dela skupščine občine, da izda odločbo o uvedbi postopka redne likvidacije temeljne organizacije Izolirka TOZD Jesenice.

D. Sedej

ne poteka, je dejal Šinigoj, reorganizacija bank pa se je začela formalistično, moči jemlje težnja po ohranjanju statusa quo, vlada se v razgovore ne bo vključila, dokler stvari ne bodo zastavljene v pravo smer. Mislimo, je dejal, da je potrebno bančni sistem povezati, da bomo imeli delniško družbo s koncentracijo kapitala, pri preoblikovanju banke pa se bodo seveda pokazali problemi znotraj območij in področij, saj je del gospodarstva izrazito podkapitaliziran.

Najtežje bo urediti finance v velikih gospodarskih organizacijah, vlada ne bo sanirala nobenega, je dejal Šinigoj, temveč moramo vzpostaviti vzvode za nastajanje produktivnih delovnih mest in zagotoviti večja sredstva za razreševanje problematike presežkov delavcev.

Boleče odpravljanje koristi

Drugo težišče ukrepov je na denarnem sistemu in politiki, kjer naj bi presekali krog pritiskov iz gospodarstva in popuščenja vlade in obratno. V Narodni banki Jugoslavije je marsikaj narobe, pri kliringu in tečajnih razlikah dejansko le uredničuje v zvezni skupščini sprejet sistem in politiko, o tem pa nihče ne želi govoriti, je dejal Šinigoj, računam, da bomo o tem naposled spregovorili 27. septembra v slovenski in 28. septembra v zvezni skupščini. Denarna masa se prilagaja raz-

meram, zato je letos njen obseg večji od rasti cen, politika obvezne rezerve pa je regulator kreditnega obsega poslovnih bank, ki bi morala ohranjati vsaj stvarno vrednost. Poslovne banke morajo ceno tega denarja nekemu pač zaračunati, zato so pozitivne obresti tako visoke. Ocenjujemo, je dejal Šinigoj, da ima v obrestni meri tretjinski delež "cena" obvezne rezerve, polovični normalno bančno poslovanje, preostanek pa predrago bančno poslovanje. "Nevidni davek" za Narodno banko Jugoslavije seveda tudi absolutno ni majhen, Slovenija je letos plačala 150 milijonov dolarjev, torej približno toliko kot dajemo za nerazvite.

Posegi na denarnem področju bodo torej boleči, saj gre v bistvu za odpravljanje dosedanjih koristi, ki jih je dobilo, čisto tudi izsililo gospodarstvo, denar zanje pa je bilo seveda potrebno nekje poiskati.

Največ nejasnosti pri plačah

Še bolj občutljivo področje so plače, prav v zvezi z njimi te

Slovenski izvršni svet se ni strinjal s tem (27. septembra bo to obravnavala tudi slovenska skupščina), da bi v zadnjih treh mesecih letošnjega leta davek na kosmate osebnih dohodke od 0,6 povečali kar na 3 odstotke, s čimer naj bi v Jugoslaviji zbrali dodatnih 1.000 milijard dinarjev za kmetijske spodbude, saj vseh očitno ne bo moč pokriti s primarno emisijo. Slovenski izvršni svet predlaga, da naj bi v državi v ta namen uvedli stabilizacijski davek.

dni različne variante in razlage najbolj burijo duhove. V igri so bile štiri variante, predlagana je četrta, po kateri naj bi jih mesečno usklajevali s poslovnimi rezultati. Na vprašanje, ali je v tem mehanizmu vračunan 10 odstotni realni padec, ki ga je predvidevala druga varianta, je Šinigoj odgovoril, da ni. Veliko vprašanje pa je, kolikšen bo padec v poslovno neuspešnih podjetjih.

Skupne in splošne porabe naj zakonsko ne bi urejali, saj zaradi zamika pri usklajevanju z gospodarstvom ne dohaja inflacije. Bojim se, je dejal Šinigoj, da so na tem področju stvari najbolj odprte in da bo potrebnih še dosti naporov za uskladitev pogledov.

M. Volčjak

Sodobni bencinski servis na Zlatem polju

Kranj, 20. septembra - Petrol na Zlatem polju v Kranju gradi sodobni samopostrežni bencinski servis, ki ga bodo odprli spomladi, v prizidku pa bo imela prostore Petrolova organizacijska enota za Gorenjsko, ki zdaj dela v najetih prostorih.

Bencinski servis na Zlatem polju, ob križišču ceste proti Gorenjski, je najstarejši v Kranju. Petrol ga je postavil leta 1959. Novi predpisi zahtevajo dvoplaščne rezervoarje in obnove servisa so se lotili prav zaradi tega, razlog je torej predvsem ekološki. Seveda pa bo povsem na novo postavljen servis velika pridobitev, saj bo to samopostrežni servis, tudi dodatna ponudba bo bogatejša, prodajali pa bodo tudi neosvinčeni bencin, ki ga zdaj točijo na desetih od 32 bencinskih servisov na Gorenjskem. Raste tudi njegova prodaja, ki ima že približno 10 odstotni delež, tolikšnega kot navadni bencin.

Z izgradnjo bencinskega servisa na Zlatem polju bodo v Kranju vsi Petrolovi servisi ustrezali novim predpisom (imeli bodo dvoplaščne rezervoarje), drugod na Gorenjskem pa jih na obnovo čaka še nekaj, vseh do leta 1990 ne bodo mogli posodobiti, računajo, da bi šlo do leta 1995.

Ob servisu bodo zgradili tudi prizidek, kjer bodo poslovni prostori Petrolove organizacijske enote na Gorenjskem, ki ima zdaj v Kranju najete prostore. Z gradnjo, ki je bila ocenjena na 15 milijard dinarjev, so začeli julija, gradbena dela opravlja Gradbincec, ki naj bi decembra delo končal (zdaj kasni le tri dni), bencinski servis pa bodo predvidoma odprli spomladi.

M.V.

Poglavitni razlog temeljite prenove bencinskega servisa na Zlatem polju je zamenjava rezervoarjev, ki bodo poslej dvoplaščni in ekološko neoporečni. Foto: F. Perdan

Dražja coca cola

Zakaj je iz Italije uvožen liter coca cole pri nas polovico dražji.

Sveženj protinflacijskih ukrepov predvideva tudi skoraj popolno sprostitev uvoza in torej še korak naprej v dosedanja liberalizaciji na tem področju, kar pomeni, da naj bi sprostili celo uvoz denimo doslej vselej "nedotakljive" črne in barvne metalurgije in še česa. To seveda še ne pomeni, da bodo ukinjene tudi vse carine, saj kako pa naj bi sicer polnili vedno prazne proračunske vreče, ki so menda že zdaj zaradi ukinutve nekaterih uvoznih dajatev preveč suhi.

Prav s tem konfliktom je moč pojasniti, kako je potrebno pri nas marsikaj spremeniti, bolje rečeno spremeniti vse, da se bomo lahko odprli svetu in z njim normalno trgovali. Odgovor je skrit v vprašanju, zakaj je pri nas iz Italije uvožen liter coca cole, te svetovne pijače, polovico dražji, če vračunamo prevozne stroške do Beograda. Razumljivo je, da nekaj pri tem zasluži italijanski trgovec, nekaj naš, nekaj prispeva precejšen dinar, ki je po slovenski oceni predrag za 5 do 8 odstotkov, podobna je tudi hrvaška ocena, medtem ko v Beogradu govore o 1 do 2 odstotkih, preostalo pa so seveda dajatve. Kolikor časa bo potrebno vračunavati tako drago državo, kar je pri nekaterih drugih izdelkih še bolj izrazito kot pri coca coli, saj moraš denimo pri uvoženem avtomobilu še enega "kupiti" državi, tako dolgo zgolj dovoljen uvoz vseh izdelkov ne bo obrodil sadov, bolje rečeno, ne bo zbil inflacije.

Na dlani je, da je potrebno spremeniti sistemsko okolje, v katerem naj bi se razvilo svobodno in v svet odprto podjetništvo, prav v tem pogledu se trudi Markovičeva vlada, spremembam pa je vrata odprla že Mikuličeva. Nič se seveda ne bo uredilo samo po sebi, ne v Sloveniji, ne v Srbiji, ne kjerkoli drugje v Jugoslaviji. Razlika je le v tem, da imamo v Sloveniji morda več moči in denarja, predvsem pa več odgovorov na vroča vprašanja kot, denimo, v Črni gori ali Makedoniji, kjer je revščina neprimerno večja in s tem miselnost temu primerena. Kajti z resnično odprtostjo v svet bodo pri nas stečajni vsakdanost, delavci pa čez noč na cesti. Zasuk v tržno in svetu odprto gospodarstvo ne bo več priznaval sanacij in metanja denarja v vreče brez dna, temveč bo potrebno dobiti denar za podpore delavcem, ki bodo ostali brez dela in bodo čez čas preusposobljeni dobili delo v novih podjetjih.

Poti sta torej le dve. Prva je s trnjem posuta in na njenem koncu bo coca cola veljala približno toliko kot v Italiji. Druga pa ima trnje na koncu.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Klirinški presežek večji od konvertibilnega

Po podatkih Narodne banke Slovenije je gorenjsko gospodarstvo v sedmih mesecih letošnjega leta izvozilo za 1.432,51 milijarde dinarjev blaga, od tega na konvertibilno območje 80 odstotkov. Uvozilo pa je za 1.152,85 milijarde dinarjev, od tega s konvertibilnega območja 92 odstotkov. V celotnem uvozu je imel reprovmaterial 91,2 odstotni delež, oprema 6,9 odstotnega in blago za široko potrošnjo 1,9 odstotnega. Gorenjsko gospodarstvo je torej uvozilo nekaj več opreme, za 79 milijard dinarjev, navadno je bil delež manj kot 5 odstoten, tudi blaga za široko potrošnjo je bilo nekaj več, za 22,46 milijarde dinarjev, saj je bil delež navadno manjši od 1 odstotnega.

Gorenjsko gospodarstvo je tako v sedmih mesecih v blagovni menjavi s tujino ustvarilo za 53,7 milijona dolarjev suficita, od tega 16,6 milijona dolarjev na konvertibilnem trgu in 37,1 milijona dolarjev na klirinškem trgu.

V DELOVNI HALJI

Lilija Živanić:

Delale smo po šestnajst ur skupaj

Tržič, septembra - Zdaj so si delavke v konfekciji Bombažne predilnice in tkalnice Tržič že oddahnile od najhujšega. Za njimi je odprema velikega naročila za izvoz v Kanado in Ameriko in za njimi je Vrh neuvrščenih. Naročilo za opremo novega hotela Hyd v Beogradu je prišlo zadnji trenutek. In če so hoteli v tovarni naročeno izdelati - delu in dobrim naročilom se pa v sedanjih časih ne moreš odreči - so morali poprijeti za delo kot menda že dolgo ne v tej tovarni.

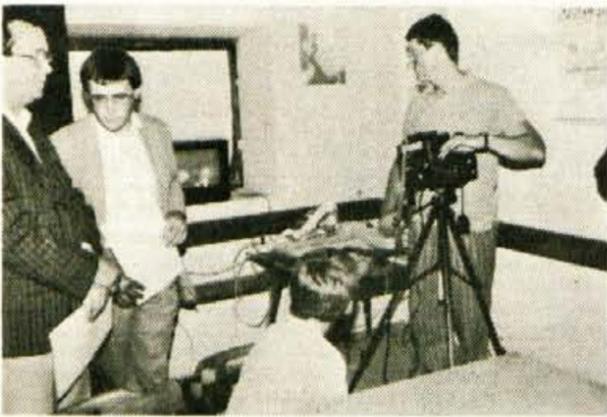
Najbolj se je mudilo za blazine in rjuhe s širokim okrasnim šivom, prte in nadprte, prav tako obrobljene podstavke za krožnike in kozarce. Vsega na tisoče in tisoče kosov! Naročilo, da malo takih!

Stroji so se pregrevali. Popoldanska izmena je delo predala nočni, ta spet jutranji in delo je teklo štiriindvajset ur nepretrgano skoraj dva meseca skupaj. Izkazalo se je, da imajo kar dobre stroje: izdelani so za eno izmeno in iztrošili naj bi se v treh letih, v BPT pa delajo že pet let po dve izmeni. No, kadar se je pregrevalo, so opravile vse potrebno ročno delo. Tudi tega je bilo veliko, kajti pri širokem okrasnem šivu je treba nitko na koncu potegniti navznoter s posebno kvačko. Tudi to jim je jemalo čas.

"Pet dni smo delale vsak dan od šestih zjutraj do desetih zvečer, potem pa vsak drugi dan po šestnajst ur. Ni bilo lahko, težko smo zdržale, kajti vse imamo doma otroke, družine, dela polno hišo. A so tudi doma malce potrpehli, da smo zmogle vse skupaj. Na koncu smo bile zelo zadovoljne, ker je bilo opravljeno tako veliko delo, da si je tudi delovna organizacija opomogla, delo smo dobile dobro plačano in še pohvaljene in nagrajene smo bile," je povedala Lilija Živanić, ki dela že dvajset let v BPT, od tega pet let v konfekciji.

D. Dolenc

KRATKE Z GORENJSKE

V nedeljo vesel zaključek praznovanja na Visokem - V krajevni skupnosti Visoko v kranjski občini, kjer so minuli konec tedna z otvoritvijo nove Mercatorjeve samopostrežne trgovine z bifejem in nekaterih drugih pomembnih objektov (kabelska televizija, teniška igrišča, prizidek v športnem parku) slovesno proslavili krajevni praznik, so sinoči (četrtke) popestrili praznovanje tudi gasilci. Gasilski društvi Milje-Visoko in Luže sta pripravili mokro gasilsko vajo. Praznovanje krajevnega praznika, ko hkrati letos v teh dneh beležijo tudi desetletnico delovanja vrta Janček, pa bodo veselo končali v nedeljo. V športnem parku bo namreč tradicionalno športno popoldne, na programu pa bodo teki, nogometna tekma debeli: suhi, vlečenje vrvi, skoki z vrečo in še druge igre. Na srečanju, ki se bo začelo ob 15. uri, bodo podelili tudi priznanja krajevne skupnosti. Na sliki: Z otvoritvijo sistema kabelske televizije v krajevni skupnosti je ob koncu minulega tedna stekel tudi poskusni program na internem TV kanalu. Tako so med drugim (v živo) po internem TV kanalu prenašali tudi slavnostno sejo sveta krajevne skupnosti, na kateri je Franc Štef-Miško predstavil knjigo Samo tako živi narod. Začasni interni TV studio so uredili v prostorih krajevne skupnosti v Zadržnem domu. - A. Ž.

Škoda po neurju

Kranj, septembra - Neurje sredi in konec avgusta na Jezerskem in toča, ki je klestila v vaseh pod Krvavcem, so napravili škodo, ki je že odpravljena. Na Jezerskem je največje stroške povzročila pretrgana cesta proti Lednam ter poškodbe na drugih komunalnih napravah. Gozdarji so gozdarske ceste popravili sami, za popravila komunalnih objektov pa je izvršni svet iz občinskega proračuna namenil 25 milijonov dinarjev, celotni stroški pa so znašali 125 milijonov dinarjev. Toča je na cestah pod Krvavcem povzročila za 85 milijonov dinarjev škodo, na Senturški gori pa za 35 milijonov dinarjev. Poravnala jo je predvsem občinska cestna skupnost, škodo na posevkih pa so kmetje uveljavili pri zavarovalnici. Celotna škoda predstavlja 0,9 odstotka narodnega dohodka kranjske občine. M.V.

Novi kandidati za telefon

Žiri, 18. septembra - V krajevni skupnosti Žiri so pred dnevi sklenili akcijo pridobivanja novih telefonskih naročnikov, ki bodo prišli do težko pričakovanih aparatov predvidoma do leta 1991. Zveze bosta omogočila nov medkrajnji kabel po Poljanski dolini do Žirov ter večja zmogljivost krajevna telefonska centrala.

V Žireh in okoliških naseljih je bilo v tokratni akciji pridobivanja novih telefonskih naročnikov prostih 430 mest. Na seznam se je vpisalo 350 kandidatov, ki bodo za priključek plačali 1920 zahodnonemških mark (mesečni obrok bo 160 mark). H. J.

Posegi v gozdni prostor

Bled - Izvršni odbor pri Sis za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Bled je na seji avgusta odobril podjetju Marmor Hotavlje pod določenimi pogoji, da lahko v Grofiji, kjer je nahajališče okrasnega zelenega kamena TUF, napravi manjši poskusni usek in ugotovijo zaloge kamena. Zavodu za planiranje Radovljica so dali soglasje za počitniško vas v gozdu pri Šobcu. Jože Kramar iz Dovjega bo pod določenimi pogoji dobil soglasje za gradnjo zasebne hidroelektrarne. Kmetijski zadrugi Bled in pašni skupnosti Zasip pa odbor ni dal soglasja, da bi na območju Krme dober poldrugi hektar gozda izločili za pašnik. (cr)

Lubadar upada

Radovljica - Na prvi seji novoizvoljenega sveta delovne enote Radovljica Gozdnega gospodarstva Bled, kjer je bil za predsednika izvoljen Ciril Rozman, so delegate seznanili, da se je lubadar po letu 1985 zelo hitro množil. Z raznimi ukrepi pa je Gozdnemu gospodarstvu Bled uspelo razmnoževanje tega hrošča zmanjšati in ga je tako letos že precej manj, kot ga je bilo na začetku. Na seji pa so delegati ponovno priporočili strokovni službi, naj na Spodnji Lipnici s krajevno skupnostjo Lancovo zgradijo ustrezen most čez potok Lipnica. Sedanji most ne ustreza, ker je ob vsakem prevozu čezenj prevelik hrup, kar posebno ponoči zelo moti krajanje; razen tega pa za prevoz oziroma za težke kamione most ni več varen. (cr)

Mesec varstva pred požarom

Kranj - Skoraj je ni vasi na Gorenjskem, kjer ne bi imeli gasilskega društva. Podobno je tudi v delovnih organizacijah, kjer, če že nimajo društva, imajo zagotovo strokovno usposobljene delavce za varstvo oziroma reševanje ob požaru. Že zdaj pa se gorenjski gasilci pripravljajo na različne aktivnosti, ki bodo prihodnji mesec v okviru meseca požarne varnosti. Gasilci bodo med drugim prikazali različna reševanja, opravljali preventivne preglede... Po svoje slovesno pa bo prihodnji mesec tudi v Kranju, kjer letos praznujejo 110-letnico gasilstva.

ureja ANDREJ ŽALAR

V Lomu so praznovali

Še vedno je glavna obveza cesta

Lom pod Storžičem, 21. septembra - Vsako leto tretjo nedeljo v septembru praznujejo prebivalci Spodnjega Loma, Grahovš in Potarij v krajevni skupnosti Lom v tržiški občini. Spominjajo se, kot je zapisano v aktu krajevne skupnosti, odhoda domačinov v partizane med vojno in v sedemdesetih letih otvoritve TV pretvornika. Slovesno so tako letošnji krajevni praznik proslavili tudi minulo nedeljo, ko je bilo v Lomu tudi šesto občinsko srečanje ljudskih godcev na diatoničnih harmonikah. Poleg domačinov so prišli tudi gostje z onkraj meje, njihov program pa so popestrili najmlajši člani domačega kulturnega društva. Po skupnem programu pa so se potem vsi skupaj povsneli. Še pred tem pa so slovesno podelili priznanja krajevne skupnosti Andreju Megliču, sedanjemu predsedniku krajevne organizacije ZZB NOV in domačemu pevskemu zboru, ki uspešno deluje v okviru društva.

Krajevno skupnost Lom v tržiški občini, njene prebivalce in vodstvo, cilje, želje in potrebe, ki so si jih na začetku tega srednjeročnega obdobja zastavili v programu, dosežene uspehe z delom in prispevki ljudi in pomočjo občinske skupnosti ter združenega dela, smo letos precej podrobno že enkrat predstavili, ko smo maja na Novinarskem večeru za dosežene uspehe podelili priznanje Gorenjskega glasa. Spomnimo se, da so v krajevni skupnosti prekrili Dom družbenih organizacij, uredili sejno sobo in sobo za KUD, instalacije v domu in okolico doma. Obnovili so okrog tri kilometre dolg vodovod v Lomu in zgradili zajetje. Zgradili so tudi novo pokopališče in obnavljali cerkev. Skupaj z Elektro Kranj so uredili električno omrežje. Med največjimi investicijami in akcijami pa je bila obnova ceste v Grahovšah.

"Urejena in asfaltirana cesta še vedno ostaja glavna obveza iz skupnega programa, ki smo ga sprejeli v tem srednjeročnem obdobju," pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Lom Franc Lovrenčak. "Medtem ko je prvi del mimo šole do lipe oziroma cerkve končan, si zdaj na vse načine prizadevamo, da bi dokončali še druzega. Naš cilj je, da bi prihodnje leto cesto uredili do križišča za Grahovše in Potarije v Spodnjem Lomu. Upamo, da nam bo tako, kot nam je že marsikatera akcija doslej, tudi to s skupnimi moči uspelo, čeprav nas je v uresničevanju tovrstnih načrtov precej zavrla letošnje julijsko neurje. Dobrih 12 kilometrov lokalnih in krajevnih

Cesta ostaja še naprej glavna obveza; prihodnje leto: od lipe do križišča za Grahovše in Potarije...

Če bo šlo tako naprej, z zadovoljstvom ugotavljajo Lomljani, bo Ljubo Zaplotnik prihodnje letos odprl težko pričakovano trgovino...

Veliko škode je neurje naredilo na cestah. Trenutno Podjetje za urejanje hudournikov ureja strugo hudournika mimo novozgrajene hiše Antona Markuna...

cest imamo v krajevni skupnosti še makadamskih. Ko smo jih letos ravno dodobra uredili, nam jih je neurje čez noč spet razrušilo. Škoda je bila samo na cestah ocenjena na 830 milijonov, denarja pa žal ni. Vendar ne bomo odnehali. Na pašnikih so ljudje že sami marsikaj naredili in tudi na cestah bomo morali. Skratka, v vodstvu krajevne skupnosti smo še vedno odločeni, da program, in s tem tudi cesto skozi vas, uresničimo."

Če ne bi bilo neurja, bi po programu letos urejali tudi vodovod za Potarije. Tako pa je ta akcija izpadla. Dokončno pa jim je uspelo urediti oziroma obnoviti električno omrežje. Dobro napreduje v zadnjem času tudi gradnja zasebne trgovine z bifejem. Če bo šlo tako naprej, se bo želja po trgovini prebivalcem Loma uresničila že prihodnje leto, saj je trenutno objekt že pod streho in domačini že zadovoljno modrujejo, da bodo imeli lepo trgovino. Da kljub težavam enotnost in zavzetost nista popustili in da jih tudi takšna ali drugačna ujma ne premakne, pa so simbolično dokazali tudi ob letošnjem krajevnem prazniku. Konec minulega tedna so namreč pred Domom družbenih organizacij v Lomu postavili kar 24 metrov visok mlaj... A. Žalar

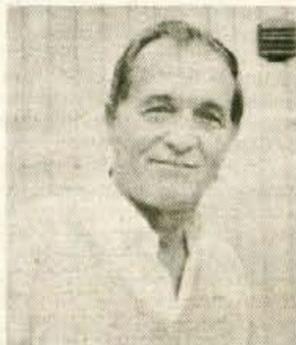
Stjepanovi piščanci so kot domači

Zvečer zaklano, zjutraj v prodajalni

Kranj, septembra - Stjepan Lebar iz Brezij pri Lopatincu v okolici Čakovca se že več kot četrstoletja ukvarja z vzrejo piščancev. Z leti je razvil svojo tehnologijo perutninarstva; piščance hrani s svojo mešanico hrane, v glavnem s koruzo in sojo, tako da je meso njegovih piščancev biološko čisto, ne vsebuje nobenih antibiotikov in drugih preparatov. In kar je najbolj pomembno: njegovi piščanci rastejo najmanj tri do šest mesecev in nikoli niso zmrznjeni. Letos je svojo prodajalno odprl tudi pod modrimi strehami tržnice na Planini.

Najprej so ga odkrili celjski in domžalski obrtniki, ki so v okolico Čakovca hodili na lov, po teh ali onih opravkih. Ko so odkrili, kako dobre piščance redi, so jih tudi po petdeset hkrati odpeljali domov in spravili v zamrzovalne skrinje. Potem so ga začeli prepričevati, naj vendarle odpre svojo prodajalno v Celju. V Varaždinu in Čakovcu jo je že imel. In ko jo je odprl v Celju, so jo zahtevali še Velenjčani. Zdaj je tudi na Gorenjskem in vsaj kranjske gospodinjice jo že dobro poznajo. Trikrat na teden pripelje piščance, kure in jajca, vsak torek, četrtek in soboto. Prejšnji dan zaklano, naslednje jutro je že v prodajalnah. Nikoli zmrznjeno meso, le povsem sveže.

"Raje zakoljemo manj, da zmanjka, kot da bi ostajalo in bi morali zamrzovati. Zato se ne bo zgodilo, da bi našega piščanca dobili zmrznjenega. V 28 letih vzreje piščancev smo ugotovili, da je to najboljši način in tega se držimo. Prav tako pri hrani, ki jo pripravljamo; v njej je pretežno koruza, čvrsta, domača, ne puhla hibridna koruza, kot jo uporabljajo drugod, in soja. Živalim ne dajemo nobene ribje moke ali podobnega, nobenih antibiotikov. Vse je naravno, zdravo. Hočemo, da govori kvaliteta, nič drugega. Silno pomembno je tudi, da piščanec ni prehitro zaklan. Prišli smo do

Stjepan Lebar

zaključka, in tudi znanstveno je dokazano, da se prave beljakovine tvorijo v teh živalih šele po 8 tednih. Takrat dobi piščanec šele svojo pravo aromo. Zato imajo naši piščanci čvrsto meso, trdno kožo, okus pravega domačega piščanca. Prav tako kokoši, ki jih držimo devet, največ deset mesecev. Odlične so pečene, v juhi. Mi jih imamo najraje s hrenom..."

Krajske gospodinjice so torej na boljšem: imajo prodajalno, kjer se ceneje dobijo resnično kvalitetni piščanci. Priložna jim je še drobovina. Zato, da gospodinjice lahko naredijo še je-trne cmočke za juho, in da vidi-jo, da je bila žival res zdrava, poudari na koncu Stjepan Lebar, na pol Slovenec, saj je bil njegov ded doma iz Tomaža pri Ormožu...

D. Dolenc

Srednjkarjeva mama praznuje 90-letnico

Laniše nad Sovodnjem, septembra - Jutri, v soboto, bo v gasilskem domu na Sovodnju kar precejšnja slovesnost, za katero vedo vse vasi tam okrog: Terezija Bajt, Srednjkarjeva mama iz Laniš bo tu s svojimi otroki, vnuki, pravnuki in prapravnuki praznovala svojo 90-letnico.

Nikoli ni verjela, da bo dočakala toliko let. Po toliko hudem, kolikor ji je bilo dano preživeti! Pa vendar je še tu, zdrava, da je je še njen zdravnik dr. Radošević v Žireh vesel. Nekajkrat je bilo hudo, da bi skorajda umrla, takrat ko ji je bilo 17 let in je pri Košancu služila, je tri mesece ležala, ob koncu vojne se je je lotil tifus, da je bila že čisto "dognana" in pred nekaj leti so zdravniki v ljubljanski bolnišnici povsem obupali nad njo. Pa jih je okrog prinesla, se smeje danes.

Najlepše je bilo, ko je bila še dekle. Sedem deklet je bilo doma in dva sinova. Koliko petja je bilo! Tudi ko so šle delat na njive, so si pele. Vse večere, vse ime so klekljale, da so si zaslužile za kakšno obleko, predpasnik, ruto, za sladkor za čaj... Tudi plesali so, na Francovšu največkrat, pa na Sovodnju na Opaltu, pri Košancu...

Potem je rodila sedem sinov in dve hčeri. Le trije so še živi. Šest jih je že pokopala. Marica je umrla stara pet let za kostnim rakom, Petra je 1944. ubila mina, Slavko je ob koncu vojne umrl za trebušnim tifusom, Jože je padel 1948. kot Knojevec na meji med Cono A in B, Lovra, gospodarja na domačiji, je pobral pljučni rak, Feliksa tumor. Mož, terenec med vojno, je sedem let bolehal za posledicami vojne in 1952. leta umrl. Kako hudo ji je bilo pri vsakem posebej, ve le mati. A najhujše je bilo, ko so jim Nemci spomladi 1942. porušili dom. Vse hiše ob nekdanji italijanski meji so zravnali z zemljo. Bili so ob hišo, hlev, dva kozolca in

bajto. Po vojni so sezidali novo hišo, a bilo je tako hudo, da se povedati ne da: ni bilo hrane, ne potov, ne materiala. 200 kilogramov cementa so dobili za novo hišo, ves je šel za dimnik. Ljudje niso hoteli pomagat pri zidavi, kajti vedeli so, da pri hiši ni hrane...

No, vse se je pretolklo tako ali drugače. Danes se ima lepo. Lepo skrbijo zanjo njeni na Srednjem brdu. Da bi le še zdravje držalo, pa bi bilo kar v redu. Veseli se jutrišnjega dne, ko bodo prišli vsi Srednjbrdčani skupaj na Sovodnju. Blizu osemdeset jih pričakuje.

Pa še na mnoga leta Terezija Bajt, Srednjbrdska mama!

D. Dolenc

"Takooole imam rad našo mamo!" je stegnil ročice okoli nje-nega vratu petletni Lenart, ljubljencek hiše na Srednjem brdu, in mamin še posebej. Foto: D. D.

Ljudje, na katere smo lahko ponosni

OČE FOTOGRAFIJE NA STEKLO

Janez Puhar se je rodil 26. avgusta 1814 v Kranju. Leta 1841 je izumil fotografijo na steklo. Jurij Jarc, ki ga je obiskal pet let pred smrtjo, poroča: »Zdaj častiti gospod se vedno eksperimentira, veliko ima spet novega, samo škoda, da noče objaviti svojih čudovitih znajb...«

Svet praznuje letos 150-letnico izuma fotografije, Slovenci pa se še posebej spominjamo 175-letnice rojstva in 125-letnice smrti izumitelja fotografije na steklo Janeza Avguščina Puharja.

Poskus, da bi brez ročnega risanja napravil trajno sliko, je prvi uspešno opravil Francoz Niepce. Njegov postopek je izpopolnil rojak Daguerre, od katerega je francoska vlada odkupila izum, francoska Akademija pa ga je leta 1839 — torej pred 150 leti javno opisala. Komaj tri leta za tem, ko je Daguerre objavil svoj izum fotografiranja na posrebrne kovinske plošče, pa je Janez Puhar iz Kranja izumil fotografiranje na steklene plošče. Njegov način dela je različen od do tedaj znanih postopkov, slike pa se je dalo kopirati in razmnoževati.

Puharjev rod izvira iz stare kamnoseške družine s Police pri Naklem. Oče je kupil hišo v Kranju, Konjska ul. št. 108 — Mesto št. 82 (Stangelj). V tej hiši so dotlej bivali Vidmarjevi, od katerih je eden postal kasnejši zelo učeni knezoškof dr. Jernej Vidmar. Ulica se je po prvi svetovni vojni imenovala Puharjeva, po izumitelju Puharju, po drugi svetovni vojni pa so jo po prvoborcih iz NOB preimenovali v Regincevo. Stangeljev dom je stal na vogalu sedanje Reginceve in Tomšičeve ulice, vendar je bil po drugi svetovni vojni porušen.

Janez Puhar je bil leta 1838 posvečen v duhovnika in je še isto leto nastopil prvo službeno mesto na deželi. Ob preskrbnih dohodkih ni mogel misliti na to, da bi se uspešno ukvarjal z dagerotipijo.

Material, srebrne oziroma posrebrne bakrene plošče, je bil zanj predrag. Tudi v njegovem značaju ni bilo, da bi preprosto posnemal in delal to, kar so pred njim odkrili in dognali drugi.

Puhar je v svojem fotografskem delu uporabljal le material, ki je bil poceni in ga je bilo mogoče dobiti povsod: steklene plošče, brom, žveplo, jod, živo srebro in alkohol.

Širni fotografski in znanstveni svet je skromnemu izumitelju v času njegovega življenja vsak nekaj priznal. Leta 1852 mu je francoska Academie nationale, agricole, manufacturiere et commerciale ponudila kandidacijo za sprejem v članstvo. Francoska Academie nationale mu je 17. junija 1852 izstavila diplomu, s katero mu priznava prvenstvo odkritja fotografije na steklo in ga po pravici imenuje: »INVENTEUR DE PHOTOGRAPHIE SUR VERRE«.

Janez Puhar se je leta 1851 udeležil veličastne razstave v Londonu, kjer so njegove slike, izdelane po novem postopku, vzbudile precejšnje zanimanje in je zanje prejel medaljo.

Puhar je bil zelo nenavaden talent. Ob raziskovanju Puharjevega življenja in dela spoznavamo, da je bil kljub mnogim talentom skromen, samotni in tih, zaverovan le v molitev in delo, ne pa v sanje. Navzlic dolžnostim svojega stanu je deloval za vedo in umetnost, bil je pravzaprav prvi kranjski amater — fotograf; to je fotograf iz ljubezni do te lepe umetnosti. Pravijo, da je bil tudi izredno nadarjen za astronomijo, jezike, slikarstvo, pesnikovanje in glasbo.

Janez Puhar pa ni bil le duhovnik in fotograf. Poleg slovensčine in latinščine je tekoče govoril tudi nemščino, angleščino in francoščino. Zanimal se je za astronomijo in glasbo. Dobro je igral več instrumentov. Simpatična poteza Puharjeve vsestranske nadarjenosti je njegova vna od pesnikovanja.

Puharjeve slovenske pesmi so preproste in razumljive. V njih je čutili ljudsko miselnost in ton. Zaradi tega so nekatere tudi ponarodele, povrh pa je mož prijateljval z nekaterimi takratnimi skladatelji: Gregorjem Riharjem, Andrejem Vavkenom in drugimi. Ti so mu številna besedila uglasbili in tako razširili med ljudi.

Vavken je uglasbil večino Puharjevih nabožnih in narodnih pesmi. Izdal je dva zvezka posvetilni pesmi z naslovom Glasi Gorenjski. Med drugimi so: Zdrava draga domovina, Poziv Gorenjcem, Mlin, Selsko veselje in otožnica Vigred se povrne.

Več kakor posvetnih pa je Puhar poslal Vavknu cerkvenih pesmi. Ta jih je uglasbil in izdal. Prvi zvezek ima 43 skladb, naslednji po 6 do 8 skladb. Veliko jih še danes pojejo cerkveni zbori. Poznavalci trdijo, da je večina Vavkenovih pesmi na Puharjevo besedilo.

Puhar je živel s slavnimi sodobniki na Gorenjskem. Med temi so: Matej Ravnikar — Poženčan, Leopold Cvek, skladatelj, Kamilo Mašek, Andrej Vavken, dr. France Prešeren, dr. Janez vitez Bleiweis Trsteniški, dr. Jernej Vidmar knezoškof, itd.

Puhar je umrl razmeroma mlad. Bleiweisova noviška notica o Puharjevi smrti v avgustovski številki letnika 1864 na str. 279 se glasi:

Iz Kranja poročajo, da je 7. t. m. umrl pri nas častiti rojak gospod Janez Puhar, duhovni pomočnik v pokoji. Pljučna jetika mu je šele 50 let staremu končala na mnoge strani delavno življenje. Bil je ranjki bistra glava, ki je znal mnogo jezikov; marsikatero dobro pesmico je slovensko in nemško skoval in tudi v glasbi je bil izurjen.

Kar pa je njegovo ime razglasilo daleč čez meje domovine njegove, je bilo to, da že takrat, ko je bil za kaplana na Bledu, je z najdel svitlopise na steklo s pomočjo žvepla, o katerem so Novice v svojem času pisale. Če ravno podobe po tem svitlopisu narejene, se niso mogle meriti s tedanjimi daguerotipi in fotografijami, je poskušajo to vendar akademija pariška za toliko vredno spoznala, da ga je leta 1852 za svojega uda izvolila, v razstavi londonski istega leta pa je Puhar prejel bronasto svetinjo; bila je ta znajdba njegova priča bistroumne, misleče glave. V zgodovini naši ostane Puharjevo ime častito.

Po Puharju se imenujejo številne ulice po mestih, prav tako domovi tehnike. V Sloveniji imamo Puharjevo nagrado — plaketo za najbolj uspele fotografije na razstavah, imamo prehodno Puharjevo plaketo za najboljši fotografski klub in posebne Puharjeve nagrade in plakete, ki jih vsako leto podeljuje Zveza avtorjev in izumiteljev Slovenije za najboljši izum, inovacijo ali diplomsko delo.

Alojzij Žibert

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - Danes, v petek, ob 18. uri v galeriji Mestne hiše v okviru kulturnega sodelovanja med Kranjem in Innsbruckom odpirajo razstavo petih tirolskih kiparjev: prof. Ericha Kebra, Markusa Florianca, Ericha de Ghezija, Petra Kuttlerja in Gerberta Ennemoserja.

Ob 18.30 bodo v Stebrišni dvorani Mestne hiše odprli razstavo olj, akvarelov in risb kranjskega slikarja Adija Kebra.

Ob 19. uri pa v Prešernovi hiši odpirajo pregledno razstavo slik in plastik Izidorja Jalovca.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava ilustracij akad. slikarja Daniela Demšarja.

V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava slik udeležencev desete planinske slikarske kolonije Vrata 89.

BLEJ - V galeriji Mozaik, Almira Grad Grimšče, odpirajo danes, v petek, ob 19. uri razstavo slik akad. slikarja Štefa Potočnika.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji razstavlja akad. slikar Tugo Sušnik.

V galeriji Loškega gradu je na ogled filatelistična razstava ob 40-letnici loškega Filatelističnega društva. Na ogled je vsak dan od 9. do 17. ure. Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

DOMŽALE - V Likovnem razstavišču Domžale je na ogled retrospektivna razstava risb in akvarelov Bogdana Potnika.

PREDSTAVITEV ČEBELARSKEGA MUZEJA NA DUNAJU

Radovljica - Slovenska posebnost - razvoj čebelarstva je, kot vemo, predstavljena v Muzeju čebelarstva v Radovljici. Etnografski muzej Slovenije v sodelovanju z radovljiškim Muzejem zdaj pripravlja obsežno predstavitev slovenskega čebelarstva na Dunaju. Kot je povedala ravnateljica radovljiškega Muzeja Maruša Avguštin, bo razstava predvidoma odprta v začetku decembra.

Predstavitev slovenskega čebelarstva seveda ne bo prvo seznanjenje tujine s to slovensko posebnostjo. Slovenske panjske končnice so si pred časom že ogledali na razstavi v Zürichu. Dunajska razstava bo v tem pogledu celovitejša, saj bodo v predstavljeno čebelarstvo vključene tudi znamenite panjske končnice.

Radovljiški Muzej pa pripravlja v prihodnjem letu poperitve svoje stalne razstave čebelarstva. Hodnik, ki vodi iz graščine k cerkvi, je sedaj neuporabljene in zapuščene. Ko bi ga uredili, bi na njegovih stenah lahko razstavili vrsto fotografij in slik na temo čebelarstva. Pred časom se je radovljiški Muzej dogovoril z jeseniškim slikarjem Brankom Čušinom o slikarski predstavitvi značilnih slovenskih čebelnjakov. Razstava akvarelov, kot jih je slikar lahko doslej naslikal, je že bila pred časom; kasneje, ko bo zbirka dopolnjena z novimi tipičnimi oblikami slovenskih čebelnjakov, pa bo postala del stalne zbirke Čebelarskega muzeja.

L.M.

Drobnogled filmske kritike CESARSTVO SONCA

Empire of the sun

Glavne vloge: Christian Bale,

John Malkovich

Režija: Steven Spielberg

Cesarstvo sonca je zgodba o enajstletnem Jimu, ki se po japonski okupaciji Kitajske leta 1941, znajde sam, iztrgan iz varnega ugodja angleških vil na eksteritorialnem ozemlju v Šanghaju. Film prikazuje Jimovo odisejdo skozi travmatični kaos celotne druge svetovne vojne; blodnje po zapuščenih vilah, druženje z ameriškimi tatovi, življenje v begunskih taboriščih, bombni napadi, trpljenje in umiranje njegovih bližnjih, eksodus internirancev, atomska bomba in končno snidenje s starši.

Vendar je ta, površinski, objektivni pogled na tragično usodo otroka, izgubljenega v vojni vihur, le en segment filma. Drugi, pomembnejši, subverzivnejši in neprimerno bolj ciničen, je pogled otroka samega. Z vsemi filmskimi sredstvi, predvsem pa z glasbo in kamero, nam Spielberg govori, da je otrokova optika bistveno drugačna: na vojno gleda kot na spektakel, na nekaj pravljicega, mitskega, kar ga s svojo eksplozijo barv, svetlobe, bogastva, kot otroka v cirkusu, preprosto fascinira. Lahko bi rekli, da v vojni uživa. Vojna, kot edino pravo igrišče, gigantski peskovnik, kakršnega si vsak otrok potihoma želi, kjer se urednici vsaka, še tako neverjetna igra.

Tudi ni v vojni — igri etnično ideoloških zaprek. Japonci, kot agresorji, so prikazani človeško, še celo nekoliko idealizirano. Najboljši Jimov prijatelj je ameriški švercer, ki ga bolje zablava kot njegovi zaprti in dolgočasni angleški sonarodnjaki. Bombardiranje letališča gleda Jim kot prvovrstno predstavo iz svoje privzdignjene lože. Verjame celo, da lahko oživlja ljudi in komunicira z bogom (blesk atomske bombe).

Vojna v Jimovih očeh torej ni grozljiva, okrutna, tragična izkušnja, ampak fascinirana, nepozabna, bleščeča pustolovščina. In ko se na koncu Jim znajde v objemu staršev, je to le pogojni happy-end, kajti zanj je končano obdobje nedolžnosti in svobodenega neobremenjenega otroštva, ki je sposobno v najgršem videti najlepše. Pred zrelostjo, mirom, usmerjenostjo, udobnostjo v varnem materinem zavetju Jim lahko le nostalgčno zapre oči. Koniec filma, luči v kinodvorani.

Oba filma (Jimov in gledalčev) sta se nehala; Jim mora odrasti, gledalca pa iz sveta teme in iluzij prebudijo luči, ki ga vedno znova soočajo z realnim svetom, tam zunaj. Spielberg bi vsaj za poskus, da posname film, ki se nikoli ne konča, zaslužil Oscarja.

Ocena 4

Zoran Smiljanič

Naše galerije - DOLIKOVA galerija na Jesenicah

VSAKO LETO 25 RAZSTAV

Jesenice, 18. septembra - Jeseniški likovniki razstavlajo in organizirajo razstave drugih likovnikov vse od leta 1946. Od leta 1983 imajo v razstavnem salonu DOLIKA letno 25 razstav.

Jeseniško likovno sekcijo DOLIK (DOMAČI LIKOVNIKI) so ustanovili že leta 1946 in od tedaj se vsa leta ukvarjajo tudi z razstavnimi dejavnostjo. Jeseniški likovni ljubitelji so najprej imeli svoj prostor v delavskem domu pri Jelenu, ki pa je postal neprimeren in precej oddaljen od mestnega središča. Zato so se leta 1983 preselili v prostore nekdanje Državne založbe Slovenije, prostor izredno funkcionalno in lepo uredili, tako da zaslužijo vso pohvalo domačih in gostujočih likovnikov, ki v njem razstavlajo.

Vse od leta 1946 letno organizirajo od 12 do 20 razstav, v zadnjem času pa še več, saj je razstavnih salon DOLIKA odprt vse leto.

Prizadevni predsednik DPD Svoboda Tone Čufar in vodja razstavnega salona DOLIKA Joža Varl pravi:

»Od leta 1983 v razstavnem salonu pripravimo letno 25 razstav, ki jih obišče povprečno 760 ljudi na razstavo. V poletnih mesecih nekoliko manj, pozimi pa tudi do 2.000, kar se je zgodilo pri razstavi Ivane Kobilica in Ferda Vesela. Vsaka razstava je odprta deset dni, v salonu pa smo imeli od junija 1983 do danes 155 razstav.«

Poleg 19 likovnih razstav na leto imamo še tri fotorazstave, razstavo s prikazom delavske ustvarjalnosti in redno razstavo ročnih del, s predstavo naše kulturne dediščine in vsakoletno likovno razstavo, ki jo pripravijo učenci osnovnih šol. Rad bi poudaril, da je naš salon na široko odprt predvsem mladim, še ne dovolj uveljavljenim likovnim in drugim umetnikom, po naših programskih izhodiščih pa zahtevamo kvaliteto in skrbimo za popolno zastopnost likovnih tehnik in različnih stilnih posebnosti. Že vse od leta 1946 odpiramo vse razstave s kulturnim programom, v katerem nastopajo najboljši učenci domače glasbene šole in drugih glasbenih šol, pevski zbori občine, vključno s šolskimi pevskimi zbori, za vsako razstavo pa tiskamo vabilo s predstavitvijo in oceno dela.

Vsa dela v likovnem salonu opravljamo ljubiteljsko, vendar stremimo k profesionalnemu pristopu. V salonu pripravljamo tudi predavanja o zgodovini umetnosti, zelo dobro sodelujemo s šolami, permanentno povečujemo obisk, postopno pa se razstavnost dejavnost uveljavlja tudi na Javorniku in na Dovjem.

Vsa ta dejavnost je zaslug DOLIKA, njegovih številnih slikarskih kolonij, DOLIK pa veliko razstavlja tudi izven Jesenic. Kljub naraščajočim stroškom ogrevanja, elektrike, najema salona finančno še kar zmujemo, zaradi veliko prostovoljnega dela in pomoči posameznih delovnih in društvenih organizacij, ki nam pomagajo tudi pri brezplačnem prevozu slik.«

D. Sedej

PRIREDITEV V DOMU JLA

Kranj - Danes, v petek, ob 20. uri gostuje v Domu JLA, Nazorjeva 3, Kulturnometniška skupina Ruz Marin iz Svetožareva. V poldruzi uri trajajočem programu bodo nastopili folkloristi, pevci in tamburaši. Prireditve sodi v okvir stalnih kulturnih izmenjav s kulturnimi skupinami iz vse Jugoslavije. Vstopnine ni.

PLANINSKI KONCERT

Boh. Bistrica - Moški komorni zbor DPD Svoboda Podnart prireja jutri, v soboto, 23. septembra, ob 15. uri pri Mencingerjevi koči na Kobli Planinski koncert. Pevski zbor pod vodstvom Egija Gašperšiča ima v svojem pevskem nastopu na programu slovenske planinske in domoljubne pesmi. Nastopil bo tudi domači moški pevski zbor iz Boh. Bistrice.

KONCERT MILKA BIZJAKA

Breznica - Danes, v petek, 22. septembra, ob 20. uri bo v cerkvi na Breznici s koncertom na orglah nastopil Milko Bizjak. Prireditve je zadnja v vrsti koncertov, ki so se v tako imenovanih glasbenih poletnih srečanjih vrstila v Kulturnem domu in v cerkvi na Breznici. Minule sezone so bili koncerti tudi cerkvi v Vrbi, vendar pa je ta trenutno zaradi obnavljanja zaprta.

ŠE POLETNI RINGARAJA

Tržič, septembra - Če bi ne ponagajalo slabo vreme in onemogočilo dveh predstav, bi lahko zapisali, da so bile tržičske poletne prireditve "V soboto se dobimo" silno uspešne. Toda, kljub temu da zaradi dežja Tržičani niso mogli poslušati koncerta ansambla Tretji človek, prisluhniti humoristični skupini Smeh ter si ogledati nastopa plesne skupine Arabeska, so s prizadevanji svoje kulturne skupnosti resnično zadovoljni. Z minimalnimi stroški so jim pripravili nekaj lepih kulturnih prireditve, ki so bile vse po vrsti dobro obiskane.

Zadnja, Poletni ringaraja, na katerem bodo nastopile najmlajše tržičske plesne, pevске in igralske skupine, bo v soboto, 23. septembra, ob 17. uri za Virjem. Na kulturni skupnosti v Tržiču za prihodnje leto obljublajo, da bodo tovrstne poletne prireditve razširili še na petke in nedelje.

D. D.

ureja LEA MENCINGER

PREJELI SMO

TELEFON PA TAK

Če bi kdo rad preizkusil svoje živce in živce svojih sogovornikov, naj pride telefonirat v Zabrznico, Breznico, Selo, ali eno od vas, ki so vezane na telefonsko centralo v Žirovnici. Že v naprej vam lahko zatrdimo, da vam bodo živci popustili. Telefoniranje iz Žirovnice ali pa spremenjen razgovor je res samo za tiste, ki imajo živce iz žice - toda ne iz telefonske žice, kajti teh je premalo, da bi lahko zagotovili kulturo razgovora na naših telefonih. Seveda obstaja tudi možnost, da telefon, ki smo ga drago plačali, delati udarniško in se samoorganizirali, sploh ne uporabljamo. Ta možnost niti ni tako slaba, kajti le na tak način se lahko izognete vsaj krajšemu obisku v »Begnah«.

Vse dosedanje dobronamerne urgence so zastoj - bob ob steno. Služba za informacije naših pripomb sploh ne sprejema več, na pošti v Žirovnici se sprenevdajo, kot da so tam samo za to, da imetnikom telefonskih aparatov lahko poberejo denar za prijavo telefonskega aparata, za priključek, za tak ali drugačen impulz in morda tudi zato, da se vsak dan sekiramo, včasih pa tudi zabavamo, kajti nemalokrat se zgodi, da ob dvigu slušalke lahko poslušamo bolj ali manj zanimive razgovore svojih sovaščanov. Tako nam sploh ni treba hoditi na sestanke krajevne skupnosti, saj večino novic zve mo že po telefonu. Morda se včasih zatakne le pri neprevidno napovedanem »randijus« - potem pa hudič. No, pa to se gre. Mnogo bolj resna zadeva je, če morate po telefonu poslati nujno sporočilo, poklicati zdravnika, ali sprejeti sporočilo, ki vas obvezuje, itd. Če se v takih primerih spopadate z muhami telefonije v Žirovnici, potem morate predvideti, da klicanje oziroma obračanje števil lahko traja v nedogled, da vmes slišite druge razgovore, da aparat ne prime, da prime in po nekaj besedah popusti, da je razgovor prekinjen nekoliko kasneje, da sploh ni pravega signala, itd. Ob tem pa smo več ali manj - predvsem pa brez predhodnega obvestila sprejeli »dvojčke«, morda celo »trojčke« telefonskih priključkov. Priznajte tovariši v gorenjski telefoniji, da tukaj vendarle nekaj ni v redu. Že dolgo se spra-

šujemo, ali bo kdo kaj ukrenil? Zaenkrat je bolj malo upanja, kajti tudi najodgovornejša oseba, na katero smo se obrnili po telefonu, je lahko sprejela samo polovico sporočila, nato pa smo bili prekinjeni kot običajno. Toda bili smo vztrajni in ker poznamo muhe telefoniranja, smo tovariša direktorja telefonskega podjetja v Kranju poklicali še enkrat in se mu v telegrafskem stilu, v imenu vseh imetnikov telefonov v tem omrežju, pritožili... Saj je poslušal, pa tudi razumel nas je in povedal, da je centrala v Žirovnici zanič in ker se je očito tudi on zbal prekinitve razgovora, nam je svetoval, naj svoje pripombe raje pošljemo pisмено...! In smo jih. Poslali smo jih kar na Gorenjski glas v upanju, da se bo slišal tudi naš glas, predvsem pa želimo, da bi odgovorni tudi kaj ukrenili.

V času super zmogljivih telefonskih central in vedno večjih prispevkov za telefon, smo krajanji žirovniškega telefonskega omrežja prepričani, da ne terjamo nemogočega, ampak tisto, kar plačamo.

Pa sre... »pi, pi, pi, pi...«

Krajanji Žirovnice

VPLIVI IN POSLEDICE NAPAČNIH USMERITEV

Na zadnjem zasedanju CK ZKS so bile tov. Popitu očitane tudi napačne politične in gospodarske usmeritve v časih njegovega predsednikovanja: politični monolitizem in gospodarsko eksperimentiranje je označeno za glavni vzrok sedanje krize. V naši politični propagandi so takšne obtožbe postale že vsakdanje, ton in ostrino pa jim dajejo nekateri nove stranke in mladina. Obtožbe niso naslovljene pravilno, pa tudi niso podprte z dokazi: dokazovanje bi zahtevalo razčlenjevanje dogodkov in ugotavljanje vzrokov in posledic, kar bi pa tožnikom ponudilo nasprotne dokaze od zelenih.

Prav v tistem času je bila sprejeta nova ustava, za katero se je zavzemal tudi tov. Popit, saj je imel o tem nekaj zelo čustvenih javnih nastopov. Torej je bila ustava sprejeta tudi z njegovo pomočjo, ki pa je v danih pogo-

jih imela za Jugoslavijo katastrofalne posledice. V netrzihih razmerah in dogovorni ekonomiji so večje pristojnosti republike izkoristile za najemanje tujih posojil in izgradnjo neoperspektivnih obratov in tovarn: vsaka je hotela imeti svojo rafinerijo, aluminjski kombinat, jeklarno, tovarno avtomobilov itd, skratka vse, kar potrebuje zaključeno gospodarstvo, ne oziraje se na potrebne surovine, energijo in že zgrajene zmogljivosti v drugih republikah.

Z dograjevanjem novih industrijskih zmogljivosti za preskrbo domačega tržišča so s poostrenimi carinskimi predpisi hoteli zavrovati celotno industrijo pred konkurenco in uvozom. Uvajanje takšnih varovalnih ukrepov z zveznimi predpisi je izposlovalo dogovarjanje med republičkimi gospodarstvi, ki je samo o tem našlo skupni jezik. Tudi slovenski gospodarstveniki in poslanci v zveznih telesih in organih niso takim ukrepom odločno nasprotovali, tako kot slovenska skupščina in njeni organi niso nasprotovali monopolnemu obnašanju iz lastnega gospodarstva. Tako so slovenske zahteve in z ustavo v nepravem času pridobljene pristojnosti republik povzročile dolžniško krizo, ki pa smo jo občutili šele po zapadlosti kreditov. Če ne bi obenem povečali carinske zaščite, ampak jo zmanjševali, posledice ne bi bile tako hude. To so bile po mojem prepričanju, in v tem gotovo nisem osamljen, največje sistemske napake tedanje usmeritve.

Tov. Popit pa je bil predvsem politik, ki z gospodarskimi zadevami ni bil dovolj seznanjen, zato je nasledel kvazi-strokovnjakom, ki jih je vsilila organizirana in okrepljena opozicija, da je z njegovo pomočjo zase izborila pomembno bitko, njega pa kot obrabljeno lutko zavrgla na politično smetišče.

Poudariti pa je treba, da tuje zadolževanje ob istočasni carinski zapori ni bil samo jugoslovanski eksperiment. Slovensko ravnanje v zadnjih treh letih pa je nekaj novega tudi v svetovnem merilu: lastna gospodarska in cenovna politika, drugačno vrednotenje dela in nagrajevanje so najbolj sporne različnosti v skupni državi.

Soglašam z zahtevami in upravičenostjo razpolaganja republik z ustvarjanjem dohodka, vendar naj za ustvarjanje veljajo enotna merila in podobni pogoji. To pa bo mogoče le v gospodarstvu, ki bo osvobodeno dodatnih vplivov in obremenitev, ker si enotnega trga drugače ni mogoče zamisliti. Zato bi morali takšne vplive izključiti in jih prepu-

stiti gospodarstvu in zvezni vladi, kot delajo vse napredne države. Zato tudi imamo svoje poslance v zvezni skupščini in vseh njenih organih. Če res želimo uspešno in učinkovito federacijo, ji moramo zaupati tudi ustrezne pristojnosti, sicer je bolj, da čimprej iz nje izstopimo. Če pa želimo ostati, moramo odnose graditi na zaupanju in sodelovanju: ne iščimo za vsakim grmom sovražnika in ne razglajamo vsakega voditelja iz drugih republik, ki ne soglašajo s slovenskimi zahtevami in stališči; za unitarista in srbskega nacionalista. V zadnjih letih je bilo še preveč nepravičenih slovenskih zahtev in drugačnih ravnanj, z njihove strani pa premalo odločnejših nasprotovanj.

Ne soglašam z mnenjem dr. Šinkovca in prof. Mencingerja, ki sta bila pred leti duhovna tvorca slovenske cenovne strategije, ko trdita, da na delovanje trga ne morejo bistveno vplivati pristojnosti občin, pokrajin in republik, zato ju sprašujem, kaj je povzročilo sedanje regionalne in republiške monopole, cenovna neskladja in zaprtost gospodarstva med Slovenijo in drugimi republikami? Menda ne bosta zanimala takšnega obstoja in pojavnosti na vsakem koraku. Ali ne tičijo za zvenečimi nazivi tudi lastnosti, ki sem jih navedel v prejšnjem pismu, za njihove programe pa se navdušujejo ljudje, ki jim jugoslovanska usmerjenost v gospodarstvu ni pri srcu?

Tudi tov. Šinigoj, ki je na zasedanju CK ZKS zatrdil, »Da inflacija ni od včeraj,« ni pojasnil, kdaj in zakaj je prerasla v sedanjo hiperinflacijo, tudi se ni dotaknil razlik med republikami v obremenitvah gospodarstva, še posebej pri davku na promet in storitve. Vse obremenitve mora gospodarstvo vgraditi v cene izdelkov in storitev, zato njihove končne cene tudi pri enaki ali večji storilnosti ne morejo biti skladne s cenami iz drugih republik. Ali ni to dovolj očiten vpliv na slovensko gospodarstvo ter na neenotnost jugoslovanskega trga, na katerem je tako povzročilo sedanje cenovne razlike in pognalo inflacijo v nezadržno rast. Dovolj imamo že izkušenj, da lahko predvidimo, kaj nam obeta sedanja slovenska usmeritev in kaj nam bodo prinesle napovedane ustavne spremembe, ki bodo samo uzakonile že nekajletno slovensko ravnanje. Najkrajše povedano - nič dobrega: inflacija bo naraščala, odnosi pa slabšali, o njih pa bom pisal v naslednjem pismu.

Stane Rakovec
Slap 23, Tržič

alpska modna industrija Radovljica, Jalnova 2

»ALMIRA, alpska modna industrija Radovljica, na podlagi sklepov odborov za delovna razmerja TOZD Trgovina in TOZD Proizvodnja pletenin, vabi k sodelovanju:

1. DELAVCA ZA OPRAVLJANJE HIŠNIŠKO ČUVAJSKIH OPRAVIL

v MH Pristava Bled;

Pogoji:

— IV. stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja oz. poklicna šola tehnične stroke

Dodatne zahteve:

- vozniški izpit B kategorije
- opravljen izpit za upravljalca nizkotlačnih toplovodnih kotlov
- praksa na enakih delih zaželena.

Za ta dela je na razpolago družinsko stanovanje, prosta bodo tudi dela čistilke, zato je zaželen zakonski par;

2. 2 DELAVKI ZA OPRAVLJANJE DEL IN NALOG PRODAJANJE BLAGA — za določen čas (nadomeščanje v času porodniških dopustov)

Pogoji:

— IV. stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja oz. poklicna šola smer prodajalec;

3. 3 DELAVCE ZA VZDRŽEVANJE STROJEV V PLETILNICI

Pogoji:

- V. stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja oz. srednja šola — smer strojništvo
- 2 leti delovnih izkušenj pri vzdrževanju strojev ali podobnih delih
- poskusno delo 6 mesecev.

Za vsa razpisana dela je nastop možen takoj. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni od dneva objave na naslov: Almira alpska modna industrija Radovljica — odbor za delovna razmerja TOZD Trgovina (za dela pod tč. 1. in 2.), oz. odbor za delovna razmerja TOZD Pr. pletenin (za dela pod tč.3).

ISKRA INSTRUMENTI OTOČE BO ODPRTA ZA OGLED

V soboto, 23. 9. 1989, ob 11. do 13 ure vas vabimo na ogled podjetja Iskra Instrumenti v Otočah. Pokazali in seznanili vas bomo, kako poteka proizvodnja merilnih instrumentov, kakšni so naši izdelki in kakšni so razvojni cilji.

Vse poslovne partnerje in kupce naših proizvodov obveščamo, da v naši industrijski prodajalni lahko kupijo katerekoli izdelke iz celotnega proizvodnega programa s 45 % popustom na tovarniško ceno. Možna je tudi nabava rezervnih delov za potrebe servisiranja. Prodajalna je odprta vsak dan od 7.30 do 12.30 ure.

Franc Puhar - Aci Kranjske zgodbe iz tega stoletja

— Leta 1912 —

KRANJ HOČE VOJAŠNICO

Z vojaštvom se pridobi ona živahnost mesta, ki jo Kranj vseskozi pogreša. Zato bo občina zaprosila C. Kr. vojno ministrstvo, da bi v Kranju imeli stalno vojašnico. Za zgradbo bo občina prispevala v denarju. Tako so enoglasno sklenili na seji občinskega odbora 13. septembra 1912.

PRAVICE ŽUPANOV SO VELIKE

V Kranju je bil 6. aprila 1914 shod županov, ki ga je vodil zastopnik deželnega odbora. Obravnavali so pristojnosti in dolžnosti občine v javnem življenju. Med temi je veliko takih, ki so v rokah županov osebno. Nekaj najbolj zanimivih so obravnavali na shodu. Med te sodijo naslednje:

1. Dovoljenje za plesne in javne prireditve daje župan po svoji presoji.
2. Če se kdo poškoduje na ledeni, neposuti poti, posledice nosi občina. Zadeve pa ureja župan.
3. Prometne prekrške rešuje kazenski senat, ki ga vodijo župan in še dva odbornika.

4. Določbe glede beračenja in krošnjarenja izdaja župan.

Teh dolžnosti in pravic županov je še veliko. Pristojnosti občinskih odborov pa so tudi obsežne. Med te sodi, da občina lahko predpiše tlako za javna dela. Tlaka se lahko odkupi ali pa na delo pošlje sposobnega namestnika.

Da bi bilo finančno poslovanje povsem razmejeno mora občina kupiti železno blagajno, da se občinski denar ne bi mešal z županovim.

Tako je bilo sklenjeno na tem shodu županov.

PREUSTROJBA ŠOL

Deželna vlada v Ljubljani zahteva: Vsaka šola mora imeti vrt, ki ne sme biti manjši od 8 arov. Vrt mora biti namenjen kmetijskemu pouku (sadjarstvo, zelenjadarstvo, cvetličarstvo, čebelarstvo, gozdarstvo in vinarstvo). V Kranju vse to odpade, ker je ljudska šola tako stisnjena med zidove, da se še drva za kurjavo težko pripelje. Tako je bilo takrat. Danes pa kmetijsko-vrtnarski pouk tudi na podeželju ni cenjen. Ob šolah so le športni objekti. Žoga je pred sadjem.

PRVI REGULAČNI NAČRT

Od 13. avgusta 1912 dalje je v prostorih C. Kr. glavarstva razložen prvi regulačni (urbanistični) načrt mesta Kranj. Vsi prizadeti zemljiški posest-

niki naj si ga ogledajo. Kasnejših pritožb se ne bo upoštevalo.

ZAČELA SE JE VOJNA NA BALKANU

Črnogorci so 8. oktobra 1912 sprožili prvi strel iz topov pri Podgorici. Pripravljeni sta srbska in bolgarska armada. Tudi Grčija je napovedala vojno Turčiji.

V Kranju je bil ustanovljen poseben odbor za zbiranje pomoči preko RK. Že prve dni je bilo zbrano 1500 K ter večja količina rjuh, gorskih odev in drugega. Okoliški kmetje v mesto dovažajo krompir za pomoč vojski. Vsi prispevki se pošiljajo v Niš in na Cetinje. Krompirja ni možno pošiljati, zato se v Kranju razproda in denar pošlje v Črno goro.

Decembra 1912 je bil v časopisu celo objavljen seznam oseb, ki so v denarju ali materialu karkoli prispevali za RK.

— Leta 1913 —

VOJSKA HOČE KONJE

Vojna na Balkanu je tudi avstro-ogrsko armada prisilila v mobilizacijo. Avstrijski državni zbor je odločil, da se izvede nabor konj za vojsko. Oddaje konj za vojsko so bili oproščeni: častniki, orožniki, poštarji, zdravniki in dušni pastirji. Le kmetje ne!

KAM Z NEPOMUKOM

Pokojni Ivan Majdič je zapustil občini kar 36.000 K za izdelavo kipa sv. Janeza Nepomuka. Izdelal ga bo kipar Zajc. Sedaj so kip že pripeljali, na občini pa ne vedo, kam bi ga postavili. Želja Majdiča je bila, da spomenik Nepomuka stoji pred sodnijo. Sedaj je skrit ob zidu cerkve.

SKRB ZA BERAČE V MESTU

Če bi berače povsem odpravili, bi morali mestne reveže v sirotišnici z vsem oskrbeti. To je drago, denarja pa ni. Zato so na občinski seji dne 3. marca 1913 sklenili, da povišajo davke. S samoprispevki so občani darovali le 416 K, kar pa je premalo. Meščanom je dano na izbiro — berače ali davke!

— Leta 1914 —

KDAJ DEKLIŠKA ŠOLA V KRANJU

Kdaj bo Kranj dobil osemrazredno dekliško šolo, so se spraševali odborniki na seji dne 6. marca 1914. Na Jesenicah in v Tržiču jo že imajo, Kranj pa ne. Premožnejši meščani pošiljajo deklice v šolo širom države, največ pa v Lichtenurnov zavod v Ljubljani, Notre Dame de Sion v Gorici, uršulinski samostan v Mekinjah ter v Celovcu. Nekaj deklic pa dobiva privatni pouk v Kranju. Za deklice revnih družin pa nič. To je sramota za Kranj, ki ima c. kr. urade in razvito trgovino.

ŽRTVE ZLOBNEGA ATENTATA

Na izredni seji občine dne 30. junija 1914 je govoril deželni glavar Sušteršič. Ob smrti Nj. C. in Kr. visokosti prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njene visokosti vojvodinje Hohenberg Sofije je tudi dejal: »Vsa Vojvodina Kranjska je ogorčena nad vlebsrbsko hudodelsko propagando, ki požrešno steza svoje roke proti najlepšim delom naše skupne domovine.«

TV SPORED

PETEK

22. septembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik - Šolska TV
16.30 Video strani
16.40 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
18.10 EP Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade
18.55 Risanka
19.05 TV okno
19.12 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.17 Naše akcije
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Naše akcije
20.05 Svet nenavadnih sil Arthurja Clarke, angl. dokum. serija
20.35 Bendži, kratak film
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Kriminalna zgodba, ameriška nadalj.
21.50 TV Dnevnik 3
22.00 Vreme
22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.10 Mostovž, francoski film
23.40 Video strani

2. program TV Ljubljana
17.55 Varaždin: Mednarodni rokometni turnir (2) Jassa - Olimpija: Hypobanka, prenos
19.30 TV dnevnik
21.05 Žarišče
20.35 Skupščinska kronika
20.55 G. Puccini: Madame Butterfly, opera
23.20 Video noč

SOBOTA

23. septembra

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
10.30 Mladinski pevski festival Celje 89
11.00 Mednarodna obzorja, ponovitev
11.40 Video strani, ponovitev
12.10 Video strani
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik

16.45 Poslovne informacije
16.50 Spored za otroke in mlade
17.10 Evropsko prvenstvo v odbojki
18.25 EP Video strani
18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna serija
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 EPP
20.20 Ž. Žilnik - B. Andrić: Tako se je kalilo jeklo, drama TV Novi Sad
21.10 EPP
21.15 Zdravo (vmes Poročila)
22.45 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.50 Video strani

2. program TV Ljubljana
10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih, nadaljevanka TV Beograd
15.00 Športno popoldne
17.30 Evropsko prvenstvo v odbojki
18.30 Nadaljevanje športnega popoldneva
19.30 TV dnevnik
19.55 Da ne bo bolelo
20.15 Potovanja po velikih železnih svetov, dokumentarna serija
21.15 ...A zdaj je maj..., dokumentarna oddaja
21.45 Sodobna svetovna poezija
22.15 Športni pregled

NEDELJA

24. septembra

9.20 Video strani
9.30 Otroška matineja
10.50 Delo na črno, ponovitev
11.30 Domači ansambli
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 J. I. Kraszewski: Saški blišč in pruska slava, nemška nadaljevanka
15.25 Video strani
15.30 Sedem mladih, oddaja TV Beograd
16.25 EP Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Drsaži, kanadski film

18.45 Risanka
19.00 TV marnik
19.15 Informativna oddaja za goste in tujine
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 EPP
20.20 Ž. Žilnik - B. Andrić: Tako se je kalilo jeklo, drama TV Novi Sad
21.10 EPP
21.15 Zdravo (vmes Poročila)
22.45 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.50 Video strani

2. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih, nadaljevanka TV Beograd
15.00 Športno popoldne
17.30 Evropsko prvenstvo v odbojki
18.30 Nadaljevanje športnega popoldneva
19.30 TV dnevnik
19.55 Da ne bo bolelo
20.15 Potovanja po velikih železnih svetov, dokumentarna serija
21.15 ...A zdaj je maj..., dokumentarna oddaja
21.45 Sodobna svetovna poezija
22.15 Športni pregled

PONEDELJEK

25. septembra

16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 TV mozaik
16.50 Utrip
17.05 Zrcalo tedna
17.20 Da ne bi bolelo
17.45 Oči kritike
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
18.20 Radovedni Taček
18.40 1000 idej za naravoslovce
19.00 Risanka
19.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 A. Gelman: Klopca, TV predpoved predstave Mestnega gledališča Ljubljana
21.30 Osmi dan
22.10 TV Dnevnik 3
22.20 Vreme
22.25 Informativna oddaja za goste iz tujine

22.25 Slovenska klavirska glasba, 4. oddaja
23.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

13.55 Stockholm: EP v odbojki: Jugoslavija: Poljska, prenos
15.30 Satelitski programi - poskusni prenos
17.40 Neuvrščeni: Zimbabve - glasba naše dežele, izobraževalna oddaja
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.05 Žarišče
20.35 Stiki: Kaj je komunikacija, izobraževalna oddaja
21.00 Televizija, angleška dokumentarna serija
21.50 Svet na zaslou
21.15 Satelitski programi - poskusni prenos
9.00 Šolski program
15.15 Program plus, ponovitev
17.15 TV dnevnik
17.35 Kulturna dediščina, izobraževalna oddaja
18.05 Številke in crke, kviz
18.25 Liki revolucije, dokumentarna oddaja
19.10 Vreme
19.18 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Ponosna bol, drama TV Skopje
21.30 Resna glasba
22.15 TV Dnevnik
22.35 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.40 Program plus
0.40 Poročila

TOREK

26. septembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, šolska TV
10.40 Mozaik: Pamet je boljša kot žamet, Angleščina
11.05 Video strani
15.55 Video strani
16.05 TV mozaik: Šolska TV
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev
17.20 Video strani
17.25 Spored za otroke in mlade
17.50 Govorica telesa
19.00 Risanka
19.15 TV okno

19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 S. De Beauvoir: Tuja kri, ameriška nadaljevanka
20.50 Propagandna oddaja
20.55 Omizje
22.35 TV Dnevnik 3
22.45 Vreme
22.50 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.55 Novi Rock '89
22.50 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenos
18.00 Beograjski TV program 89
18.45 Novi rock 89, ponovitev
19.30 TV Dnevnik
20.05 Žarišče
20.35 Žrebanje lota
20.40 Hrapenenje po otoku Borcum, nemški kratki film
21.00 Madrid: PEP v košarki, prenos
21.55 Zabavni tork, vključitev
23.10 Kronika bitefa

SREDA

27. septembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik
10.40 Osmi dan
11.20 Video strani
12.05 Video strani
16.30 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
17.20 Osmi dan
17.30 Svet na zaslou
18.20 M. Slana: Pinka Potepinka, lutkovna igrlica
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
20.05 Film tedna
21.50 Propagandna oddaja
21.55 TV Dnevnik 3
22.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.10 Svet poroča
23.10 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi, poskusni prenos
19.00 Pred izbiro poklica
19.30 TV Dnevnik
19.55 Premor
20.05
20.35 Šortna sredo

20.55 Stockholm: EP v odbojki
Nizozemska: Jugoslavija
22.30 Svetovno prvenstvo v športno ritmični gimnastiki, posnetek iz Sarajeva

ČETRTEK

28. septembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, Šolska TV
11.35 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, Šolska TV, ponovitev
18.20 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 F. M. Stewart: Ellis Island, ameriška nadaljevanka
21.00 Tednik
21.50 TV Dnevnik 3
22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.10 Retrospektiva komedije
23.40 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenos
18.25 Sarajevo: Svetovno prvenstvo v športno ritmični gimnastiki, prenos
19.30 TV Dnevnik
20.10 Žarišče
20.40 Mali koncert
20.50 Oči kritike
21.20 Priluhnimo tišini
22.00 Stockholm: EP v odbojki Jugoslavija: Grčija

LANGO Cankarjeva 5, tel. 23 474
Kranj

Prodaja, popravilo in izdelava vseh usnjenih izdelkov -

Prodajamo torbice, pasove, čevlje usnjene mone dodatke

Popravljamo vse vrste usnjenih izdelkov, krajamo pasove, menjamo zadržke, krpmo usnjene izdelke

Del. čas: 9 - 12; 16 - 17.30

Vedno smo vam na razpolago

ČETRTEK, 28. septembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00-23.00 Slovincem po svetu - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SREDA, 27. septembra:
Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopolandanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godelmo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

RADIO

PETEK, 22. septembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00-23.00 Slovincem po svetu - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 23. septembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - 23.05 Literarni nočno - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 24. septembra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentljo - 9.05 Se pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Ljotičeva domača - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 25. septembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopolandanski dnevnik: Informacije, gospodar-

stvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute za ansambliom - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 26. septembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopolandanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godelmo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02

Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 27. septembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopolandanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godelmo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nočno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

KINO

KRANJ CENTER

22. septembra amer. barv. komedija DVOJČICI (VELIKI POSEL) ob 18. uri, amer. trda erotika ANINA OBSEDENOST ob 20. uri, film ni primeren za otroke! 23. septembra amer. barv. komedija DVOJČICI (VELIKI POSEL) ob 17. in 19. uri, premiera amer. vojne drame HRIB SMRTI ob 21. uri, 24. septembra amer. akcij. komedija DVOJČICI (VELIKI POSEL) ob 17. in 19. uri, premiera amer. filma POLJUB ŽENSKO - PAJKA ob 21. uri, 25. septembra amer. barv. krim. film NADINA ob 16. in 18. in 20. uri, 26. septembra amer. krim. film NADINA ob 16. in 18. in 20. uri, 27. septembra premiera amer. barv. srhljivke HIŠA II ob 16. in 18. in 20. uri, 28. septembra amer. barv. srhljivka HIŠA II ob 16. in 18. in 20. uri, FILMSKI ČETRTEK: amer. vojna drama HRIB SMRTI ob 20. uri

KINO STORŽIČ

22. septembra amer. hongkon. barv. film KARATE POLICAJ ob

18. in 20. uri, 23. septembra hongkon. akcij. film V VOHUNOVH KREPLJIH ob 16. uri, amer. trda erotika ANINA OBSEDENOST ob 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke! 24. septembra hongkon. akcij. film KUNG FU FANTJE ob 18. in 18. uri, amer. trda erotika ANINA OBSEDENOST ob 20. uri, film ni primeren za otroke! 25. septembra Danes zaprt! 26. septembra špan. barv. erot. film SENJORA ob 18. in 20. uri, 27. septembra špan. barv. erot. film SENJORA ob 18. in 20. uri, 28. septembra amer. barv. komedija NORA ZABAVA V EVROPI ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

22. septembra premiera amer. barv. srhljivke HIŠA II ob 18. in 20. uri, 23. septembra amer. barv. srhljivka HIŠA II ob 17. in 19. uri, premiera amer. srhljive komedije TRANSILVANIJA 6-5000 ob 21. uri, 24. septembra amer. srh. komedija TRANSILVANIJA 6-5000 ob 17. in 19. uri, premiera špan. erot. filma SENJORA ob 21. uri, 25. septembra amer. srh. komedija TRANSILVANIJA 6-5000 ob 18. in 20. uri, 26. septembra hong-

kon. akcij. film KUNG FU FANTJE ob 18. in 20. uri, 27. septembra hongkon. akcij. film KUNG FU FANTJE ob 18. in 20. uri, 28. septembra amer. melodrama DEVET NOČI IN POL ob 18. in 20. uri

DOM KAMNIK

22. septembra premiera amer. barv. akcij. filma AMERIŠKA NINJA ob 18. in 20. uri, 23. septembra amer. akcij. film AMERIŠKA NINJA ob 17. in 19. uri, premiera amer. trde erotike NAJBOLJŠA UČITELJICA ob 21. uri, film ni primeren za otroke! 24. septembra amer. barv. akcij. film AMERIŠKA NINJA ob 17. in 19. uri, amer. trda erotika NAJBOLJŠA UČITELJICA ob 21. uri, film ni primeren za otroke! 25. septembra amer. znan. fant. film NAVIGATOR ob 18. uri, amer. trda erotika NAJBOLJŠA UČITELJICA ob 20. uri, film ni primeren za otroke! 26. septembra hongkon. karate film KO UDARJA TEAKWANDO ob 18. uri, amer. trda erotika NAJBOLJŠA UČITELJICA ob 20. uri, film ni primeren za otroke! 27. septembra Ni kinopredstav! 28. septembra krim. film MODRI PEKEL ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

22. septembra premiera amer. melodrama DEVET NOČI IN POL ob 18. in 20. uri, 23. septembra amer. it. barv. akcij. film BARBARI ob 17. in 19. uri, premiera amer. krim. filma NADINA ob 21. uri, 24. septembra amer. it. komedija BARBARI ob 17. in 19. uri, premiera amer. vojne drame HRIB SMRTI ob 21. uri, 25. septembra amer. vojna drama HRIB SMRTI ob 18. in 20. uri, 26. septembra amer. vojna drama HRIB SMRTI ob 18. in 20. uri, 27. septembra Ni kinopredstav! 28. septembra amer. vojni film-drama CESARSTVO SONCA ob 17.30 in 20. uri

KOMENDA

22. septembra amer. it. akcij. komedija BARBARI ob 20. uri

ČEŠNICA

22. septembra hongkon. barv. film KUNG FU FANTJE ob 20. uri

KRANJSKA GORA

22. septembra amer. srhljiva komedija TRANSILVANIJA 6-5000 ob 18. in 20. uri

DUPLICA

23. septembra amer. film POLJUB ŽENSKO-PAJKA ob 20. uri, 24. septembra amer. fant. film E. T. VESOLJEK ob 18. uri, amer.

barv. melodrama DEVET NOČI IN POL ob 20. uri, 27. septembra amer. trda erotika ANINA OBSEDENOST ob 20. uri, film ni primeren za otroke! 28. septembra amer. srhljiva komedija TRANSILVANIJA 6-5000 ob 20. uri

DOVJE

amer. barv. vojni film CESARSTVO SONCA ob 19. uri

KINO RADOVLJICA

22. septembra amer. barv. zabav. film MAMA JE PONORELA ob 20. uri, amer. barv. erot. film SVILA, ŽAMET IN SEKS ob 22. uri, 23. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 18. uri, amer. barv. zabavni film HOLANDSKE LUTKE ob 20. uri, 24. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri, 25. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri, 26. septembra amer. barv. zabavni film MAMA JE PONORELA ob 18. uri, amer. barv. zabavni film HOLANDSKE LUTKE ob 20. uri, 27. septembra amer. barv. pustolovski film DIH SMRTI - 007 ob 18. in 20. uri, amer. barv. erotični film SVILA, ŽAMET IN SEKS ob 22. uri, 28. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri, 29. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri, 30. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri, 1. oktobra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri

KINO BLED

22. septembra amer. barv. akcij. film POVRATNO STRELJANJE ob 20. uri, 23. septembra amer. barv. pustolovski film DIH SMRTI - 007 ob 18. in 20. uri, amer. barv. erotični film SVILA, ŽAMET IN SEKS ob 22. uri, 24. septembra amer. barv. akcij. film POVRATNO STRELJANJE ob 18. uri, šved. barv. erotični film LJUBEZENSKE SANJE ob 20. uri, 25. septembra amer. barv. zabavni film HOLANDSKE LUTKE ob 20. uri, 26. septembra amer. barv. zabavni film HOLANDSKE LUTKE ob 20. uri, 27. septembra amer. barv. zabavni film MAMA JE PONORELA ob 20. uri, 28. septembra amer. barv. akcij. film PROGRAMIRAN, DA UBIJA ob 20. uri

KINO BOHINJ

23. septembra amer. barv. akcij. film POVRATNO STRELJANJE ob 20. uri, 24. septembra amer. barv. pustolovski film DIH SMRTI - 007 ob 18. uri, amer. barv. erotični film SVILA, ŽAMET IN SEKS ob 20. uri, 28. septembra amer. barv. zabav. film HOLANDSKE LUTKE ob 20. uri

Vse vabljujejši poklici v gostinstvu in turizmu

"Fenomen" blejske šole

Bled, 18. septembra - »Prag novega šolskega leta smo prestopili z mešanimi občutki,« pravi ravnatelj blejske srednje šole za gostinstvo in turizem Jože Pogačar. »Veseli smo izrednega navala učencev, na drugi strani pa nas skrbi vse bolj očitna prostorska stiska, zlasti v učilnicah za praktični pouk. Šola potrebuje prizidek...«

Letos so v šoli, ki je z osamosvojitvijo radovljiškega dela ekonomske usmeritve prerasila v center, vpisovali šest prvih letnikov na gostinstvo in dva na ekonomski šoli. Naval je bil na vse smeri izjemen. Tako na ekonomski kot na peti (tehniški) stopnji gostinstva so že maja objavili omejitve vpisa. Večino učencev, ki so odpadli, so preusmerili na četrto stopnjo.

»Opazen je bistveno večji naval na kuharstvo kot minula leta, ko je bila strežba dosti bolj vabljiva. Tako smo za en oddelek tehnikov kuharstva dobili kar 54 kandidatov, torej smo jih morali dvajset odkloniti oziroma preusmeriti. Tudi na peti stopnji strežbe je bilo petnajst učencev preveč. Peščici najboljših s četrte stopnje, ki se bodo v prvem letniku posebno izkazali, smo obljubili, da bodo prihodnje leto lahko napredovali v oddelek pete stopnje,« je povedal Jože Pogačar.

Enoinpolizemski pouk

V blejskem centru imajo v tem šolskem letu skupaj 22 oddelkov in dom učencev. V ekonomski usmeritvi v Radovljici je šest oddelkov z 206 učenci, v gostinstvu šestnajst oddelkov s 544 učenci.

Gneča je izredna. V pičlih treh letih se je šola (ob istih prostorih) povečala za osem oddelkov. Tako je danes v prvem letniku več učencev, kot jih je bilo pred leti v vsej gostinski šoli. Medtem ko ekonomska usmeritev pobira učence iz domače radovljiške in sosednje jeseniške občine, se prihajajo učiti poklice za gostinstvo in turizem mladi z vse Gorenjske in s severne Primorske. Med njimi je precej otrok staršev, ki se kot zasebniki ukvarjajo z gostinsko in turistično dejavnostjo.

Zal pa, kot rečeno, s številom učencev ne raste tudi število učilnic. Učilnice za teoretični pouk so polne po petnajst ur na dan. Poseben problem pa so učilnice za praktični pouk, kjer je nemogoče, da bi razred razdelili v tri skupine, kot zahteva normativ. Zaradi pomanjkanja prostora trpi kakovost pouka.

Šola ima v bistvu enoinpolizemski pouk. Ker se učenci vozijo tudi iz bolj oddaljenih krajev in bi zaradi dvoizemskega pouka preveč trpeli, so v šoli

sestavili urnik, po katerem noben razred nima popoldanskega pouka več kot dvakrat v tednu.

Seveda pa to ni trajna rešitev. Prihodnje leto bosta samo zaradi letošnjega večjega vpisa na gostinstvo dva oddelka več. Tudi prihodnja leta v šoli pričakujejo povečan priliv novincev, saj poklici v gostinstvu in turizmu očitno postajajo dobro tržno blago. Lahko se celo zgodi, da bo po nekaj letih teh kadrov preveč, saj se nekaj visoka fluktuacija (delavcev iz drugih republik) umirja, v hotelskih kuhinjah in restavracijah se zaposlujejo domačini, ki ostajajo (če se seveda ne odločijo za zasebni sektor).

Projekt za prizidek

»Projekt za prizidek k blejski šoli je narejen, trenutno še doživlja nekatere spremembe. Gre za pridobitev dveh učilnic za praktični pouk ter osmih, desetih ali dvanajstih učilnic za teorijo. Osem, deset ali dvanajst pravim zato, ker še niso razjasnile dileme, ali naj se center razvije na enem mestu, kar bi bilo najbolj racionalno, ali pa naj delitev na Bled in Radovljico ostane. Vsi trije zbori radovljiške skupščine so podprli gradnjo šole na enem mestu, na Bledu. Tudi sam sem za Bled, toliko bolj, ker bo večji del stroškov gradnje le nosilo gostinsko-turistično gospodarstvo,« je dejal ravnatelj Jože Pogačar.

Denar bo kajpak najtrši oreh. Za prizidek bo treba pridobiti dva tisoč kvadratnih metrov površin za sedanjim šolskim poslopjem. Če se bodo odločili za center na enem mestu, bodo nekaj denarja dobili s prodajo enega od objektov, v republikah pa iščejo tudi novi

naslov sofinancerja, ki ni več ukinjena posebna izobraževalna skupnost. Vendar levji delež stroškov ostane gostinsko-turističnemu gospodarstvu Gorenjske, »porabniku« blejskih učencev, ki je formalno za gradnjo, pot do denarja pa bo najbrž še precej trnova. V šoli vendarle upajo, da bo do konca leta finančna konstrukcija izdelana in bi prihodnje leto lahko začeli graditi.

Turističnemu tehniku se odpirajo vrata

Posebna izobraževalna skupnost za gostinstvo in turizem je v svojih zadnjih zdihljajih blejskemu centru pržgala zeleno luč za uvedbo programa turističnega tehnika. Morda bo nova smer v okviru šestih gostinskih oddelkov lahko zaživela že naslednjega septembra.

Ker prizadevanja za turističnega tehnika več let niso uspela, so v šoli nekoliko turistično obarvali program ekonomskega tehnika. Ne nazadnje se tudi veliko ekonomskih tehnikov iz radovljiške šole zaposluje v gostinstvu in turizmu. Jože Pogačar tudi ugotavlja veliko podobnost predmetnikov za tehnika strežbe in ekonomskega tehnika, ki se razlikujeta predvsem v strogih strokovnih predmetih.

V okviru petih odstotkov ur, ki jih šola lahko vsebinsko svobodno izbira (sedanji šolski minister pa obljublja še več ustvarjalne svobode) si v blejski šoli prizadevajo, da bi ta dva programa čimbolj zblížali, v skrajnem primeru morda celo zlili. V tej luči je morda tudi nesmiselno razmišljati o "čistem" programu turističnega tehnika.

H. Jelovčan

Taborniki občine Radovljica potrebujejo podporo

S klobukom naokoli

Brez dvoma je vse več dejavnosti na črnem spisku tistih, ki bodo prej ko slej obupali nad lastnim finančnim stanjem in propadli. Dobro bi se bilo zavedeti, da je taborništvo vzgojno tako pomembna dejavnost, ki niti v skušnjave ne bi smela priti, kaj šele, da bi ta organizacija pred očmi mladih tabornikov propadla. Zvestoba taborniškim načelom, disciplina in ljubezen do narave so osnove, na katerih taborništvo v Sloveniji že desetletja uspeva. Zaradi pomanjkanja denarja in mentorjev pa se je prav sredi taborniško najbolj zanimive slovenske pokrajine — v občini Radovljica, taborništvo v zadnjih letih zreduciralo na osrednjo dejavnost — poletno taborjenje v Fažani. Pa še tam se izgubljajo tradicionalne taborniške večerine. Pa vendar — tisti, ki je postal član te velike taborniške skupine, jim bo ostal zvest tja do srednje šole.

Stodvajset Jezerskih biserov

Jože Hausman, predsednik Zveze tabornikov občine Radovljica in dolgoletni vodja tabora Jezerskih biserov z Bleda, je v taborništvo zvezda stalnica in nanj je mogoče vselej računati. Sicer so Jezerski biseri, kamor se vključujejo otroci iz osnovnih šol Bled, Gorje in Lesce, le eden izmed odredov v radovljiški občini, letos pa so taborniki v Fažani v tretji izmeni. Že četrto leto se vračajo na taborno mesto med visoke borovce v Perojski gozd, kjer imajo v najemu prostor »Vojnega odmarališta 13. maj«. Tam so postavili 60 šotorov, ki pa so jih morali seveda nekje dobiti. Jože Hausman: »Brez Zveze telesno — kulturnih organizacij Radovljica bi bil tabor letos močno okrnjen, ali pa ga sploh ne bi bilo, saj so šotori dotrajali. Kakšnih 17 let nazaj je bil v Radovljici sicer podpisan dogovor o sofinanciranju ta-

borjenja v Fažani. Podpisniki so Izobraževalna skupnost, TKS in vsi odrasli. Toda večina je pozabila na svoj podpis, zato smo se letos obrnili po pomoč kar k radovljiškemu županu in dobili smo material za obnovo sanitarij in umivalnic v Fažani ter za greznico, kar nas je stalo 23 milijonov. Od SLO pa smo izprosili tudi 10 povsem novih šotorov.«

— Če prav razumem, ste s znašli v položaju beračev?

»No, ja, za zdaj se zmerno tudi tako, vendar berača lahko tudi poženš od vrat, če je preveč nadležen, mar ne?«

Res je aktivnost radovljiških tabornikov precej popustila, tudi zaradi pomanjkanja mentorjev. Tem se najbrž ne ljubi neprenehoma boriti se z eksistenčnimi težavami, saj jih imajo že doma dovolj. Vsekakor bi bilo primerno rešiti financiranje taborništva sistemsko, pri čemer upamo, da ni treba podrobno razglasiti pozitivnih vrednot, ki živijo v tej organizaciji in so jih mladi še kako željni. Kranjčani imajo pokrovitelja, ki jim pomaga — to je DO Sava, v radovljiški občini se za sedaj zanje še nihče ni navdušil.

Dom na Bledcu se ruši

Vse bolj pa kaže, da bodo ostali celo brez lastnega kotička.

Glede tega Jože Hausman ne vidi primerne rešitve:

»Na Bledcu imamo sicer taborniški dom. Dokler smo ga lahko za silo sami krpali, je še šlo, sedaj pa je v takim stanju, da ga lahko reši le zajeten mošnjček. Najbrž pa je kar zrel za podiranje. V njem imamo le še arhiv, sicer pa vsakih toliko časa kdo vlomi vanj. Zelo bi si želeli, da bi nam radovljiška občina kot nadomestilo za izgubljeni dom našla na Bledu vsaj sobico velikosti štiri krat štiri. Če bi imeli spet pisarno in klubski prostor, nas najbrž ne bi zapuščali taborniki tedaj, ko iz njih končno naredimo vodnike in ko postanejo za nas najbolj dragoceni.

Dragica Manfreda

Kmečko ženitovanje ne Kokrici

Že leta 1951 je Tončka Maroltova zapisala ženitveni običaj prav na Kokrici. Pod okriljem Turističnega društva pa je folklorna skupina Lipa v petek in soboto prikazala prav te ohcetne običaje. Ob zaključku krajevnega praznika so se zbrali na kmetiji Pri Boštjanu na Kokrici. Tam so prikazali šege in navade vasovanja in tolarja. Ženin je s prižgano cigareto odšel po vasi, kar je naznanjalo vaškim fantom od kod prihaja. Ohcet se je nadaljevala v soboto, ko so pričeli s prikazom svatovskega spreveda. Z balo pa so se popeljali skozi Kranj, Primskovo, Britof, Predoslje in Mlako ter končali na Čukovem bajerju, kjer so vsi svatje, ki so se udeležili ohcetnih običajev, ogledali pravo kmečko ohcet. Še prej pa so fantje postavili rampo in pripravili šranggo. Turistično društvo pa je poskrbelo, da so vsi svatje lahko okusili domačo gorenjsko hrano, ki je šibila mize novoporočencev.

Fotoreportaža: GORAZD ŠINIK

Rampa je padla. Ženin se je dogovoril. Fantom je dal 30 goldinarjev, namesto žaganja pa jim je dal še sod vina.

Potrkali so na ženinova vrata in jim povedali, da so od dateč. Dobili pa so nekaj ošpilanga, za zajet, v roke pa so dobili tudi nekaj živega na dveh nogah.

Na kmetiji Pri Boštjanu je bila tudi fantovščina. Ženinu so prebrali nekaj zadnjih napotkov in mu nazdravili.

Na ženinovi mizi se je šibila prva rihta. Domače dobrote od potice, kruha, domačega žganja in medice...

SVET BREZ BLEŠČIC

V slepi ulici

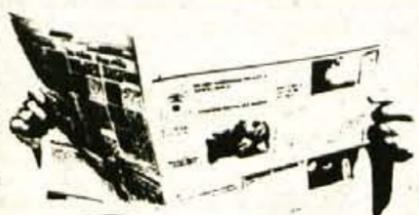
Časnikarju je včasih težko, ko mora presresati dve plati neke zgodbe in se odločiti, na čigavo stran se bo postavil. Dragičina zgodba je že taka. Na eni strani je njena beseda in težko življenje, ki ga živi, odkar je izgubila delo. Na drugi strani so dokazi organizacije, kjer je bila zaposlena do lani, potem pa zaradi večkratnih disciplinskih prekrškov odpuščena, odločitvi sodišča združenega dela in višjestopenjskega sodišča. Dragica svojim nekdanjim delodajalcem očita, da je morala delati nadure, ki jih ji niso plačali, da so napak obračunavali njeno odsotnost z dela med boleznijo in nego otroka. Oni ji očitajo, da je bila večkrat neutemeljeno odsotna, zaradi česar so proti njej kar trikrat sprožili disciplinski postopek. Zadnjikrat so jo zaradi tega tudi odpustili z dela. Dragica se je, prepričana, da ji je bila storjena krivica, na odločitev delavskega sveta v delovni organizaciji pritožila. Bila je zavrnjena. Nato se je pravičala na sodišču združenega dela. Tudi tu je izgubila. Naposled jo je zavrnilo tudi višje sodišče.

Nočemo razsojati o pravičnosti ali nepravičnosti sodnih odločitev, niti o tem, katera

od sprtih strani ima naposled prav. Lahko da ima prav Dragica in so jo v delovni organizaciji resnično izigrali. Lahko da imajo prav njeni predpostavljene, ki ji očitajo predčasno odhajanje z dela in vrsto neupravičenih izostankov, in sodišče, ki je razsodilo njim v prid in Dragici v škodo. Nekaj drugega se nam ob Dragičinem primeru mota po glavi. Odločila se je namreč, da bo stvar gnala naprej, da bo še iskala pravico, za katero je bila domnevno prikrajšana, od svoje delovne organizacije pa zahtevala, da jo sprejme nazaj v službo. Dragica je namreč hudo bolna in dokler se ne pozdravi, je ne glede na njene morebitne grehe ne bodo nikjer vzeli na delo. Ob eni sami plači pravzaprav invalidski pokojnina njena mlada tričlanska družina ne more živeti. Ze pot do zdravja je draga, kaj šele pot do pravice, saj se na sodišču ne bo mogla pravdati sama, brez večjega zagovornika. Lahko sicer vzame odvetnika, ki ga plačuje sindikat. Toda slednji lahko stranko zavrne, če sodi, da je njegov primer brezupen. Natanko to se je primerilo tudi v Dragičinem primeru. Zdaj ne vidi izhoda iz slepe ulice. Če bi bile okoliščine drugačne, bi si najbrž poiskala drugo delo in ga skušala vestno opravljati, na stare razprtije pa bi pozabila. Tako pa je bolezen kriva, da se z vsemi štiri mi oklepa upanja na službo, ki jo je izgubila pred letom dni.

D. Z. Žlebir

SNOVANJA

Odprte strani

6

Urednikova beseda

Prva po poletna številka *Snovanj* prihaja z novostjo. Skupaj s Prešernovim gledališčem Kranj smo pripravili gledališki list kot del *Snovanj*, ki opozarja na prvo kranjsko gledališko premiero te sezone. Na ta način bi v sezoni 88/98 radi opozorili tudi na vse ostale premiere Prešernovega gledališča.

Tokratna *Snovanja* z uvodnim člankom *Per aspera ad astra* začenja France Vurnik z razmišljanjem o profesionalnih in amaterskih vidikih gledališkega ustvarjanja. Druga stran prinaša zapis z zanimivega likovnega dogodka v Sežani, kjer so se na prvem mednarodnem srečanju slikarjev fragmentistov na pobudo enega od ustanoviteljev te likovne smeri akad. slikarja Poldeita Oblaka zbrali likovniki z vseh koncev sveta.

Lea Mencinger

VSEBINA

France Vurnik
PER ASPERA AD ASTRA

Maruša Avguštin
KRAŠKA SVETLOBA V SLIKI

Lea Mencinger
FRAGMENTISTIČNI LIKOVNI ROKOPIS

Prešernovo gledališče Kranj
J. B. P. MOLIERE: TARTUFFE

Per aspera ad astra ali od diletantizma k amaterizmu

Tale zapis si jemlje v razmislek neko neraziskano in verjetno tudi neopredeljeno področje: mejo med amaterizmom in profesionalnostjo predvsem na gledališkem področju, kajti zapis je spodbujen in motiviran z začetkom gledališke sezone, ki se je v slovenskem gledališkem prostoru že začela z nekaterimi premierami v Priorskem dramskem gledališču in v Drami SNG v Mariboru, pa tudi Drama SNG v Ljubljani začenja sezono prav te dni.

Potem ko je gledališče v tem stoletju kar uspešno preneslo in obvladalo pojav in razmah dveh velikih konkurentov — filma in televizije, je strnilo svoje moči prav na tisti ravni, kjer mu ni mogoče priti do živca, to je na območju gledališkega izraza, se pravi gledališke estetike. Film in televizija sta s svojo mimetičnostjo in dokumentarnostjo sicer gledališču marsikaj odvzela, ga prikrajšala za tisto funkcijo, ki si jo je pridobilo v obdobju meščanskega družbeno kritičnega snovanja, hkrati pa sta ga s tem pripravila k iskanju in utrjevanju lastne identitete. S tem je seveda nakazana le poglobljena smer, ki pa je zelo vijugava in polna stranskih in slepih rokavov, predvsem pa se občinstvo zelo počasi privaja na ta fenomen in ga sprejema, če že ne z odklanjanjem, pa vsaj z rezervno in pomisleki.

Kako se je ta proces odigraval na Slovenskem, je seveda stvar gledaliških zgodovinarjev, ki so šele v minulih dveh desetletjih zasnovali in nakazali teme-

lje in smeri raziskav in stroke, vendar se ohranja v spominu razvoj, ki vodi od prvih lastovk poetičnega gledališča prek gledališča absurda in hkratnega ludističnega parafraziranja in estetiziranja, kar je, ne da bi se prav jasno zavedali, že sodilo v kategorijo postmodernizma, kar se je razvijalo po vseh slovenskih gledališčih z različno intenzivnostjo in se še nadaljuje z jasno deklariranimi ambicijami po sintezi, združitvi in zlitju vseh teh iskanj avtentične in specifične gledališke estetike.

Ali se je potemtakem današnje gledališče oddaljilo od tistega namena, kakršnega je definiral Shakespeare s Hamletovo repliko, »ki je bil že od nekdaj, je in ostane, da drži tako rekoč življenju zrcalo; da kaže čednosti njene poteze, pregrehi njeno podobo, svojemu času in družbi njeno obliko in odtisk.« Vsa znamenja kažejo, da se je, kakor se dogaja tako rekoč z vsemi klasičnimi umetnostmi: tako likovno umetnostjo kot z glasbo in seveda z vsemi zvrst-

mi literature, kjer postmodernistična razvezanost daje potuho ustvarjalcem.

S tem, da se je gledališko snovanje preusmerilo predvsem na estetsko, izrazno raven, je sicer praviloma pridobilo pri mikavnosti in celo magičnosti, v nemajhni meri pa se je s tem odpravilo temeljni in nepogrešljivi sestavini umetnosti: etiki. Pri tem mislim na skrajnostne pojave, na projekte, ki jih nadvse uspešno in odmevno snujejo in izdelujejo v Slovenskem mladinskem gledališču in z njimi zanje priznanja po vsem svetu, pri čemer se je v tem pogledu povzpela na najvišji vrh njihova zadnja predstava, Šeherezada Iva Svetine v režiji mladega in po dosedanjem delu sodeč perspektivnega gledališkega režiserja Tomaža Pandurja, ki je prav s to predstavo pripeljal gledališki izraz na raven skrajne koncentracije estetskega ekshibicionizma. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi že s Krstom pod Triglavom in s projektom Rdečega pilota v raketi pod organizacijskim in režijskim vodstvom Dragana Živadinova, nekoliko starejšega Pandurjevega vrstnika.

Pandurjev pojav v slovenskem gledališču nas usmerja k izhodiščni temi in jo tudi ilustrira. Začel je pred desetimi leti na mariborski gimnaziji z ustanovitvijo gledališke skupine Teispisov voz. Najopaznejša predstava te skupine je bila v Rističevem slogu uprizorjena poeti-

čna drama Svetlane Makarovič Mrtev pride po ljubico. Na igralski akademiji je pred leti uprizoril Ibsenovo Heddo Gabler povsem mimo socialnih komponent, kakršnim je ta drama zavezana in zasnovana je predstavo, ki je bila v sebi sicer zaokrožena in slogovno enotno dodelana, vendar kot rečeno, popolnoma mimo teksta. Z aktualno frazeologijo povedano: »z lastnim, samosvojem branjem Ibsna je razvil specifično, lastno gledališko poetiko«. Zda s se izraziteje izoblikovano lastno poetiko triumfira po jugoslovanskih in svetovnih festivalih, kar pomeni veliko uveljavljanje slovenske gledališke kulture, vendar nas v tem razmisleku zanima pojav kot tak, pojav kot sam po sebi, ki manifestira skrajnost v estetizaciji gledališkega izraza. V desetih letih se je Tomaž Pandur razvil od gledališkega amaterja do vrhunskega režiserja, ki se potrjuje s specifično in samosvojo gledališko estetiko. Star je šestindvajset let in že odločno in suvereno prevzema v roke krmilo umetniškega vodenja Drame SNG v Mariboru.

Seveda en sam, zlasti takle me-teorski primer, ne more ilustrirati tistega mejnega pojava med amaterizmom in profesio-

nalnostjo, ki smo ga vzeli pod snop analitičnega žarometa. Nedvomno gre za dvojje področje gledališkega snovanja, ki nastajata in se razvijata drug ob drugem, nedvomno je tudi, da se gledališki amaterizem inspirira pri profesionalnih predstavah, nedvomno pa je tudi, da se znotraj amaterske gledališke dejavnosti pojavljajo ambicije in hotenja oblikovanja lastne poetike, če ostanemo pri takšni opredelitvi, in da nastajajo tudi predstave, ki so v sebi zaokrožene in izzivalne (v izrazno doživljaljskem smislu) gledališki dogodek. Dovolj izrazit in uveljavljen primer takšne amaterske združbe je nedvomno kranjsko Gledališče čez cesto, ki mu nemara manjka le nekaj več igralskega znanja in ugajenosti.

Sicer pa tako kot v krogu profesionalnih gledališč nastajajo zelo različne predstave glede na estetsko sporočilno učinkovanje, se tudi na ravni gledališkega amaterizma pojavljajo predstave od izrazito amaterskih (tudi diletantskih) pa do takšnih, ki skušajo oblikovati lastno estetiko, če že ne drugače, pa vsaj v soglasju z besedilom. Nekaj primerov predstav v jeseniškem gledališču Tone Čufar to ugotovitev prav nazorno potrjuje, če naj bosta

omenjeni dve skrajnosti: Anouilhov Škrjanček kot v sebi zaokrožena, formalno izoblikovana predstava in Nušičeva Sumljiva oseba kot primer svobodne amaterske predstave, v kateri so se igralci vedli vsak po svoje.

Dejstvo je, da tudi amaterska predstava ne more mimo temeljnih zahtev gledališke estetike, vsaj njene abecede, ki jo je prav nazorno lansiral tudi že Shakespeare v isti Hamletovi repliki, rekoč: »...prilagodite kretnjo besedi, besedo kretnji; zlasti pazite, da ne prekoračite naravne mere: kajti vse, kar je tako pretiranega, se oddaljuje od namena gledališke igre,« ki je bil naveden na začetku spisa. Skratka: tudi na amaterskem področju je treba nekaj vedeti in znati in to uglasiti z veseljem do igranja in z morebitnim naravnim darom za igro. Pri tem ima ta seveda umetniški vodja (v polpoklicnih in vendar amaterskih skupinah — gledališčih) ali režiser zahtevno nalogo in veliko odgovornost, da vse razpoložljive niti steketa v estetsko relevanten organizem, ki se mu ne glede na njegov izvor reče — gledališki dogodek.

France Vurnik

P. S:

Per aspera ad astra pa pomeni metaforo: Čez trnje do zvezd.

Prvo mednarodno srečanje slikarjev in kiparjev fragmentistov v Lipici in razstava njihovih del v Mali galeriji v Sežani

Kraška svetloba v sliki

V Mali galeriji v Sežani so do 20. septembra na ogled slike sedmih avtorjev iz petih dežel. Z deli, ki so nastala na srečanju, se predstavljajo Georg Kress, po rodu Madžar, ki od leta 1958 živi v Münchnu, Thomas Ludvig iz Vzhodne Nemčije, ki od 1976 živi na Zahodu, najdlje v Münchnu in Antje Tesche-Mentzen, Nemka iz Kiela, ki živi in dela izmenjaje v Münchnu in Benetkah. Poleg njih so za razstavo prispevali dela Švicar Christoph Dornier, Margaret Kelley iz Los Angelesa, Samo Kovač iz Ljubljane, Stefan Planinc iz Ljubljane in Polde Oblak, po rodu z Bleda, ki se je po zaključenih študijah na ALU v Ljubljani izpopolnjeval na münchenski slikarski akademiji in našel v Münchnu svoj dom.

Ambiciozno zastavljen načrt vsakoletnih mednarodnih srečanj slikarjev in kiparjev fragmentistov v Lipici naj bi že v bližnji prihodnosti pripeljal do stalne galerije z deli, ki so in bodo nastala na teh srečanjih. Zveza kulturnih organizacij Sežana kot pobudnik in organizator letošnjega srečanja si za začetek predstavlja galerijo v poročni dvorani Lipice.

Prvobitnost Krasa, ki umetnike na poseben način privlači, želja najbolj prizadevnih sežanskih kulturnih delavcev, da bi za svoj kraj pridobili trajne umetniške spomenike in posluh Lipice za kulturno bogatenje svojega turizma, so močna osnova za upanje v uspeh. Potrjujeta ga Černigojeva galerija in mednarodno srečanje literatov Vilenica, ki sta nastali prav s prizadevanjem ljudi, ki so verjeli v svoj zastavljeni cilj.

Fragmentistični manifest, ki so ga 1966 objavili v Münchnu Georg Kress, Polde Oblak in Nicolo Bianco, je začrtal slogovno pot omenjene trojice. V naših časopisih je o Oblaku fragmentistu prvi pisal pokojni novinar Peter Breščak 1968 v Dolenjskem listu, leta 1970 pa ponovno Breščak v katalogu k razstavi v Celju, Janez Mesenel v Delu, Andrej Pavlovec v Dnevniku in 1986 Cene Avguštin v Naših razgledih ob slikarjevi razstavi v Radovljici. Zaveznih naslednikov fragmentizma v slovenskem prostoru ni imel. Zato je tem bolj zanimivo, kako je Stefan Planinc v tem trenutku fragmentizem izziv, ki ga rešuje s fragmentistično sliko par excellence. Razstavljeni sliki v galeriji z vodilnim motivom konja, ki obakrat obvladuje glavno slikarsko polje, sta polni slikarjeve sanjske pripovednosti v realistični plastični govorici. V obeh manjših poljih, ki glavni motiv spremljata, se umetnik poigrava s fragmentom glave konja in z variranjem abstraktnih barvnih površin, ki predstavljata enkrat sozvočje, drugič kontrapunkt osnovni slikarski ploskvi.

Thomas Ludvig, slikar in grafik, se predstavlja z dvema platnoma, ki izžarevata vitalnost v potezah in grajenju prostora v širokih ploskvah in močnih kontrastnih barvah s prevlado vijolične in rumene barve. Slikar ne deli slike v več slikarskih poljih, vendar celota slike deluje kot iztrgan fragment iz krajine. V sliki Stanjel, ki je slikarja posebej prevzel, je čutili vpliv kraškega okolja na široko slikarjevega umetniškega izraza. Slikar, kipar, likovni teoretik in slikarski terapevt Georg Kress nas seznanja na razstavi z dvema slikama, ki sta nastali na srečanju: dve kraški vasi in vanju vkomponirani goli ženski. Za sliki je značilen poseben izraz, ki ga pogojujeta dvojnost v tehničnem načinu podajanja, kot tudi določena naivnost v oblikovanju, ki je še posebej značilna za njegove ženske like. Trdota ostrih črtnih obrisov se spopada z mehkiimi sončnimi ploskvami. Slikar, ki je bil med ustanovitelji fragmentističnega manifesta, uveljavlja v svojih delih eno najrazličnejših fragmentističnih lastnosti hkratnega prikazovanja različnih psihičnih stanj oziroma razpoloženj.

Margaret Kelley, mlada ameriška slikarka je prispevala za razstavo dve sliki v akvarelu in kolažu. Raznovrstnost oblik in živa barvitost v akvarelu spominja na trepetanje jesenskega listja in izraža spontanost in mehko, medtem ko je iz več delov grajena kompozicija kolaža, ki jo sestavljajo debele plasti papirja in množica rdečih znakov, razmetanih po slikarskih poljih, primer nemirne in dinamične vitalnosti.

Antje Tesche - Mentzen, kiparka in slikarka, je študirala tudi solo petje, klasični balet in klavir. Od leta 1974 se ukvarja s keramiko, malo in veliko plastiko v žgani glini, od 1982 nastajajo njene bronaste stvari. V nemškem prostoru se je

uveljavila predvsem kot kiparka. Njen slog je izredno samonikel in težko ulovljiv v predale umetnostnih kritikov. Kot kiparka se ukvarja predvsem s človeško figuro, še posebej žensko. Ob prevladujočem intuitivnem ustvarjanju išče tudi zavestno nove likovne rešitve za svoje sanje, vizije, razmišljanja in za ponazoritve narave v vsej njeni raznolikosti. Med kiparskimi temami so poleg ženskih figur najpogostejše mitološke teme, v katerih se odražajo tudi filozofska in religiozna razmišljanja. Med najbolj izstopajočimi elementi njene sugestivne in estetske likovne govorice je vsebinsko pogojen kontrast med realistično oblikovanimi figurami in grobimi hrapavimi površinami, v katere so vključene.

Na razstavi se Antje Tesche - Mentzen predstavlja s tremi akvareli iz Lipice in okolice, ki jih lahko v njihovih mehkih potezah čopiča jemljemo kot dokončane slike, čeprav bodo avtorici verjetno služile predvsem kot skice.

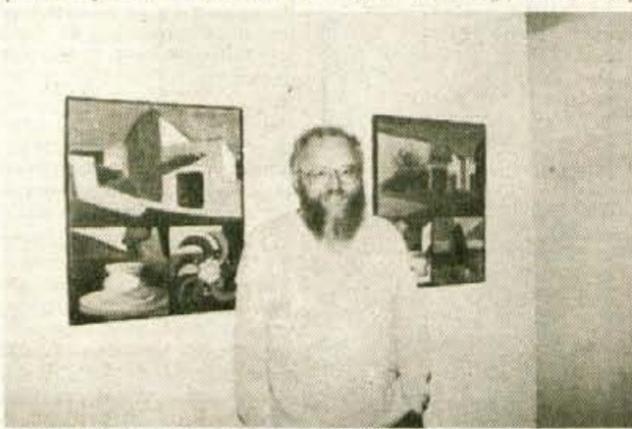
v sliki, ki si jo najlaže zamišljamo v nekem pretečenem meščanskem okolju. Medtem ko slika iz sedemdesetih let razvršča na platno brez prostorskega poglobljanja prizora, ki jih morda sanja najstnica, je v drugi sliki iz osemdesetih let slikar razdelil sliko po fragmentističnem principu in vanjo vkomponiral interier in eksterier z golo žensko in še druge elemente, ki sodijo v neko romantizirano stilno obdobje.

Med razstavljenimi Oblakovi slikami zasluži posebno pozornost barvni grafiki Pokrajina s petrolejko in Vodnjak sreče. Obe sta virtuozni avtorjevi prepesnitvi lastnih tem in obe barvno zamolklejši, kakor s slutnjo prihajajočega večera ožarjeni. Tudi v slikah Poldeta Oblaka, ki so nastale v zadnjem času, lahko opazimo spreminjanje barvne skale, ki se od žive in kontrastne, s tipičnimi približuje temnejšim tonom. Če je barva odraz slikarjevega notranjega nastrojenja, potem sama svetloba in sončnost motiva ne vpliva nepo-

Diptih tajvanskega slikarja Ling Chin Linga predstavlja v abstraktni likovni govorici pretanjeno senzibilnost in likovno virtuosnost umetnika. Iz črne ozadja se prebija v ospredje množica oblik, zgnetenih v fragmentarne enote, ki so zdaj ostre, oglate in plastične, zdaj nežni kaligrafski zarisi v črni platni kot hkratni prevodi različnih psihičnih stanj svojega avtorja.

Christoph Modest Dornier je predstavljen z eno samo risbo s

tušem, ki kaže večjo roko risarja in avtorjevo igranje na temo človekove večobraznosti, ne da bi pri tem pri gledalcu zbudil globlja razmišljanja. Več del bi lahko bolje osvetlilo avtorja.

Veliki platni Sama Kovača sta primera idealizacije vsakdana

sredno na koloristični značaj slike. Končno odločitev o izbiri barv in njihove svetlobne intenzivnosti je odvisna predvsem od slikarjevega notranjega razpoloženja.

Prvo mednarodno srečanje slikarjev in kiparjev fragmentistov v Lipici je bilo po slikarskih sadovih bogato. Nič manj pomembno ni bilo srečanje zaradi skupnih pogovorov in medsebojnega informiranja. Najmočnejše umetniške osebnosti med avtorji, ki so nekaj

dni skupaj delali in se pogovarjali, niso »čisti« fragmentisti. Vsi pa nosijo v sebi tisto večplastnost, ki je značilna za umetnika, morda sodobnega še posebej. V tem smislu so njihova dela fragmentistična.

Maruša Avguštin

Sežansko srečanje

FRAGMENTISTIČNI LIKOVNI ROKOPIS

Čeprav so si v Sežani zamislili likovno srečanje slikarjev fragmentistov v prvem tednu meseca septembra kot srečanje likovnikov iz dežel Alpe - Jadran, pa je prva prireditev te vrste pritegnila likovnike z različnih koncev sveta. Prireditev, ki naj bi po zagotavljanju izrednih sežanskih organizatorjev postala tradicionalna, seveda s tem le pridobiva na pomembnosti: likovna govorica je pač univerzalna, zakaj ji potem postavljati zemljepisne meje.

Prav gotovo je povsem zane-marljivo, ali se umetnostni smeri, ki jo uvede posameznik ali pa dva ali trije, kasneje pridružijo še drugi likovni somišljeniki. V likovni umetnosti pač veliko šteje ustvarjalna posebnost, vse tisto, po čemer je umetnika mogoče razpoznati in ločiti od likovnega izražanja drugih. Toda v likovni umetnosti so se ustvarjalci od nekdaradi družili v ustvarjalne skupine, celo nastopali so pod skupnim imenom, nekaj časa vztrajali in morda nato zavili znova vsak na svojo individualno pot.

S fragmentističnim slikarstvom je nekoliko drugače. Likovni pojav, ki se je v evropskem likovnem prostoru od svojega znamenitega rojstva pred trindvajsetimi leti obdržal vse do danes, doživlja nekakšno pomladitev. Od znamenite trojice slikarjev - Oblak, Kress in Bianco - ustanoviteljev nove smeri, je ostala pravzaprav le dvojica - Oblak in Kress. Italijanski slikar Bianco je po hujši nezgodi domala povsem opustil slikanje. Vendar likovna smer nikakor ne živi od števila ustvarjalcev, ki ji pripadajo, pač pa od moči ustvarjalnega vira, ki ga slikar s čopičem kaže občinstvu. Da to občinstvo tudi danes razume, sprejema in uživa v likovnih delih, kot jih razume fragmentistična likovna umetnost, ne nazadnje zgovorno pričajo tudi nagrade na likovnih natečajih. Po drugi strani pa je fragmentizem očitno likovna smer, ki jo marsikateri likovnik v svojem razvoju upora-

bi kot najprimernejši likovni izraz določenega obdobja, na začetku, sredi ali ob koncu likovnega opusa ali pa kratkoma kot zanimiv likovni izziv, kot je menil Samo Kovač, akademski slikar iz Ljubljane, udeleženec letošnje likovne prireditve v Sežani.

Za Poldeta Oblaka in Georga Kressa pa fragmentistični likovni izraz očitno ni nobeno likovno obdobje, ki bi se izrazno hotelo iztekati ali celo bistveno spreminjati.

Kress: »Prav nobene spremembe ne vidim, likovna smer ostaja taka, kot smo jo videli na začetku. Seveda je oblikovno celo jasnejša. Prepričan sem, da ima vse skupaj še dolgi vek, sicer pa, kaj ni likovna umetnost sploh nekaj večnega. Tako kot je večna človekova kreativnost - in to pri umetniku kot pri vsakem drugem človeku.

Fragmentistična slika je zanimiva, ker izbira elemente izven vidnega sveta, govori gledalcu o stvarih, ki jih ni videti, ki niso oprijemljive in s tem spodbuja pri opazovalcu lastno kreativnost. Prepričan sem, da je fragmentizem bistvena obnovitev v umetnosti, ki poteka na več ravneh in na različne načine doseže človeka. Klasika, nadrealizem le na en način, fragmentizem pa z različnimi možnostmi duha, podzavesti, sanj in realnosti združuje elemente v govorico slike. Mislim, da je združitev abstrakcije, predmetne simbolike in realnosti, kar so sestavine fragmentizma, lju-

dem vedno bližje. V tem vidim prihodnost za to likovno smer.«

Polde Oblak:

»Fragmentizem je vsekakor način slikanja 20. in tudi 21. stoletja. Že vsa leta, od njegovega nastanka pred več kot dvajsetimi leti, je zvezda stalnica v evropskem slikarstvu. Mislim pa, da je fragmentizem, ki je pač način gledanja na svet, umetnost ustvarjanja in delo, še razširiti. Že to prvo srečanje likovnikov, devet jih je sodelovalo, no, nekateri so slike kar poslali v Sežano, je pokazalo, da fragmentizem ostaja moderen po svojem likovnem jeziku, koraka s časom. Likovnikom fragmentizem je skupen le nek osnovni imenovalec, sicer pa ohranjajo svoj rokopi.«

Sežansko likovno dogajanje, ki sta ga kot nekakšen uvod v srečanje evropskih pesnikov Vilenica 89, naklonjeno podprla sežanska Skupščina občine in KTC Lipica, izpeljali pa v sežanski ZKO, ima že svoje načrte: še bolj se povezati z Vilenico, morda s »spremljavalnim« skupnim pesniško-likovnim nastopom. Oblika niti ni pomembna, važnejše je pač to, da so slikarji z vseh koncev sveta v nekaj kratkih dneh začutili vpliv tople kraške zemlje in ljubeznivost kulturi naklonjenih Kraševcev; pustili so na razstavi v sežanski Mali galeriji svoje slike prepričani, da se je na Kras vredno vračati po slikarski navdih.

Lea Mencinger

GLEDALIŠKI LIST PG

V GORENJSKEM GLASU

Gledališki listi ob naših premierah bodo v prihodnje izhajali kot posebna priloga Gorenjskega glasa. Naša pisna gledališka informacija bo tako bogatejša in dostopna tudi tistim, ki še ne obiskujejo gledališča. Prešernovo gledališče se je v pretekli sezoni uveljavilo kot novo slovensko poklicno gledališče. Kljub neprijetnim časom ne skrivamo svojih ustvarjalnih ambicij, »nov« gledališki list gotovo potrjuje del naših hotenj in želja, ko bi vsaka premiera morala pomeniti tisti umetniški praznik, brez katerega ni pravega mesta.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
premiera: 4. 10. 1989

Jean Baptiste Poquelin Molière

TARTUFFE

(TARTUFFE OU LIMPOSTEUR)

prevedel Oton Župančič

Gospa Pernellova, Orgonova mati	Mira Sarđoč
Orgon, Elmirin mož	Danilo Benedičič
Elmira, Orgonova žena	Judita Zidar
Damis, Orgonov sin	Ivan Godnič
Marijana, Orgonova hči in Valerjeva ljubimka	Bernarda Oman
Valer, zaljubljen v Marijano	Matjaž Višnar
Kleant, Orgonov svak	Pavel Rakovec
Tartuffe, svetohlinec	Aleš Valič
Dorina, Marijanina strežnica	Vesna Jevnikar
Gospod Loyal, birič in Polijski uradnik	Tine Oman
Režija	Matjaž Zupančič
Dramaturgija	Marinka Poštrak
Scenografija	Karin Košak
Kostumografija	Nada Vodušek
Vodja predstave	Marko Koren
Šepetalka	Milada Varacha
Odrski mojster	Bruno Grašič
Luč	Drago Cerkovnik
Rekviziter	Janez Plevnik
Šivilja	Nataša Sajovic

Prešernovo gledališče Kranj
J. B. P. MOLIÈRE: TARTUFFE

1622 rojen v Parizu,
1635 vpis na jezuitski kolegij,
1640 študij prava,
1643 ustanovitev Illustre Théâtre,
1643 s potujočim gledališčem po Franciji,
1659 ustalištev v Parizu pod patronatom Ludvika XIV. v dvorani Petit Bourbon,
1659 Smešni preciozi,
1660 Sganarel ali Namišljeni rogonosec,
1661 Šola za može,
1662 Šola za žene,
1663 Kritika Šole za žene, Improvizacija v Versaillesu,
1664 Tartuffe,
1665 Don Juan, Ljubezen zdravnik,
1666 Ljudomrznik,
1668 Amfitrion, George Dandin, Skopuh,
1670 Zlahtni meščan,
1671 Scapinove zvijače,
1672 Učene ženske,
1673 Namišljeni bolnik,
1673 Molière umre.

Molière

V PG je bilo še 38 predstav gostujočih gledališč (8735 gledalcev) in 37 ostalih prireditev (2496 gledalcev). V sezoni 1988/89 je bilo skupaj 193 predstav in prireditev s 35843 gledalci.

Laže je vživljati se v velika čustva, v verzih obsojati in preklinjati usodo kot pa zadeti življenje s komične strani in na odru prikazati pomanjkljivosti in napake v prijetni obliki. Kar zadostuje, da uspe resno odrsko delo, namreč, da govorite razumno in da dobro pišete, to ni dovolj za komedijo, ki naj razveseljuje. V resnici je težko početje, omikane ljudi pripraviti do smeha.

Molière

Molièrova žena je dala na pokojnikov grob položiti kamnito ploščo in prinesla na pokopališče sto butar drv za brezdomce. Že prvo zimo, ki je bila zelo ostra, so na plošči zakurili ogenj. Od vročine je plošča počila in razpadla. Čas je razmetal kamnite kose. Tako je Molièra pogoltnila pariška zemlja, kjer je razpadel v prah.

Mihail Bulgakov

IGRALSKI NASTOPI V SEZONI 1988/89

Emil Filipčič:
Adolf (Božanska tragedija) — 35, 35 nastopov
Ivan Godnič:
Protoplazma (Božanska tragedija) — 35, (Cesarična in pastir) — 24, 59 nastopov
Barbara Jakopič k.g.:
Sonja (Strup ljubezni) — 25, 25 nastopov
Damjana Luthar k.g.:
Paž (Antigona) — 4, 4 nastopi
Bernarda Oman:
SAB3 Ismena (Antigona) — 4, (Cesarična in pastir) — 24, Vesna (Pravljica o Vesni) — 27, Agatha (Božanska tragedija) — 35, 90 nastopov
Tine Oman:
Telreslas (Antigona) — 4, Crokson (A me vzamete zraven) — 3, Karlo (Strup ljubezni) — 25, (Cesarična in pastir) — 24, Direktor (Božanska tragedija) — 35, 91 nastopov
Pavel Rakovec:
Stražnik (Antigona) — 4, Rascase (A me vzamete zraven) — 3, (Cesarična in pastir) — 24, Matjaž (Pravljica o Vesni) — 27, Karlo (Božanska tragedija) — 35, 93 nastopov
Aleksander Valič k.g.:
Kreon (Antigona) — 4, 4 nastopi
Matjaž Višnar:
Halimion (Antigona) — 4, Auguste (A me vzamete zraven) — 3, (Cesarična in pastir) — 24, Peter (Pravljica o Vesni) — 27, Adam (Božanska tragedija) — 35, 93 nastopov
Judita Zidar:
Zbor (Antigona) — 4, Isabelle (A me vzamete zraven) — 3, Mesečina (Cesarična in pastir) — 24, Karin (Pravljica o Vesni) — 27, Eva (Božanska tragedija) — 35, 93 nastopov.

Prešernovo gledališče Kranj, Gledališki list št. 2, urednik: Matija Logar, oblikovanje: Igor Pokorn

KRONOLOGIJA NASTANKA IN UPRIZARJANJA TARTUFFA OD 1664 — 1669

1664
Maja tega leta se v Versaillesu dogajajo Veselice na začaranem otoku, ki jih kralj — pod pretvezo, da v njih časti kraljico — poklanja svoji ljubljenci, gospodični La Valliere. Molièrova skupina sodeluje v veličastnem sprevedu in pri pojedinah.

12. maja Molière predstavi kralju prva tri dejanja Tartuffa. S tem se začne afera Tartuffe. Še preden je igra končana, se vmeša Bratovščina svetega zakramenta, ki jo podpira mati kraljica, in doseže, da igro prepovejo. Župnik Roulièr objavi pamflet Slavni kralj je rojen, v katerem naslika Molièra kot »človeka, ali bolje povedano, v poltenost odetega in v človeka preoblečenega hudiča, najznamenitejšega brezbožca in razuzdanca vseh časov... ki bi ga bilo treba v svarilo javno usmrtiti na grmadi«.

21. julija papežev odposlanec v Fontainebleauju odobri Tartuffa, a kralj molči. Molière ga uprizarja in bere po zasebnih gradovih. Dokonča svojo igro. Boileau mu posveti Satire II. »Redek in imeniten duh s plodovito pesniško žilo...«

1665
Tartuffe je trajno prepovedan. Igralci zahtevajo, da se repertoar obnovi. Molière napiše Don Juana, ki ga krstijo 15. februarja: do zaključka sezone, 20. marca, doživlja velike uspehe, a tri tedne po začetku nove sezone igra zgine s plakatom. Niso je uradno prepovedali, pritisk je bil diskreten. Gospod Rochemont objavi Opombe h komediji Don Juan, pamflet proti Molièru, ki ga je nedvomno podprl Port Royal.

Molière se spre z lastnikom hiše, slavnim zdravnikom Dayuinom: 15. septembra uprizori igro Ljubezen — zdravnik. Ludvik XIV. vzame Molièrovo skupino pod svoje okrilje in ji kot vzdrževalnino dodeli 6.000 liber podpore.

1666
Afera »Tartuffe« ne napreduje. Molière zbolí. Za tri mesece preneha igrati. Najame hišo na podeželju, v Auteulu, kjer zbira vse svoje prijatelje. Še posebej mu je drag Chapelle, 4. junija uprizori Ljudomrznika, ki ga je pisal dve leti. Doživi nezanesljiv uspeh, in to prav v trenutku, ko se pojavijo lepaki za Zdravnika po sili.

1667
Razplet zadeve »Tartuffe«. Molière verjame v kraljevo pooblastilo in 5. avgusta uprizori Svetohlineca, ki je omiljena verzija Tartuffa. Naslednji dan predsednik Lamoignon prepove predstavo. Kmalu posreduje tudi nadškof Hardouin de Pèrèfixe. Boileau in Molière moledujeta pri Lamoignonu, ki ju odslovi, češ da mora k maši. Kot Tartuffe. La Grange in La Thorillère, dva mušketirja iz skupine odpotujeta h kralju, da bi mu predložila odobritev. Zaman. V Chapellovem krogu izide Pismo o Svetohlinecu.

1668
9. septembra krstijo Skopuha, ki je po dveh letih prva igra v petih dejanjih. Poraz. Naslednjih pet let Molière ne napiše več petdejanke. Zmeraj težje je bolan, širi se glas o njegovi smrti.

1669
5. februarja Tartuffe vendarle dobi dovoljenje za uprizoritev. Zvečer pride pred vhodom v gledališče do nemirov in Tartuffe ostane na sporedu do konca velikonočnih praznikov. Izide tudi v knjižni izdaji. Molière napiše dolg uvod.

K O M E D I J A B L E Š Č E Č E G A T R I U M F A D E S P O T I Z M A

Začela bi kar s koncem, saj se zdi, da je pri »Tartuffu« prav ta tisti, ki razpira problem komedije v popolnoma novi, nepričakovani in osupljivo perspektivi. Stavke, ki zaključuje »Tartuffa« in ki ga z neko pretirano servilnostjo izusti Orgon, je na prvi pogled sicer nedolžno sproščujoč in v tej maniri izzveneva tudi vsa finalna peripetija. Toda — prav ta, tako nepričakovan razplet in na videz olajšujoča končna replika vnašajo v Tartuffa čuden priokus srhljivosti. Kot veste, se stavek glasi takole: »Le pojdemo veseli in na koljenih se mu zahvalimo za milost, ki smo jo danes prejeli...« Stavke, izrečen v takšni skrajni servilnosti vrže na prizorišče nenadoma še grozljivejšo senco, kot jo je metal Tartuffe. S koncem postane popolnoma jasno, da se prava »pošast« skriva še za perfidnejšo masko kot Tartuffe. Konec namreč zaznamuje neki nevidni, imaginarni »deus ex machina«, ki preko svojega poslanca razpre problem »Tartuffa« v nepričakovani dimenziji. Če se je vse do konca zdelo, da se bje boj za premoč izključno med Tartuffom in člani Orgonove družine, da je edino od njih odvisno razkrinkanje svetohlinčevih mask, se izkaže na koncu ta hipoteza kot zgrešena. Pravi, resnični boj se dogaja na drugem nivoju. Orgonovi so v tem rivalstvu le preizkusni zajci, da bi se v končni konsekvenci tako njim, kot seveda tudi Tartuffu odprle oči in bi spregledali svojo zaslepljenost in zmoto. Zato tudi ne preseneča več neka krivda, ki se je zave Orgon, ko ga končno obsije milost in spregleda Tartuffa. Kajti naenkrat se izkaže, da je zgrešil hudo napako (in to ne le pred svojo družino, pred Elmiro, Marijano, Damisom in Kleantom — to je zdaj že drugotnega pomena!), temveč, da je zgrešil napako pred samim velikim monarhom, ko je zamenjal lažno avtoriteto za pravo in se s tem deklariral kot popoln dezorientiran bebec. Toda prav ta Orgonova zmota, ki jo Sončni kralj velikodušno in milostno odpusti, služi nekemu izjemno perfidnemu cilju — ponovnemu in nedvoumno konstituiranju edino veljavne avtoritete, ki na koncu uprizori fascinantni spektakel »poslednje sodbe« samo zato, da bi na primeru Tartuffa dokazal svojo nenadkriljivo moč in oblast in zgolj s svojim imenom v trenutku zaustavil Tartuffov ekspanzivni pohod. Ta se zdaj v blišče čiste ekshibicije užitka moči izkaže le kot neuspeh poskus sicer izredno ambiciozno zastavljene strategije svetohlinstva, ki pa mora nujno propasti v boju z njim, »ki za resnico vnet, z očesom bistrim srca pregleduje.«

O tem, da imamo v Molièrovem »Tartuffu« opravka z eno izmed najbolj prefinjenih oblik evropskega despotizma (kar je zelo lucidno opazil tudi Bulgakov v svojem »Molièru« ni nobenega dvoma več. Prepoznanje Ludvika XIV. (katerega miniaturna je navsezadnje tudi Tartuffe) za despotskega vladarja, pa seveda ni bila le Molièrova ugotovitev, to spoznanje je presvetilo tudi večino njegovih sodobnikov in citirala bi le enega izmed njih, ki ga v »Strukturi seraja« navaja tudi Grosrichard. Voltaire piše tole: »Reči moram, da sem z despotizmom Ludvika XIV. mislim na to, kako je vselej trdno in včasih v preveliki meri izva-

jal svojo zakonito oblast. Če je priložnostno tej oblasti uklanjal zakone Države, ki bi jih moral spoštovati, ga bodo zaradi tega obsodili zanamci: ni na men, da bi sodil. Ne verjamem pa, da mi bo kdo pokazal kakršnokoli monarhijo na zemlji, kjer bi manj prezirljivo ravnali z zakoni, s podeljevanjem pravice, s človeškimi pravicami in kjer bi več storili za skupno blaginjo.«

»Tartuffe«, ki ga uzremo zdaj s perspektive enigmatičnega konca, je zato predvsem igra o konfrontaciji dveh političnih sistemov v despotski državi, kar pa je apriori obsojeno na poraz ene izmed strank, če se naj država sploh proklamira za despotsko. V »Tartuffu« imamo tako enkratno priložnost videti čisto projekcijo časa z vsemi njenimi političnimi mahinacijami, v katerem pa Molière vizionarsko napoveduje oziroma že kar potrjuje triumf razsvetljenega despotizma velikega Sončnega kralja. In če je bil Molière v svojih komedijah izredno kritičen in ciničen do

vseh hipokrizij svojega časa, če je neovirano smešil bebove markije in blebetajoče precioze, je to nemoteno počel predvsem zato, ker ga je v tem podpiral sam ta veliki despot. Molière je bil z njim neusmiljeno zaznamovan, od njegove naklonjenosti pa je bil odvisen tudi obstoj, vzpon ali padec njegovega zabavišča. Zataknilo se je tudi popolnoma jasno, zakaj zablešči Ludvik XIV. v »Tartuffu« v vsej svoji razsodniški pozi moči in oblasti, kar sploh ni več osupljivo, če se spomnimo predhodnega svetohlinčevega triumfa. Kajti: kolikšna je morala biti moč despotata, če je bila že moč njegovega vezirja tako zastrašujoča?

Kralj Ludvik XIV. stopi na koncu na izpraznjeno mesto Očeta, ki ga je Orgon že zdavnaj izgubil, Tartuffe spretno poskušal zasesti, a mu je spodletelo prav zaradi usodne napake, da je svojo vlogo tako briljantno odigral in se seveda približal samemu despotu s tem, ko je prevzel njegovo masko. Kajti despot nastopa v

»Tartuffu« v tistem primarnem pomenu besede, ko je naziv despot pomenil le sinonim za »družinskega očeta.« Kadar govorimo o despotski oblasti francoskega kralja, se torej ohranja predvsem družinska narava njegove oblasti, ki ga priliči družinskemu očetu. Toda razgaljen je ravno kot denaturirani oče, kolikor meša svoje otroke (ljudstvo) s sužnji. Zato opredelitev kralja za »očeta ljudstva« ne zadostuje; potrebno je še določiti, kaj je oče, kaj je otrok, kakšni so resnični odnosi med njima, njune obojestranske pravice in dolžnosti, v čem se ta očetovska oblast v pravem pomenu razlikuje od moževske oblasti nad ženo ali od gospodarjeve nad svojimi služabniki.« Toda, da se Sončni kralj pojavi kot rešitelj in razsodnik v prid šibkejših, da lahko nastopi z masko »dobrega očeta«, je predhodno neizogibna izkušnja z »zlim in pokvarjenim« nadomestkom — Tartuffom. Šele preko Tartuffa se potrjuje moč in »dobrota« vladarja. Tartuffa dobesedno doleti paradoks velikega vezirja: »Vezir, hranilec označevalca, ki mu daje absolutno oblast hoče kot despot, se pravi, da se njegova volja, tako kot despotova izkazuje razsodniško, ne nad absolutno. Vendar je izvajanje te oblasti v vsakem trenutku odvisno od dobre volje despotata, ki mu lahko odvzame pečat in ga izniči.« In prav to se zgodi na koncu Tartuffu: »Sončni kralj« mu odvzame pečat in ga izniči. Tartuffa ne uniči Elmirina spletkarja, uniči ga drzna želja — postati despot. Uniči ga strast, ki je dovoljena zgolj despotu. S tem; »ko so strasti močnejše od mask, ki jih je prevzel«, pa seveda prekličite tihi dogovor z njim, v čigar senca bi moral vztrajati in želeli njegovo željo.

Tartuffe se preceni, ko ga obsije blišč moči, ki jo zadobi nad Orgonom in pozneje nad vso Orgonovo družino. Ali kot ga definira Jan Kott: »V Tartuffu so strasti močnejše od mask. Vse strasti: oblast, denar in ženske. Vse strasti mora potemtakem izgubiti.«

Ne smemo namreč pozabiti, da Tartuffe s svojo pozno preslepi edino Orgona in njegovo mater, saj oba tako zelo hlepijo po neki božji utelešeni avtoriteti, da to sploh ni posebno težko. Ne uspe pa mu preslepiti Dorine, Kleanta, Valera, Damisa, Marijane in Elmiro, pred katero sploh »zavrže« svojo vlogo in celo tvega razkritje. Kako bi potem lahko preslepil oblast?

Po vsem tem bi se lahko upravičeno vprašali, zakaj je »Tartuffe« sploh komedija, saj je prav Tartuffe tisti, ki je še najmanj smešen. Tartuffe je, preden konča kot žrtev, sam tisti, ki z naslado vampirja spreminja vse okoli sebe v svoje žrtve. V žrtve strasti, ki ne priznavajo nad sabo nobene avtoritete. Tartuffe je v tej ambiciji nevaren, izmuzljiv in na trenutke celo brutalen karierist. Vse vloge služijo enemu samemu cilju: ambiciji čiste volje do moči. In v tem kontekstu tudi Bergsonova oznaka Tartuffa kot osebnosti, ki bi po svojem delovanju prej pripadala dramati: »Tako dobro se je vživel v vlogo hinaveca, da jo igra tako rekoč iskreno. S tem in samo s tem bo postal smešen. Brez te materialne iskrenosti, brez drže in govornice, ki ju je dolga praksa hinavčenja v njem spremenila v naravni gesti, bi bil Tartuffe kratko malo zopr...«

Kajti: je Tartuffe res smešen v svojem diabolnem šarmu neomajne volje do moči in neukrotljive pohote? Ni njegova drzna poteza, da se prikrje prav pod krinko strogega krščanskega moralnega imperativa, izziv tako nebesom kot posvetni oblasti? Ne izzveni njegovo razvednotenje vseh vrednot, na dnu katerih se skriva čista strast in hlepenje po užitku, ko De Sadvoski posmeh vemu, v imenu absolutne svobo-

de? Ni njegova maska božjega služabnika in glasnika morale samo genialna poteza presenetljivo drznega prosvetljenega duha, ki igra svojo igro manipulacije prav zato, ker mu jo na eni strani omogoča oblast in na drugi Orgonova neizmerna omejenost? Predvsem zato Tartuffe ni in ne more biti nikakršen prihuljen petolizec ali pobebavljen histeričen mistik. Tartuffe je dejansko »mali demon z masko konformista«, ki je z izjemno lucidnostjo in inteligentnostjo spregledal svet, in mu v povračilo ponuja svoj radikalni odgovor. Odgovor radikalnega konformista. Svet namreč omogoča prav ta konformizem, ki si ga v svoji nečimrnosti izbral Tartuffe za edino možno pot k cilju. Tartuffova genialnost je prav v tem, da skozi formulo konformista ponudi vsem natančno tisto, kar želijo in kar pričakujejo. Njegova genialnost je v tem, da zapolnjuje točno tista »prazna mesta«, ki niso in ne morejo biti zapolnjena, a ves čas hlepijo po zapolnitvi. Tartuffe je zato ta, ki je s prodornostjo psihoanalitika »odkril želje drugih« in stopa točno na ta, izpraznjena mesta želja, ki bi jih zapolnil s fiktivno podobo, ki si jo drugi tako neizmerno želijo in po njej hrepenijo. In tako se ponovi že stara in oguljena formula: Orgonovi sami pokličejo nadse Tartuffa in Tartuffe se lahko do vseh nepredvidljivi vih razsežnosti razmahne šele pod okriljem Orgonove družine. Potrebno je samo nekaj prefinjene taktike in spretna strategija. Prav zato lahko Tartuffe zlahka osvoji gospo Pernelovo, ki tako neizmerno hrepeni po »utelešenem bogu«, da bi v dezorientirani svet vnesel nekaj reda in ponovno ustoličil, skozi krščansko dogmo, stroga pravila moralnega imperativa. Tako bi postal svet spet uravnotežen in družina v njem osnovna celica neke hierarhične idile. Toda pri Tartuffu je zanimivo predvsem to, da ne osmišlja le svojih »privržencev«, ampak osmišlja tudi svoje zagrinjene nasprotnike. Dorina je do njegovega prihoda pravzaprav edina, ki obvladuje Orgonove in vnaša v njihov, že malce degeneriran svet še nekaj reda in racia. In prav zato je Dorina znotraj Orgonovih pravzaprav tudi edini Tartuffov konkurent, saj le ta počasi zaseda izpraznjeno mesto Gospodarja, ki se je Dorina ne glede na status služkinje postopoma pridobila. Dorina je zato prav tako kot vsi drugi, če ne še bolj s Tartuffovim prihodom ogrožena, saj bi se ji lahko podrla prefinjeno vzpostavljena avtoritarna pozicija, če bi Tartuffu uspel veliki podvig - vstopiti na izpraznjeno mesto Gospodarja. Prav tako Tartuffov prihod samo še potrjuje Kleantovo blede varianto konformista, ki pa seveda nikoli ni premogel toliko moči in ambicije, kot ju v svoji ekspanziji izžareva Tartuffova pogoltnost. Razlog za upornišvo podeli Tartuffe seveda tudi rahlo z dolgočasenemu Damisu, ki se z njegovim prihodom nenadoma zave ogroženosti in odreaigira na svetohlinca še najbolj neposredno s svojo, na trenutke popolnoma neuravnoteženo in infantiilno histerijo: »Jaz temu trupu zmedel bom izduho, par gorkih mu povedal bom na uho.« Nekatero njegovo izjavo spominjajo celo na najboljše primer Ionescovega teatra absurda: »Kar brez strahu: porežem mu ušesa. Oklevanja pred tem capinom nič; kakor bi mignil, njega vas otmem: tu mu zavijem vrat, pa bo po njem.« Tudi Marijana ima prav zaradi Tartuffa razlog več za svoje melanholično depresivno suicidalne napade oz. popadke, in vzrok za sumljive igrice pretvarjanja s svojim zaročencem Valerjem. In končno: Tartuffe spregleda Orgona z vso profesionalno prodornostjo nekoga, »ki srca pregleduje« in mu takoj ponudi skozi pozo askeze in mučeništva na-

tanko tisto, za kar si Orgon ne prestopa prizadeva. Orgonova bistvena frustracija je seveda ta, da nikakor ne more in ne more zasesti v družini mesta, ki bi ga moral; mesta Očeta oz. Gospodarja. Tako uhajajo njegovemu »nadzoru« vsi, ki bi se mu po pravilu morali predložiti in Orgon ostaja le še smešna in posmehu izpostavljena kreatura. In tako se v krčevitem naporu - biti avtoriteta - posluži Orgon smešne samoprevare: izbere si Tartuffa za nekaj Ideal Jaza, saj Tartuffe uteleša prav to, česar Orgon nima, za kar si neizmerno prizadeva in kar želi: zavzeti v svojem minisvetu, ki se imenuje dom, vsaj prividno avtoriteto Očeta, despota. Tartuffe je za Orgona le sredstvo, s pomočjo katerega spet zafunkcionira kot Oče, šele Tartuffe mu podeli fiktivno moč in oblast nad Damisom in Marijano. Brez Tartuffa Orgon te moči enostavno nima. Toda Orgon v tej, tako zapeljivi samoprevari identifikacije s Tartuffom spregleda, da je prav Tartuffe lahko tudi njegov najnevarnejši konkurent in rival, saj mora zapolniti tudi Elmirino »prazno mesto« - njeno neizživeto erotiko. Tartuffe in Elmirina se namreč oba z izenačeno močjo spustita v igro, ki jo zaokrene šele Damisova intervencija, tako da na videz sicer zmaga Elmirina »krepost«, čeprav je veliko vprašanje, kako bi se erotična avantura končala, če je ne bi zmotil Damisov izbruh. Brez dvoma je Elmirina igra prav tako, če ne še bolj hipokritska kot Tartuffova, saj ta na koncu zavrže vse in se prepušči strasti, medtem ko Elmirina igra dvojno vlogo vse do konca. In lahko se upravičeno vprašamo, ali je res Elmirin edini razlog za zmenek s Tartuffom Marijanina poroka? Na koncu spletke namreč Elmirina izgovori dvojnoumen stavek namenjen Tartuffu, ki lahko izzvani celo kot opravičilo in obžalovanje, da se koketiranje za oba ni uspešneje končalo: »Po moji vsehi ni ta igra, šele prisiljena ssem v to se vdala.« Toda to so že interpretacije!

Karkoli: ne glede na Elmirine želje in taktiziranje tudi ona ni tista, ki bi lahko zaustavila Tartuffa. Zaustavi ga šele ta, ki je komedijo zrežiral sebi v užitek in preverjanje moči in v rokah katerega so tako Orgonovi kot tudi Tartuffe samo klavne, tragikomične kreature, podvržene neusmiljeni manipulaciji. Zato namigovanja, da je sam Ludvik XIV. Molièru naročil Tartuffa za slavo na Začaranem otoku niso tako zelo neverjetna. Očitno je bila »Bratovščina presvetega zakramenta« res izredno močna, saj je svojo moč potrdila tudi s prepovedjo. Tako sploh ni presenetljivo, da je predstavljala tudi resno opozicijo vzhajajočemu despotizmu in prav s prepovedjo Tartuffa se je razkril omajen despotov blišč, saj je moral Ludvik XIV. v odloku o prepovedi celo zapisati, da se »odpoveduje užitku, da ga ne bi drugi napak izkoriščali, ker pač niso zmorni pravicega razločevanja.« Paradoksnost Tartuffa je zato le v tem, da je prikazal realno stanje politične moči. Tartuffe postane tako le genialna miniaturna genialnega despota. Miniaturna z vsemi lastnostmi, ki so značilne za popolnega vladarja, vendar s to razliko, da se skriva za še perfidnejšo masko, ki je Orgon seveda ne spregleda. Smešni so zato v Molièrovi komediji predvsem Orgonovi v svoji majhni, naivni privatnosti, osmešeni v svojem ozkem, razpadlem in nemočnem malomeščanskem samozadovoljstvu, ki nujno potrebuje Gospodarja oz. najvišjo instanco. In Tartuffe klavno propade v boju prav s to, in v tem je tudi tragična Tartuffova poteza. Toda to še ne pomeni, da »Tartuffe« ni komedija in njena moč je prav v tem, da je skozi smeh pretartuffila celo samega velikega despota.

Marinka Postrak

PG na Borštnikovem srečanju

Za letošnje Borštnikovo srečanje je naše gledališče prijavi predstav »Pravljica za Vesno« Eme Kurent in režiji Barbare Hieng in »Božansko tragedijo« Emila Filipčiča v režiji Vita Taufrja. Za tekmovalni program Borštnikovega srečanja je kritik Jernej Novak (selektor Borštnikovega srečanja) izbral »Božansko tragedijo.«

Študij novih predstav

V Prešernovem gledališču v tem trenutku pripravljamo dve novi uprizoritvi. Režiser Lojze Domanjko pripravlja z ansambлом »Žogico Nogico« Jana Malika, »Emigranta« Slawomira Mročka pa režijsko vodi Marjan Bevk. Obe predstavi načrtujemo do konca letošnjega leta.

Ljuba Tadić v PG

Že v pretekli sezoni smo želeli v našem gledališču pripraviti nastop igralca Ljube Tadića. Predvidevamo, da bodo naši gledalci še letos lahko uživali ob njegovem nastopu.

Tehnične pridobitve

Pred leti smo kolikor toliko uspešno adaptirali naš oder. Prenovitev celotne odrske opreme pa še ni dokončana. V poletnih mesecih nam je s sodobno zvočno opremo uspelo zamenjati dotrajano ozvočenje. Pred nami pa je še finančno zahtevno popravilo odrskih vlakov.

Elaborat o novem poklicnem gledališču

Na pobudo republiškega Komiteja za kulturo smo julija pripravili elaborat o Prešernovem gledališču. Elaborat seveda utemeljuje Prešernovo gledališče kot novo poklicno slovensko gledališče.

Zlatoptičnik Ivan Godnič

Letošnjo »Zlato ptico« (nagrada ZSMS) za gledališko ustvarjanje je dobil naš igralec Ivan Godnič. V obrazložitvi je bilo izpostavljeno njegovo delo v našem gledališču. Čestitamo.

Teden slovenske drame 90

Februarja 1990 bo v PG jubilejni 20. TSD. Pomemben slovenski gledališki festival želimo v prihodnje vsebinsko preoblikovati v Teden slovenske drame jugoslovanskih (po možnosti tudi tujih) gledališč. Izbor predstav za naslednji TSD pripravlja umetniški vodja PG Matija Logar.

SREČANJE SLOVENSkih PESNIKOV

18. oktobra bo v PG 9. Srečanje slovenskih pesnikov. Programski svet Srečanja je za izhodiščno temo izbral »Mitologija in poezija«. Na srečanju bo podeljena »Jenkova nagrada« za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let. Ob Srečanju bodo potekali tudi nastopi naših pesnikov.

Samo še spomin...

V dneh, ko so gledališča ponovno delovno zaživela, sta umrla dolgoletna ljubiteljska igralca Mila Valencič in Tone Dolinar. Njuno igralsko delo v našem gledališču je bilo vpeto v obdobje t.i. polpoklicnega kranjskega gledališča. Mila Valencič je zadnjikrat stopila na naš oder v »Ukani« Toneta Svetine in Janca Povšeta, v spominu pa ostaja tudi zadnje igralsko dejanje Toneta Dolinara v predstavi »Noč do jutra« Branka Hofmana in Pavla Lužana. Po koncu vsake predstave, posebno še po koncu predstave, ki ji pravimo življenje preostane le spomin. Spomin njunih gledalcev in sodelavcev.

Ponavljam, družbeni in socialni položaj odrskega umetnika, avtorja dram, tehnične osebja je zdaj eno naših najvažnejših vprašanj. V časopisu sem bral pretresljivo novico. Pomanjkanje krvne plazme na Slovenskem je nastalo tudi zaradi tega, ker hodijo naši krvodajalci prodajati svojo kri v Avstrijo in Italijo, kakaj tam dobijo zanjo večji honorar. Mi svoje odrske krvi, žal ne moremo nikomur drugemu prodajati razen slovenskemu človeku. In če ta človek ne more ali noče kupiti te odrske krvi, ki je pretočena v tisoč predstavah vseh slovenskih gledališč enega leta, naj ji vsaj prizna, da je ta kri bila pretočena za njega.

(1964)

(Bojan Štih, Nepočesane misli o gledališču)

TEMA TEDNA KANALI

V tem našem življenju, ki je pač do zadnjih vlaken pretkana s politiko in dnevnopolitičnimi zdrahami vseh sort, je že prava sreča, če naletiš na kakšno vestičko, ki ti pove, kakšni so, denimo, naši turistični rezultati. Slabi, kakšni pa! Po anketi Sterna je bila med zahodnonemškimi turisti, ki so letovali na našem lepem Jadranu, komaj četrtina takih, ki so bili »zelo zadovoljni« s svojim dopustom pri nas; vsi ostali so nejevoljno odključali naš turizem in jih nikdar več ne bomo videli... Da bo slika popolnejša, je treba povedati, da so bili zahodnonemški turisti veliko bolj zadovoljni s svojimi počitnicami v nam konkurenčnih sredozemskih turističnih deželah: v Turčiji in v Španiji.

Ole! Ampak mi si zaradi nekkih izbirčnih zahodnonemških turistov še zdaleč ne belimo glave. Nam so pomembni plenumi, kongresi, razprave in debate, medsebojne obtožbe in pritožbe. Kakšno gospodarstvo, kakšen turizem! Le - ta zanima kvečjemu zaposlene v panogi, ki so z osebnimi dohodki že leta in leta na repu in ki na noben način ne pridejo na zeleno vejo. In zato tudi imajo svoj, specifični odnos do turistov, ki jim potem v raznoraznih anketah tudi ustrezno vračajo.

Ampak - povem vam, da tudi drugje v Sredozemlju ni vse zlato, kar se v teh anketah tako sveti! Tudi Turčija, tudi popularna Španija imata svoje senčne plati in ni treba biti kaj posebno pronijljiv in kritičen, da ne bi opazil senc nad sončnim turističnim španskim nebom.

Nam, ki smo že iz otroškega vrta ven navajeni, da skritiziramo vsako figo, ki nam pride pod nos, je otročje lahko pisa-

ti ekspertize o kiksih španskega turizma, por favour. Čeprav smo njihov slavni turistični procvit komaj povohali, nam je bilo pri priči jasno, da so turizem pošteno zavozili. Industrija! Na tisoče hotelov, lokalčkov, gneča in direndaj, ki ga - hočeš nočeš - moraš prenašati. Iz ene, jugoslovanske politične evforije v turistični španski boom! Ne - hvala lepa, to pa res ni za dušice, ki bi rade vsaj teden dni počitniškega miru! Vse sicer zelo poceni, a davek, ki ga plačuje turistična raja, mi, sirotki, s tem, da ti po sicer lepi plaži množica kopalcev hodi po glavi, je visok! Previsok! Hvala lepa: videli smo, doživeli in rekli adios...

Kaj poučnega pa smo kljub depresivnim vtisom le odnesli: nikdar več se nam ne bo zapisalo, da naša vrla turistična društva premalo skrbijo za ureditev pešpoti in klopice za utrujene turiste! Dajte no: kakšne klopice, kakšne potke! Izvolite, tam imate kakšnih tisoč petsto prijetnih gostilnic, pa si spočijte boleče noge. Stvar ne bo zastoj, v tem pa je tudi bistvo te zadeve. Ničesar zastoj, še informacija komaj!

Nam pa res ni pomoči: nič nam ni všeč, še v zahodnonemški anketi tako hvaljena Španija ne! Nič čudnega, kajti poznati nas je treba: mi smo domala že v zibelki ustvarjalno kritični do stvari in zadev. Če je slika bela in bo ves svet ugotavljal, da je res bela, bomo mi v vsedravnih evforiji močno zasumili, če morda le ni črna ali vsaj beige...

In energija nam uhaja: v kanale večnega nezadovoljstva, kanale medsebojne mržnje in sumničen. Oh, kakšna družba, ki časti in veruje le v take kanale.

Za zjokaj!

D.Sedej

Pop telegraf

Danes Pop design v Vogljah

Skupina Pink Panther se je na sceno podala pred tremi leti, njeni člani pa so sedemnajstletniki, ki jih usmerja Aleš Klinar (Agropop). Na Melodijah morja in sonca 89 je bila njihova skladba Dekleta iz 8. b nagajena za besedilo, med uspešne pa sodijo še Halo, gospod kaplan, Zapojmo vsi... Skupina Magnet se nam je javila iz Avstralije, kjer se po uspešni kaseti Oženil se bom že drugo leto mudi na turneji, tokrat z gostom Jakom Šraufcigerjem (Vinkom Šimekom). Od tam se je vrnila tudi pevkva Simona Weiss, ki je po številu nosilcev zvoka med izvajalkami najuspešnejša. Duet Moulin Rouge je svojo odlično izvozno naravnano pop glasbo predstavljal na Japonskem. Na novem rocku 89 je nastopila jeseniška skupina Game over, ki je bila po stazu najmlajša skupina in je posnela že štiri demo posnetke z nekonvencionalno zgradbo glasbe...

Duo Nastja - Sandra sta izdali kaseto pri Helidonu z naslovom Metulj, glasbo je skomponiral Božidar Wolfand Wolf, besedila pa napisala Helena Banič. Slovenska disco glasba je dobila nove skladbe Kraljica noči, Disco samba, Pošlji mi poljub, Danes je moja noč in bele ladje, ki jo je pred leti pela na glasbo Mojmir Sepeta in Gregorja Strniše Ivanka Kraševac... Desetletnico uspešnega delovanja bo jeseni proslavila s koncertoma v Zagrebu in Ljubljani mariborska skupina Lačni Franz, nov glasbeni izdelek pa se bo imenoval Tiha voda... Danes, v petek, 22. septembra s pričetkom ob 20. uri bo v Vogljah v dvorani nad bifejem Lipov list igrala skupina Pop design in predstavila nove skladbe...

Drago Papler

HUJŠA STVAR OD LAKOTE JE SAMO ŽEJA - O tem so verjetno premišljale brhke planinke pri vodnjaku na planini Vogar. Ne vemo pa, ali se ozirajo, če kod vendarle točno mrzlo pivo, ali iz strahu pred žejno čredo krav. (S) - Foto: S. Saje

Glasbena lestvica Radia Žiri

Dragi bralci Gorenjskega glasa in poslušalci Radia Žiri spet je pred vami Glasbena lestvica. Deset domačih in deset tujih skladb lahko poslušate na valovih Radia Žiri v sredo, 27. septembra, od 16. do 19. ure. To so predlogi na podlagi vaših glasovnic pa bomo prihodnjič objavili vrstni red pesmi.

Domači predlogi

1. Helena Blagne in Nace Junkar - Vrniva se na najino obalo
2. Aleksander Mežek - Podarjeno srce
3. Pop design - Nekoč bom zbral pogum
4. Simona Weiss - Zabranjena ljubav
5. Don mentoni blues band - Dobra mrha
6. Don Juan - Gusarji z morja
7. Stane Vidmar - Oprosti mi sine
8. Majda Arh - Ljubezem je kot vino
9. Meri Cetinič - Dome moj
10. Lapos - Bella, Bella, Bella rosa

Lestvico ureja Nataša Bešter

Tuji predlogi

1. Roy Orbison - California blue
2. Madonna - Oh, father
3. Jason Donovan - Too late to say goodbye
4. Kylie Minoque - Je ne sais pas pourquoi
5. Queen - I want it all
6. Starship - Wild again
7. The georgia satellites - Hippy, hippy shake
8. Little Richard - Tutti frutti
9. The beach boys - KOKOMO
10. Mickey and Sylvia - Love is strange

Glasujte za svojo pesem!

Glasovnice pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri.

Cakajo vas lepe nagrade!

Glasovnica

Domača pesem: .....

Tuja pesem: .....

Novi predlog: .....

Moj naslov: .....

ljubljska banka

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

1 OKTOBER

IMETNIKI TEKOČIH RAČUNOV BODITE POZORNI NA DATUM 1. 10. 1989!

POVEČAN BO LIMIT!

Osnova za izračun dovoljene prekoračitve je povprečni mesečni priliv v zadnjih treh mesecih. Maksimalna prekoračitev pa bo po novem 8.000.000 din.

OBRAČUNANE IN PRIPISANE VAM BODO OBRESTI ZA TRETJE TRIMESECJE!

Obresti bodo pripisane na pozitivno in (dovoljeno in nedovoljeno) negativno stanje. S seštevkom vseh obresti v dobro in v breme se bo vaše stanje na tekočem računu povečalo ali zmanjšalo.

GORENJSKI GLAS

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

Marija Mavec

na smeh in šalo. Veliko ljudi pozna. Včasih pa se na cesti, kjer seveliko prevaža s službenim avtom, primeri, da koga ne prepozna, takrat ima vselej malce slab občutek, ker se boji, da bi jo ljudje imeli za domišljavo.

A daleč od tega. Marija ima rada ljudi, z njimi je rada odkrita in poštena. Dobro voljo, ki jo seje okoli sebe, je že večkrat dokazala tudi na Glasovnih izletih. Za enega je bila izžrebana, drugega si je »priplesala«. Takšna srečanja ji za dolgo časa dajejo duševne hrane. Čeprav je že prekoračila štirideseto in ima dva odrasla sina, se je zadnje leto spet vrnila k folklornemu plesu, fantoma in skupini njenih prijateljev je bolj prijateljica kot pripadnica prejšnje generacije. Izleti, ples, »fraztonerica«, pa skupni obiski pri starših v Selški dolini, ko se sreča vseh sedem otrok, so zanjo prazniki. Uživa jih s tem večjo žlico, ker ji življenje ni bilo z rožicami poslano. Veseli Marički ni treba samevati, kajti njena živahna narava je za ljudi kot magnet. Kdor jo pozna, bo temu prireditel.

D.Ž.

Dahnili so da:

V Kranju:

Duška Bunc in Mihael Petek iz Kranja; Marjeta Murko in Matjaž Pečnik iz Kranja, Damjana Petek in Marjan Tepina iz Križ, Zdenka Štular in Franc Perčič iz Prebačevega, Nataša Dolenc in Marjan Perko iz Podbrezj, Mateja Savernik in Simon Gradišar iz Cegelnice, Majda Kert in Matija Kuhar iz Predoselj, Tatjana Čebulj in Damjan Rogl iz Mlake ter Bernarda Črnič in Božidar Jurca iz Kranja.

Čestitamo!

Nagradna križanka

Rešitev nagradne križanke: vodoravno: Strane, krater, ladino, AMI, AS, Edvard, KL, atencj, strok, JO, okulist, peoces, Rus, šilar, romb, tp, steklina, es, Esaul, bol, mk, Moskovčan, ozena, Eva, de, Niala, art, mnogokratnik, pir, binom, Irke, Tone, akela, skat, tron.

Naša Božena je izžrebala naslednje reševalce:
1. nagrada Jožefa Jamšek, Golnik 55, Golnik; druga nagrada Martina Zalar, Golnik 34, Golnik in tri tretje nagrade: Tončka Dovžan, Luznarjeva 24 a, Kranj, Bori Likozar, Breg 22 Preddvor in Amet Arifi, Prešernova 4, Kranj. za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:
1. nagrada: 500.000 dinarjev
2. nagrada: 300.000 dinarjev
Tri tretje nagrade po 200.000 dinarjev

ureja DARINKA SEDEJ

Teniški klub Radovljica

Nekoč tudi teniška hala?

Radovljica, 20. septembra — Priljubljenost tenisa je že pred leti zastupila tudi Radovljčane. Ta občina je doslej posvečala pozornost tenisu le toliko, kolikor je bilo to v interesu turizma, medtem ko so o teniških potrebah domačinov bolj malo razmišljali. V Radovljici pa so razvoj tenisa zastavili drugače. Pred letom dni so po desetih letih prizadevanj končali izgradnjo štirih teniških igrišč v centru mesta tik ob letnem bazenu in avtokampu, torej v območju načrtovanega športnega parka. Igrišča so torej ponujena tudi turizmu, vendar pa so v prvi vrsti namenjena domačinom in njihovi teniški vzgoji. Ker je pač tenis šport za vse generacije, z zasedenostjo igrišč ni problemov. Težje premostljive so težave, če si nekdo zaželi postati član Teniškega kluba. Ta ima sedaj že 140 članov, kar je skoraj zgornja meja njegovih zmogljivosti, v njem pa so med prvimi seveda tisti, ki imajo zasluge za to, da je Radovljica vendarle dobila igrišča. Med njimi velja vsekakor na prvem mestu omeniti enega vodilnih pobudnikov ustanovitve kluba in gradnje igrišč Blaža Hrastnika, ki je skupaj z najbolj zagnanimi prehodil vso trnovo pot do končne izgradnje igrišč: »Avgusta 1978 se je sestel v Radovljici prvič iniciativni odbor za ureditev športnega parka in med drugim je sklenil v ta program vključiti tudi teniška igrišča. Dve leti kasneje je bil že ustanovljen Teniški klub Radovljica, njegova glavna naloga pa je bila kajpak ta igrišča zgraditi. To ni bilo enostavno, bili so zapleti z zemljiščem, predvsem pa vseskozi finančni. Sprva sta se angažirala predvsem Krajevna skupnost in TKS Radovljica, vendar je bila projektna dokumentacija nared šele leta 1985, ko smo se takoj lotili grobih zemeljskih del. Seveda so nastala igrišča s prostovoljnimi delavnimi urami članov Kluba, ko pa je bilo že nekaj videti, se je število članov večalo, pa tudi delovne organizacije so pokazale nekaj več poslušaja za naše finančne prošnje. Nekateri člani so si s svojo pridnostjo zaslužili na teh igriščih spomenik, saj imajo tudi po tisoč udarniških ur...«

Tudi obetavna selekcija

Danes Teniški klub Radovljica že načrtno vzgaja mladi teniški rod. Ob rekreativnih skupinah imajo tudi tekmovalno skupino, ki jo uri vsakodnevno dober trener in že tudi sodelujejo na posameznih teniških turnirjih. Letos še brez vidnejših rezultatov, toda, kot ugotavlja njihov trener, tudi uspeh ne bo izostal. Še posebej ne, če bodo, kot načrtujejo, selekcijsko skupino tudi pozimi vozili na treninge v teniško halo.

»Še več pa lahko računamo, če bomo res zgradili lastno teniško halo,« pravi predsednik Teniškega kluba Blaž Hrastnik. »Nameravali smo sicer dvakrat tedensko zakupiti halo v Mengšu, vendar bi jo morali najeti do aprila, ko v bistvu že lahko treniramo na prostem. Kakšna bo odločitev kluba glede tega, še ne morem reči, vsekakor pa bomo poskrbeli tudi za zimске treninge najbolj obetavnih tekmovalcev.«

Medtem pa že delajo prostorske raziskave za lokacijo bodoče teniške hale: »Brez sponzorja ne bo šlo,« ugotavlja Blaž Hrastnik, »vendar bomo trmasto vztrajali. V sklopu zazidalnega načrta je nekaj lokacij, primernih za celotni športni park. To nameravamo storiti do zime. K sreči je v klubu nekaj strokovnjakov, ki se poklicno ukvarjajo z investicijsko dejavnostjo in gradnjami, računamo pa tudi, da nam bo stala tudi vnaprej ob strani delovna organizacija IRA (bivši Planum), pa tudi druga podjetja, ki so nam pomagala pri izgradnji sedanjih igrišč...«

Dragica Manfreda

4. Jeklarski maraton na Jesenicah

Jesenice — Člani mladinske organizacije v Železarni Jesenice letos pripravljajo 4. Jeklarski maraton, ki bo v soboto, 23. septembra. Start bo ob 15. uri pred športno dvorano Podmežaklja na Jesenicah, proga bo dolga 21 kilometrov, potekala pa bo po razgibanem območju do Mojstrane in nazaj. Tekmovalci in tekmovalke bodo razdeljeni v več različnih starostnih kategorij, v posebni skupini pa bodo tekle kategorizirani tekmovalci. Prijave sprejemajo po telefonu 81-321 interna 32-68 in na dan tekmovanja pred športno dvorano Podmežaklja.

J. Rabič

Sindikalne igre Škofje Loke

Škofja Loka, 20. septembra — Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Škofja Loka v sodelovanju z ZTKO Škofja Loka in športnimi društvi, bo letos že devetletno pripravila in organizirala sindikalne športne igre. Na igrah lahko sodelujejo ekipe osnovnih organizacij sindikata v OZD in v zasebnem sektorju, organizacijski odbor pa vabi k sodelovanju tudi društva upokojencev iz Škofje Loke, Železnikov, Zirov in Gorenje vasi.

Tekmovanje poteka po že ustaljenih pravilih in propozicijah in bo trajalo od 29. 9. 1989 do 19. 11. 1989. Športne panoge so izbrane tako, da se lahko vsak delavec in delavka vključi na tekmovalje, če se le ukvarja z rekreacijo.

Tekmovanja bodo potekala v malem nogometu, balinanju, ekipnem teku in kolesarjenju na čas na zunanjih športnih igriščih in progah; odbojka, namizni tenis, šah, kegljanje, streljanje in pikado v športni dvorani Poden; plavanje bo potekalo v bazenu v Železnikih.

Da bi dosegli večjo množičnost, organizator posebno poziva k sodelovanju manjše OOS. Propozicije dovoljujejo, da se dve ali tri manjše OOS lahko združijo z nam enim, pridobiti čim več delovnih ljudi k enkratnemu ali večkratnemu sodelovanju v športnih disciplinah.

Tekmovalna komisija je že poslala razpis s prijavnici za tekmovalna predsednikom in športnim referentom v DO. Najkasneje do sobote, 23. 9. 1989, bi morali prijaviti ekipe za posamezne športne panoge, saj bo prvo tekmovalje izvedeno že 25. 9. 1989 in to v kolesarjenju na kromometer.

Organizacijski odbor pričakuje, da bo letošnja udeležba na sindikalnih športnih igrah rekordna, oziroma bo presegla število udeležencev iz lanskega leta, ko je sodelovalo 1207 delavcev in delavk, zbranih v 316 ekipah iz 42 OO sindikata. Prehodni pokal pri moških in ženskih ekipah je v 1988 letu osvojila OOS iz LTH-ja, ki je bila tako tudi najuspešnejša. Ali bodo športniki in športnice omenjene DO tudi letos tako uspešni, bomo videli.

M. Kalamar

V Kranju in Trziču

Partizan vabi na rekreacijo

Kranj, 20. septembra - Kranjski Partizan na novo uvaja vadbo za moške nad 30 let s posebnim programom, v Trziču pa bo novost trening body bildinga.

Kranjski Partizan tako kot vedno začenja z redno vadbo za otroke in odrasle v začetku oktobra. Rekreativna vadba za odrasle bo po ustaljenem urniku v dosedanjih telovadnicah. Novost bo vadba za moške nad 30 let z intenzivnim programom. Otroci bodo vadili v osnovni šoli Matija Čopa na Planini, en oddelek cicibanov pa bo imel streho nad glavo na osnovni šoli Helene Puhar na Zlatem polju. V začetku oktobra bo izvedeno testiranje deklic med 5. in 7. letom za sprejem v prvo selekcijo športne ritmične gimnastike. Točen čas bo objavljen pri vpisu, ki bo v sredo, 27. septembra, za pionirke, pionirje in mlajše mladinke med 17.30 in 18.30 skupaj s starši. Vpisovanje bo na osnovni šoli Matije Čopa, za cicibane pa na Puharjevi osnovni šoli med 16. in 17. uro. Vpisnina za cicibane je 300.000 dinarjev, za pionirje in mladinke pa 500.000 dinarjev. Prispevek za vso sezono je treba plačati do konca oktobra. Odrasli plačajo

800.000 dinarjev. Po oktobru bodo vsote revalorizirane. Podrobnejši raspored bomo objavili v prihodnji številki.

V Trziču pa TVD Partizan začenja z vadbo v ponedeljek, 24. septembra. Vadba bo med ponedeljkom in soboto. Raspored je naslednji: ponedeljek od 16. do 17. ure predšolski otroci, od 17. do 18.30 starejše ženske, ob 18.30 do 20. ure ritmična gimnastika in od 20. do 22. ure rekreacija ženske; torek od 18. do 20. ure namizni tenis; sredo od 18.30 do 20. ure ritmična gimnastika in od 20. do 22. ure rekreacija ženske; četrtek od 16. do 17. ure predšolski otroci, od 17. do 19. ure rekreacija starejše ženske in od 19. do 21. ure upokojenci; petek od 20. do 22. ure rekreacija ženske in v soboto dopoldne ritmična gimnastika. Vsak ponedeljek, sredo in petek bo med 18. in 21. uro trening body bildinga. Vadba bo tako kot navadno v telovadnici Partizana.

R. Bogataj
J. Kikel

Smučarski skoki

Tekmi v Kranju in Sebenjah

Kranj, 20. septembra - Smučarska zveza Slovenije in SSK Iskra Delta Triglav prireja v nedeljo, 24. septembra, ob 11. uri na 65 metrski skakalnici na Gorenji Savi slovensko prvenstvo na plastični skakalnici. Uradni trening bo med 9. in 10. uro, prijave pa sprejemajo do 9. ure. Tekmovanje bodo vodili Tone Oblak, Janez Pogačnik, Jani Pogačnik in Vinko Janša.

Smučarski klub Trzič pripravlja ob praznovanju krajevnega praznika Križev, Pristave, Sebenj in Seničnega v soboto, 23. septembra, ob 14. uri na 55 metrski skakalnici v Sebenjah tekmovalje starejših pionirjev. Uradni trening bo dopoldne med 9. in 11. uro. Organizatorji

so poskrbeli za srečelov in prijetno počutje obiskovalcev.

J. Kikel

Nočni turnir v biljardu v Kranju

Biljard klub Johanca iz Britofa pri Kranju pripravlja prvi jesenski nočni turnir v biljardu. Prijave so že pričeli sprejemati, zanesljivi udeleženci turnirja palahko to soboto od 10. do 15. ure in v torek od 14. do 17. ure brezplačno trenirajo na mižah kluba Johanca. Za vse morebitne igralce turnirja, ki bo 30. septembra, so na voljo informacije po telefonu 36-581 ali v gostilni Pri Johanci v Britofu pri Kranju.

G. Šinik

Smučarski skoki

Trije rekordi kranjskih skakalcev v ZRN

Kranj, 20. septembra — Skakalci kranjskega SSK Iskra-Delta-Triglav so se v minulih dneh udeležili dveh mednarodnih tekmovalj v ZRN. Najprej so nastopili na zaključni tekmi sezone na 55-metrski skakalnici v Reit im Winklu. Med okoli 70 skakalci iz treh držav so dosegli izredno lep uspeh. Najbolje se je izkazal pionir Urban Franc, ki je zmagovalec Globobčnik. V 25-letnem sodelovanju se doslej še ni zgodilo, da bi Kranjčani zmagali kar v treh od štirih kategorij. Ta zahodnonemški klub je imel prvi plastično skakalnico v srednji Evropi.

Blejski tekači že vadijo

Bled, 7. septembra — Na Bledu je bila v sezoni 1984/85 ustanovljena smučarska tekaška sekcija, ki pa je kasneje prerasla v tekaški smučarski klub Bled — Zasp. V klubu je dvajset fantov, starih od 10 do 18 let, ki jih vodi in trenira Andrej Poklukar iz Gorij, nekdanji državni reprezentant, sicer pa učitelj telesne vzgoje na blejski osnovni šoli. Blejski smučarji — tekači so se avgusta pripravljali na novo tekmovalno sezono na Pokljuki, kjer so prebivali v prostorih GG Bled na Mrzlem studencu, septembra pa bodo nadaljevali vadbo na Lipnici. Državni reprezentant Robi Vereš se udeležuje tudi zveznih priprav, ki jih vodi Jaroslav Honaver.

J. Ambrožič.

Smučarski skoki

Matjažu gre najbolje

Kranj, 19. septembra - Matjaž Zupan je med vsemi našimi smučarskimi skakalci trenutno v najboljši formi. Dobro je skakal in zmagoval na večini domačih tekem na plastičnih skakalnicah, najboljše med našimi pa mu je šlo tudi na zadnjih velikih tekmah v tujini. V Frenštatu na Češkoslovaškem je bil četrti in najboljši med našimi. Četrto mesto je še večji uspeh zato, ker je nastopila večina najboljših skakalcev na svetu.

Konec preteklega tedna pa so smučarski skakalci tekmovali v Oberhofu, v smučarskem skakalnem središču Nemške demokratske republike v Turinškem gozdu. Prva tekma je bila zaradi močnega vetra po prvi seriji prekinjena. Naš najboljši je bil Zupan na 10. mestu, Tepeš pa je bil 11., Rajko Lotrič pa se ni uvrstil v finale, med 50 najboljših. Na nedeljski popolni tekmi pa je bil Matjaž Zupan 25., Rajko Lotrič 36. in Miran Tepeš 39.

J. K.

Avto moto šport

Aleš Kuncič peti, Miran Tonjko drugi

Kranj, 20. septembra - Na motokrosu progi Lemberg pri Celju so bile dirke motokrosistov v kategorijah do 125 in 250 ccm. V obeh kategorijah je zmagal Aleš Zajec, član AMD Sentvid pri Stični. Gorenjski dirkači so se uvrstili takole: v kategoriji do 125 ccm Aleš Kuncič (AMD Trzič) 5., Matjaž Perčič in Roman Plestenjak (oba AMD Kranj) 11. in 15., Žirovci Dominik Košir, Maksimilijan Božnar in Blaž Dolenc pa so bili 22., 25. in 28., v kategoriji do 250 ccm je bil Miran Tonjko (AMD Trzič) drugi, osmi in enajsti pa sta bila člana AMD Žiri Vid Mlakar in Sandi Sedej. Ekipno je v kategoriji do 125 ccm AMD Trzič sedmo, AMD Kranj deveto in AMD Žiri enajsto, v kategoriji do 250 ccm pa je AMD Trzič tretje, Žirovci pa so četrta. Po petih dirkah je v manjši kategoriji najboljši Gorenjec Kuncič na šestem mestu, v močnejši skupini pa je Tonjko tretji.

V Orehovi vasi pa je bila dirka pionirjev za republiško prvenstvo. Aleš Rozman iz Trziča je bil v kategoriji do 60 ccm menjalnikom četrti.

M. Jenkole

Poraz Triglava v Naklem

Kranj, 20. septembra - V III. kolu območne slovenske nogometne lige je v gorenjskem derbiju Naklo doma premagalo kranjski Triglav, Britof je v drugem nastopu doma zmagal, Jeseničani pa so izgubili s Slavjio. Izidi: Naklo : Triglav 4 : 0, Britof : Bilje 2 : 0 in Slavija papir : Jesenice 2 : 0. Vodi Primorje s 6 točkami, Naklo in Britof imata po 4 točke, Triglav in Jesenice pa sta še brez točke. V gorenjski A ligi so bili v III. kolu doseženi naslednji izidi: Primorsko : Alpes 1 : 1, LTH : Sava 0 : 2, Zarica : Trzič 1 : 3, Alpinia : Mavčiče 7 : 3, Bitnje : Lesce 2 : 2. Vodi Sava s 6 točkami.

D. Jošt

Namizni tenis

Zmaga Zorana Gašiča

Kranj, 20. septembra - Novi igralec Namiznoteniškega kluba Merkur iz Kranja in trener obenem Zoran Gašič je z zmago dosegel lep uspeh na kvalifikacijskem turnirju najboljših slovenskih igralcev v Murski Soboti. Premagal je vse svoje nasprotnike. Tudi drugi člani prve ekipe Robi Jeraša, Janez Maček in Marko Jovič, ki bo letos igrala v drugi zvezni namiznoteniški ligi, so uresničili svoj načrt in se uvrstili v 2. skupino. Druga zvezna liga se začne jutri.

Na Jesenicah je bil turnir najboljših gorenjskih pionirk in pionirjev, ki je bil obenem kvalifikacijski za republiški turnir. Med pionirji je zmagal Klemen Klevišar (Merkur) pred Porento (Merkur), Vadjuncem (Jesenice), Bernardom in Dolharjem (oba Merkur). Med pionirkami pa je v odsotnosti Žive Strukelj zmagala Petra Fojkar (Merkur Kranj).

Vabila, obvestila

Tek kaveljcev in korenin na Kokrici - Športno društvo Kokrica prireja jutri, 23. septembra, ob 16. uri Tek kaveljcev in korenin. Start bo pri brunarici, ob križišču izvoza z avtoceste in ceste proti Golniku. Moški bodo tekli na 21 in ženske na 10 kilometrov. Startnina bo 50.000 dinarjev. Žreb bo med udeležence razdelil praktične nagrade. Po tekmovalju bo tovariško srečanje kaveljcev in korenin. J. K.

Motokros prireditelj v Podlujbelju - Avtomoto društvo Trzič prireja v nedeljo, 24. septembra, ob 13. uri dirko za medrepubliško prvenstvo pionirjev v motokrosu. Vstop bo prost. M. Jenkole

Gorski tek v Lomu - Športno društvo Lom nad Trzičem prireja v počastitev krajevnega praznika gorski tek na progi Tič (Potarje 10) - planina Javornik. Start bo ob 10. uri. Proga bo dolga 8 kilometrov in bo imela 500 metrov višinske razlike. Prijave bodo sprejemali na startu.

M. Jenkole

Srečanje poljskih planincev na Gori - Planinsko društvo Gorenja vas prireja v nedeljo, 24. septembra, ob 10. uri srečanje planincev Poljske doline na Gori. Spomladansko srečanje je zaradi slabega vremena odpadlo. Na sporedu bodo razna šaljiva tekmovalja, vlečenje vrvi in podobno.

F. Fortuna

Nogometni spored - V 4. kolu območne slovenske lige bo v nedeljo ob 15. uri tekma Britof : Jadran Lama, Triglav gostuje v Postojni, na Jesenicah pa bo drugi gorenjski derbi med domačini in Naklom. Mladinci Sava igrajo v nedeljo ob 15. uri z Muro, Britof ob 13. uri z Olimpijo, Triglav pa istočasno s Solinarjem. V gorenjski A članski ligi bodo v soboto ob 16.30 igrali Primskovo : LTH, Visoko : Alpinia, Alpes : Lesce, Trzič : Bohinj, Sava : Zarica in Mavčiče : Bitnje. V B ligi pa so pari naslednji: Hrastje : Veslesovo, Podbrezje : Britof B, Polet : Kondor, Podgorje : Kokrica, Grintavec : Šenčur in Trboje : Preddvor. Kadeti igrajo v soboto dopoldne ob 10. uri, pionirji ob 15. uri, mladinci pa v nedeljo ob 9.30.

D. Jošt

V sredo kros v Seničnem - Krajevna skupnost Senično in odbor za športno rekreacijo TKS Trzič organizirata v sredo, 27. septembra, ob 15.60 v Seničnem deveti kros za ekipe krajevnih skupnosti in posameznike. Tekalci bodo razdeljeni v 14 skupin, proge pa bodo dolge od 300 do 5000 metrov. Poimenske prijave z letnico rojstva je treba poslati na TKS Trzič, Bračičeva 4 (telefon 50-776) do srede, 27. septembra, do 12. ure.

J. Kikel

POGLEJ, PRIMERJAJ, PREMISLI!

Gledate izdelek, ki ga uporabljamo vsak dan.
Da, to je originalna vzmetnica JOGI Termal,
ki ima svojo ceno;
danes ali po treh mesecih kreditiranja.

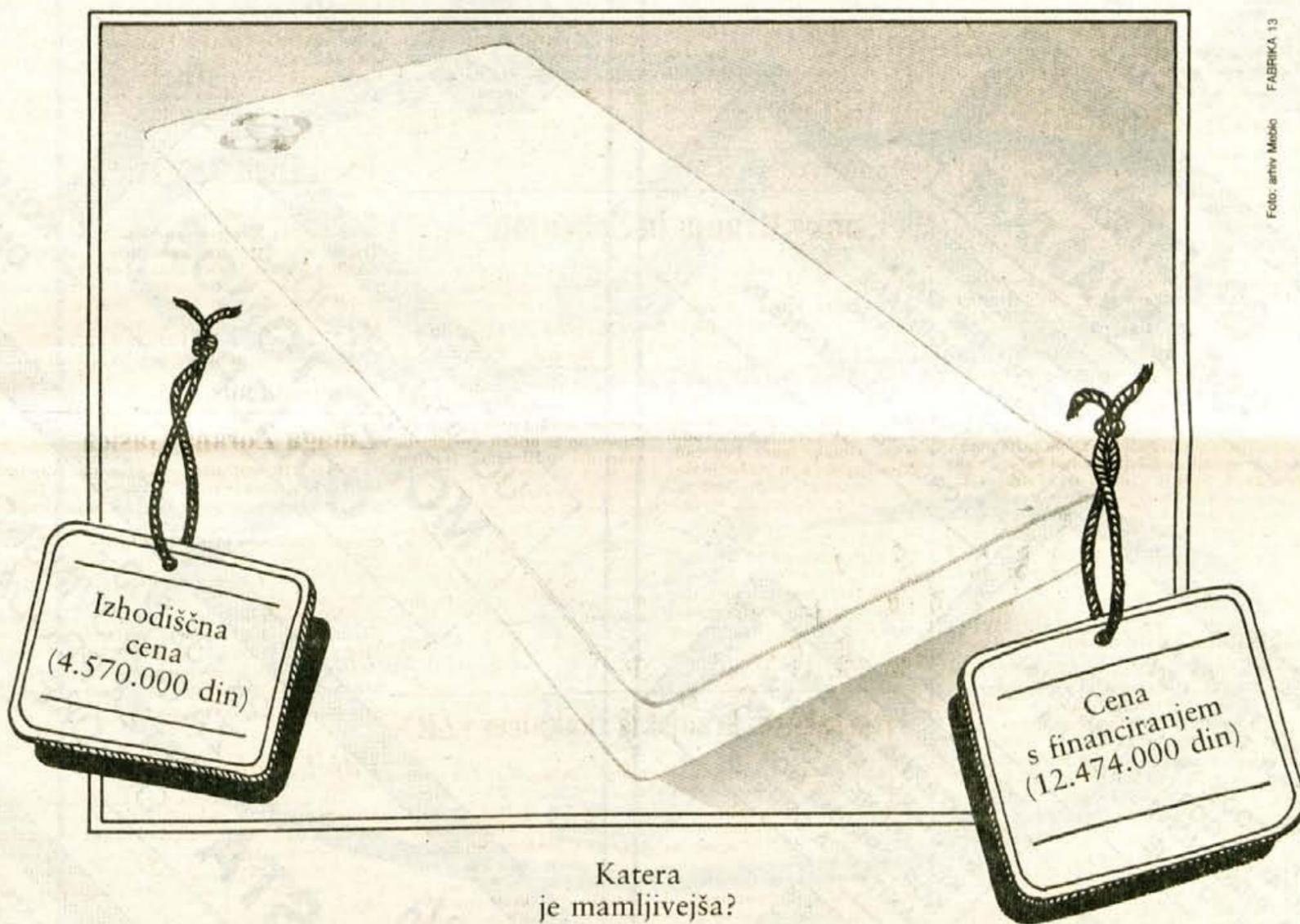

Foto: arhiv Meblo FABRIKA 13

Katera
je mamljivejša?

* Izhodiščna cena je bila izračunana 1. 8. 1989 v salonu Mebla v Ljubljani.

**MI NE DAJEMO POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU,
DAJEMO VAM MOŽNOST NAKUPA PO IZHODIŠČNI CENI!**

MEBLO

Nakup naših izdelkov z gotovino se splača!
(v salonih MEBLO in nekaterih trgovinah s pohištvo)

Saloni Mebla: Nova Gorica, Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Rijeka, Karlovac, Varaždin, Đakovo, Novi Sad, Subotica, Stara Pazova, Novi Beograd, Sarajevo, Titograd, Skopje

HOTEL »GRAD PODVIN«
p. o. PODVIN RADOVLJICA

Komisija za delovna razmerja pri Gostinskem podjetju HOTEL GRAND PODVIN, Podvin — Radovljica, objavlja prosta dela in naloge

KV KUCHARJA

Pogoji:

- končana gostinska šola — smer kuhar
- dve leti delovnih izkušenj v gostinski stroki

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas in poskusnim delom tri mesece. Delo je izmensko. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov: Gostinsko podjetje HOTEL GRAM PODVIN, kadrovska služba, p. p. 4, 64240 Radovljica. Kandidati oziroma kandidatke bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku objave.

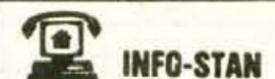
BRAZDA - Kalan
Poljščica 6,
PODNART
telefon 064-70-225

Nove traktorje in priključke vam nudimo po starih cenah.

Na zalogi imamo

rabljene traktorje in priključke, močni stroj kompresorski hladilnik za mleko, kompresor, diesel motor za kosilnico, verige za vleko lesa, verige za motorno žago, itd.

Vabljeni tudi vsako nedeljo dopoldne na sejmu!

INFO-STAN
Računalniško posredovanje informacij o zamenjavi, nakupu, prodaji, oddaji (brezplačno) in najemu stanovanj, hiš, parcel, vikendov, lokalov
Tel. (061) 443-242, od 8. do 14. ure, v soboto od 10. do 12. ure.

ZIMSKI THERMO JEANS
POLETNE CENE

Če ste za jeans poskusite **RODEO**

PIZZERIA
»POD GRADOM«

TRŽIČ, Koroška 26,
tel.: 52-055

stari del mesta - 200 m od cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne peči

Verjetno še ne veste **DUTY FREE**

Mednarodno podjetje SLOVENIJALES TRGOVIN

na Gorenjskem sejmu v Kranju ima bogato ponudbo in konkurenčne cene

Odprto: pon. — pet. 12-18.30
sob. 8-18.30
tel. 28-284

OKNA
SENCILA
VRATA

MERKUR KRANJ

GRADITELJI!
VSE ZA VAŠ DOM

VODOVODNI MATERIAL:
FITINGI, POCINKANE CEVI,
TESNILNI MATERIAL, MEŠALNE
BATERIJE, KERAMIČNE IN
ENOROCNE

OGREVALNA TEHNIKA:
RADIATORJI, PEČI, CEVI,
VENTILI,
EXP. POSODE, TERMOMETRI,
ZA POKALKE, GORILCI IN MATERIAL
ZA PRIKLJUČITEV PEČI NA
KURILNO OLJE

SANITARNA OPREMA
SANITARNA KERAMIKA
KERAMIČNE PLOŠČICE
KOP. OPREMA NOVOLES
SANITARNA OPREMA

UGODNI POGOJI NAKUPA

Informacije:
prodajalna
INSTALATER
Kranj
Gregorčičeva 8
telefon:
24-654

*pravi ljudje
pravice
mesta*

OPRAVIČILO

V 72. št. našega časopisa, z dne 19. 9. je prišlo do neljube napake v oglašju Merkurja. Pravilno se glasi: informacije: Prodajalna Instalater Kranj, Gregorčičeva 8, tel. 24-654, in ne Kurivo Naklo. Za napako se iskreno opravičujemo.

MERKUR KRANJ

UGODNA PRODAJA!
MOPED TOMOS
COLIBRI

KOLIČINE OMEJENE!

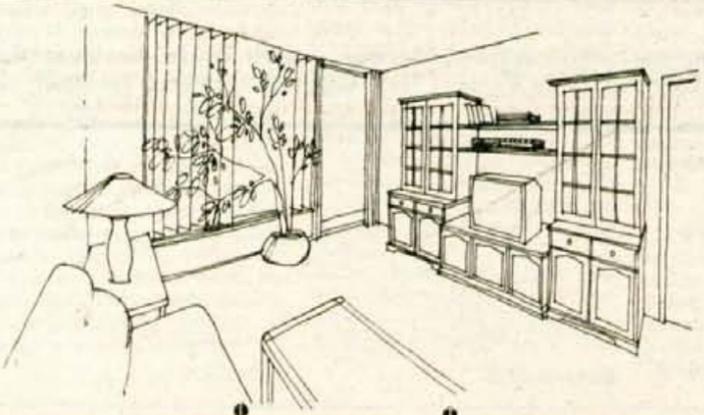
30% POPUSTA

28.139.600,-
ZA GOTOVINSKO PLAČILO
ALI ZA PRODAJO NA
OBROKE

PRODAJALNE: GLOBUS - Kranj
OKOVJE - Ljubljana
BLAGOVNICA - Sk. Loka
ŽELEZNINA - Gorenja vas
MOTOR - Radovljica

*pravi ljudje
pravice
mesta*

SALON POHIŠTVA
DETELJICA
MOŽNOST NAKUPA
PO IZHODIŠČNI CENI
NAKUP Z GOTOVINO SE
SPLAČA!

ZUT Združena lesna industrija Tržič

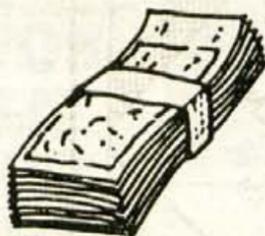
SVETOVANJE ARHITEKTA:
ob sredah od 10. do 18. ure ali po predhodnem dogovoru
ODPRTO:
ponedeljek - petek 8.30 - 19
sobota 8 - 13
TELEFON: 50-795

KDAJ JE ŽIVLJENJE NA KREDIT DRAGO?

Takrat, ko človek ugotovi, da je lahko cena po treh mesecih kreditiranja višja od rasti inflacije!

Pri Meblu vam dajemo na izbiro:

– Plačajte celoten znesek takoj

in si zagotovite izhodiščno ceno izdelka.

– Odločite se za kreditiranje nakupa,

vendar bo končna cena obremenjena s pričakovano rastjo inflacije in drugih stroškov.

To sta edina, a povsem nova pogoja prodaje pri nas.

**MI NE DAJEMO POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU,
DAJEMO VAM MOŽNOST NAKUPA PO IZHODIŠČNI CENI!**

MEBLO

Nakup naših izdelkov z gotovino se splača!
(v salonih MEBLO in nekaterih trgovinah s pohištvom)

Saloni Mebla: Nova Gorica, Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Rijeka, Karlovac, Varaždin, Đakovo, Novi Sad, Subotica, Stara Pazova, Novi Beograd, Sarajevo, Titograd, Skopje

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaja skoraj nov črno-bel TV gorenje, veliki ekran. Oglasite se v Senčurju, Mačkovo naselje 15
13913

Ugodno prodam starejši barvni TV gorenje, ekran 67 cm - nemški ekran. ☎ 38-158
13914

Prodaja MESOREZNIČNO na motorni pogon. ☎ 68-047, po 15. uri
13917

Prodaja kuhinjski ŠTEDILNIK kiperbusch, šir. 40 cm. Vido Kalan, Suha 2, Kranj
13921

Prodaja 4 leta star barvni TV iskra. Makuc, C. 1. maja 63, Kranj
13938

PRALNI STROJ gorenje PS 304, star 5 let, malo rabljen in brezhiben, prodaja za 25 odstotkov od cene novega. Ogled popoldne, v soboto in nedeljo cel dan. Mihael Čuk, Stara Fužina 53/a, Bohinj (blok)
13940

Prodaja 2 TERMOAKUMULACIJSKI PEČI elind, 3 kW. Informacije na ☎ 633-762, zvečer
13941

Prodaja nov ŠIVALNI STROJ bagat višnja super - avtomatik. Informacije na ☎ 23-232
13945

Prodaja VIDEOREKORDER fischer P 971, star 1 leto, malo rabljen. ☎ 39-850
13964

Ugodno prodam nov VIDEOREKORDER ☎ 620-476
13971

Ugodno prodam malo rabljeno KOSILNICO bertolini, s sedežem, enaka kot BCS. V račun vzamem smrekove DESKE ali LES. Sp. Brnik 40, Cerklje, ☎ 42-751
13994

Prodaja sadni MLIN na motorni pogon. Ambrožič, Ljubno 76, Podnart, ☎ 70-144
13995

Ugodno prodam skoraj novo 400-litrsko zamrzovalno SKRINJO gorenje. Potočnik, Podbrezje 227, Duplje
14004

Prodaja mizni REZKAR - bratstvo, generalno obnovljen. ☎ 64-330
14009

Prodaja PEČ za kopalnico, kombinirano, rabljeno 2 sezoni in PEČ "gašperček". Zevnik, Podreča 23, Mavčiče
14026

Prodaja nov VIDEOREKORDER VHS, VPS sistem. ☎ 39-225
14031

OVERLOOK - entlarica, tip baby lock, prodaja. ☎ 28-563
14036

Prodaja nov VIDEOREKORDER in KASETOFON sharp. ☎ 21-060
14038

Prodaja črno-bel TV, star 1 leto. Cena ugodna. Ragip Hot, Sp. Duplje 23
14053

Prodaja TRAK za nakladanje vreč. Borštnikova 10, Cerklje
14076

Ugodno prodam kombiniran STROJ HOBI mio standard (rezanje, skoblanje, vrtnje ...) Tomaž Rebernik, Stružnikova 21, Senčur
14083

Prodaja VARILNI APARAT CO-2, 180 A. Bitenc, Zg. Bitnje 34, Zabnica
14084

Prodaja starejši industrijski ŠIVALNI STROJ z elektromotorjem. ☎ 48-160
14093

Prodaja CIRKULAR (štucar, dvostranski), primeren za izdelovalce lesene embalaže. Cena ugodna. ☎ 69-091
14108

Ugodno prodam rabljen PRALNI STROJ obod Cetinje. ☎ 33-122
14111

Prodaja barvni TV gorenje. ☎ 631-677
14124

Prodaja le malo rabljen ŠTEDILNIK kiperbusch. ☎ 74-539
14141

Ugodno prodam nov barvni TV, ekran 55 cm. ☎ 36-530
14145

Za polovično ceno prodam popolnoma nov barvni TV iskra, ekran 56 cm. Žagar, Britof 108, Kranj
14147

Ugodno prodam STOLP sharp. ☎ 38-788, popoldne
14152

Prodaja barvni TV črno-bel TV. Cena ugodna. Krmelj, Virje 40, Trzin
14171

Prodaja nov HLADILNIK z zamrzovalnikom gorenje. Janez Demšar, Vincarje 15, Škofja Loka, ☎ 620-986
14174

Ugodno prodam barvni TV iskra CATV 8256, še v garanciji. Križnar, Godešič 40, Škofja Loka
14187

Ugodno prodam nov električni VARILNI APARAT gorenje. ☎ 37-430, popoldne
14188

Ugodno prodam POMIVALNI STROJ candy, potreben manjšega popravila. ☎ 48-259
14191

Prodaja barvni TV grunding, ekran 54 cm, bele barve. Šilar, ☎ 25-841

Prodaja SILOKOMBAIN pottinger mex II. Fajfar, Breg ob Savi 7, Mavčiče, ☎ 40-416
14192

GRADBENI MATERIAL

Prodaja 21 kosov aluminijastih PLOŠČ, deb. 0,80 mm in 24 kosov kromastih KLJUK za žlebove. Informacije na ☎ 81-995, od ponedeljka do petka, dopoldne
13920

Prodaja novo PEČ za centralno, HS 33 E, 10 odstotkov ceneje. Možno plačilo na 2 obroka. Mandeljč, Prežihova 13, Bled
13979

Prodaja RADIATORJA jugoterm, dim. 160 x 50 cm in 140 x 50 cm. ☎ 27-880, popoldne
14003

Ceneje prodaja 40 vreč APNA in 5 kosov MARMORNIH POLIC, 160 x 17 cm in 2 kosa 80 x 17 cm. Frelih, Posavec 64, Podnart
14021

Prodaja 2 m SCHIDEL DIMNIKA, premera 20 cm in 300 do 400 kosov MODULARCA. ☎ 38-167
14065

Prodaja suh LES, deb. 20 mm. ☎ 51-271
14081

Prodaja malo rabljena vhodna VRATA, 130 x 205 cm, s kamnitimi podboji (zelen kamen), 2 RADIATORJA, 40 x 65 cm, 50-litrski BOJLER, novo OKNO, 100 x 120 cm. Franc Cotelj, Popovo 4, Trzin
14092

Prodaja nova masivna GARAŽNA VRATA, obrtniška izdelava, viš. 220 cm, šir. 240 cm. Svetina, Bodešče 28, Bled, ☎ 78-812
14097

Prodaja marmorna okenske POLICE in strešno snežno OGRAJO. Informacije na ☎ 57-751
14163

Prodaja smrekov OPAŽ, deb. 15 mm. Mandeljčeva 2/a, Kranj, ☎ 26-225, popoldne
14164

Prodaja 0,75 kub. m hrastovih PLOHOV. Marija Preša, C. II. grupe odradov 18, Cerklje
14182

KUPIM

Kupim 100 do 120 kg težkega TELETA. ☎ 79-454
13928

Kupim ELEKTROMOTOR, 22 kW, 980 obratov. ☎ 66-097
13948

Kupim BIKCA simantalca, starega 6 do 7 tednov, za nadaljnjo rejo. ☎ 633-858
14063

Kupim rabljen PISALNI STROJ. Šifra: DOBRO OHRANJEN 14088

Kupim smrekove HLODE in PLOHE, deb. 8 cm. ☎ 64-103
14179

LOKALI

V najem vzamem BIFE, GOSTIŠČE ali OKREPČEVALNICO z biljardi. Šifra: GOSTINEC
14056

V Kranju najemam PROSTOR za trgovino, v velikosti od 10 do 15 kvad. m. Nudim 1-letno predplačilo. Informacije na ☎ 632-451, int. 483, dopoldne (Miro)
14101

OBVESTILA

Izdelujem KOVINSKE CISTERNE za kurilno olje. ☎ 79-820, zvečer
12910

ROLETE, žaluzije, lamelne zavese, polaganje, brušenje in lakiranje parketa naročila na ☎ 75-610
13397

Cenjene stranke obveščamo, da ponovno sprejemamo naročila za vse vrste ŽALUZIJ, ROLET, LAMELNIH ZAVES, v vseh barvah in izvedbah. V programu imamo tudi žaluzije krpan izvedbe. Konkurenčne cene in ugodni dobavni roki. ROLETARSTVO NOGRAŠEK, MILJE 13, 64208 SENČUR, ☎ 061/50-720
13794

Ugodno in kvalitetno IZDELAM novo ali obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO. Jože Benedičič, Prezrenje 22, Podnart, ☎ 70-482
13850

Takoj in poceni izdelujem vsa ZIDARSKA DELA, FASADE, TLAKOVANJE ploščic in robnikov. Šifra: KVALITETNO
14047

ROLETE, ŽALUZIJE, v različnih barvah in izvedbah, izdeluje, montira, popravila in obnavlja obrtnik z garancijo. ☎ 26-919
14113

M - KŽK GORENJSKE, TOŽ KMETIJSTVO KRANJ nudi cenjenim kupcem KROMPIR za ozimnico v skladišču krompirja v Senčurju. Prodaja se bo vrnila od 25. do 30. 9. 1989 od 8. do 16. ure in v soboto do 12. ure. SE PRIPOROČAMO!
14136

OSTALO

Prodaja ZELJE v glavah in rdeč KORENČEK. Škofjeloška 33, Kranj
13935

Želite POSODO AMC na dom? ☎ 34-401
13881

Prodaja krzneno JAKNO - nutrija, štev. 38 do 40. Cena po dogovoru. ☎ 79-862, od 20. do 22. ure
13911

INŠTRUIRAM matematiko za osnovne in srednje šole. ☎ 33-280, od 16. do 18. ure
13916

Prodaja 80-basno klavirsko HARMONIKO. ☎ 36-568
13939

Poceni prodaja zimska OBLAČILA za nosečnico (plašč, krilo, obleko, hlače), števil. 40. ☎ 633-450
13955

Prodaja športni VOZIČEK tribuna, temno moder žamet. Podbrezje 86, Duplje, ☎ 70-151
13963

Prodaja neškrupljene SLIVE. Perčič, Babni vrt 2, Golnik
13967

Prodaja ZELJE v glavah. Po želji ga tudi zribam. Voglje 118, Senčur, ☎ 49-265
13968

Krzneno JAKNO - nutrija, štev. 36 - 38, nova, ugodno prodaja. ☎ 75-932
13977

Prodaja ZELJE v glavah. Sp. Brnik 87, Cerklje
13978

Prodaja suha DRVA. ☎ 74-006
14005

Prodaja večjo količino jedilnega in krmilnega KROMPIRJA desre (rdeč). ☎ 70-749
14016

Prodaja bukova DRVA. Štefanja gora 28, Cerklje, ☎ 42-467
14017

Prodaja več metrov mešanih DRV. Sr. vas 14, Golnik
14024

Prodaja kombinirani otroški VOZIČEK. ☎ 37-581
14046

Prodaja KROMPIR Igor in desre. Milan Debeljak, Podbrezje 150, Duplje, ☎ 70-089
14051

Prodaja suha DRVA. Valentin, Sv. Duh 147, Šk. Loka, ☎ 633-489
14052

Prodaja silažno KORUZO. Trboje 15. ☎ 49-472
14059

Prodaja DRVA v klatrah. Poženih 4, Cerklje, ☎ 42-769
14070

Prodaja suha bukova DRVA. ☎ 79-996
14103

Ugodno prodaja okroglo STAJICO in KOŠEK. Kokra 33/a, Zg. Jezerško
14109

Okrasne velike KAKTUSE, višine do 2 m, prodaja. ☎ 35-791
14158

VOZILA

Ugodno prodaja R 18, letnik 1982, 43.000 km. Cena po dogovoru. ☎ 66-582, popoldne
13976

Prodaja Z 101, letnik december 1985, garažiran. ☎ 35-592
13817

Prodaja GOLF, letnik 1985. Sr. Bitnje 66/a, Zabnica
13857

Prodaja HONDO 125 cross, letnik 1988. Irena Mežnar, Deteljica 15, Trzin, ☎ 51-614
13909

Prodaja 2 MOTORJA APN 6. Tomaž Boštar, Hrastje 95, Kranj
13912

Ugodno prodaja motorno KOLO tomos 15 SLC ali zamenjam za zelo ohranjen avtomatik APN 6. ☎ 83-956
13915

Prodaja karambolirano Z 101, letnik 1984. Jan, Mevkuž 5, Zg. Gorje
13923

Po ugodni ceni prodaja Z 101 GTL 55, letnik 1987. Ul. Rudija Papeža 34, stan. 41, Kranj
13925

Prodaja Z 101 GX, letnik 1987, 17.000 km. Cankar, Štefotova 28/c, Senčur, ☎ 25-180, dopoldne
13928

Nujno prodaja JUGO 1,1 GX, letnik 1987. Damjanovič, Janeza Puharja 8, Kranj - Planina
13929

Prodaja Z JUGO 1,1 GX, letnik 1988. Kokra 23/a, Zg. Jezerško, ☎ 45-601
13930

Prodaja ŠKODO 100 L. Štoparjeva 9, Loka, Mengeš
13931

Prodaja 126 PGL, letnik 1987. ☎ 26-469
13932

SUZUKI GSX 1100, letnik 1981, prodaja ali zamenjam. Dobar, Begunje 26
13933

Prodaja GOLF, letnik 1977, dodatno opremljen. Golnik 144
13935

Prodaja Z 101 komfort, letnik 1981, registrirana do 19. 6. 1990. Rudija Papeža 30, stan. 27, Kranj
13936

Ugodno prodaja Z 128, letnik 1987. Jovo Radovančević, Deteljica 7, Trzin
13943

Prodaja R 4 TL special, letnik 1979, prevoženih 55.000 km, registriran do julija 1990. Ogled popoldne. Vogelnik, Štruklova 28, Radovljica
13944

Prodaja dobro ohranjen APN 6. Mačkovo nas. 11, Senčur
13947

Prodaja R 4, letnik 1985. ☎ 28-349
13950

Tomos CTX 80, še v garanciji in BT 50, ugodno prodaja. ☎ 75-742
13952

Prodaja Z 750, letnik 1982, registrirana do septembra 1990. ☎ 79-563
13954

Prodaja Z 101, letnik 1979. Ahčin, Alpska 2, Lesce
13956

Prodaja Z 101, letnik 1978. ☎ 633-765 ali 620-039
13957

Prodaja R 4 GTL, letnik november 1985. ☎ 061/441-673, int. 267, dopoldne
13959

Z 101, letnik 1975, dobro ohranjena, garažirana, prodaja. Dolinar, Čirče 40, Kranj
13961

Prodaja AVTOMATIK. Naslov v oglasnem oddelku.
13965

Prodaja GOLF diesel, letnik 1983. ☎ 73-177
13966

Prodaja JUGO 45, letnik 1984. ☎ 34-229, po 15. uri
13969

Prodaja Z 750. Zaplotnik, Smedniška c. 112, Kranj - Čirče
13970

Prodaja Z 101, letnik 1977, registrirana do februarja 1990. Avguštin, Bl. Dobrava 127
13973

Prodaja OPEL ASCONO 2.000 diesel, letnik 1981. Joža Balek, C. 1. maja 41, Jesenice
13975

Prodaja Z 128/87, dodatno opremljen, novo guma BEST 145/13, ter za BMW serije 3, dve zavorni plošči - diska in originalni računalnik. ☎ 21-201

Prodaja FIAT 126 P, letnik marec 1988. ☎ 27-015

NOVO IZ ALPINE

BOGATA IZBIRA NAJNOVEJŠIH SVETOVNO ZNANIH MODELOV ŽENSKIH ČEVLJEV PO KONKURENČNIH CENAH IZ KOLEKCIJE ZA JESEN IN RAZNIH BARVAH IN VZORCIH V PRODAJALNAH ALPINE

Prodaja Z 101 GT, 1. registracija 1986, 26.000 km. ☎ 57-884, popoldne
13980

Ugodno prodaja NSU 1200 C, 82.000 km. Naslov v oglasnem oddelku.
13981

Prodaja Z 101 mediteran, letnik 1980. Ogled popoldne. ☎ 67-220
13984

Prodaja AUDI 80, letnik 1977. Janez Štros, Gorenjesavska 10, Kranj
13985

Prodaja WARTBURG karavan, letnik 1982. Franc Sodja, Jereka 2, Boh. Bistrica
13986

Prodaja JUGO 45, letnik 1988. ☎ 37-374
13987

Prodaja Z 101 luxe, letnik 1978. ☎ 633-291
13988

Prodaja Z 101, letnik 1978. ☎ 35-634
13989

Prodaja JUGO 45, letnik 1984, za protivrednost 4.400 DEM. Marko Pajič, Na kresu 9, Železniki
13990

Prodaja JETTO, letnik 1981, registrirano celo leto in motor AVTOMATIK. Prebačev 42, Kranj, ☎ 39-634
13991

Prodaja AUDI 100, letnik 1979, registriran do julija 1990. ☎ 23-331
13993

Prodaja R 5 TL, letnik 1975. Hozjan, Finžgarjeva 14, Bled
13996

Prodaja Z 750, letnik 1978. Ogled vsak dan popoldne. Skrbiš, Drolčev 13, Kranj - Orehek
13997

Prodaja karambolirano Z 101. Vukotič, Ljubljanska 1, Bled, ☎ 77-874
13998

Prodaja JUGO AX, letnik 1988. ☎ 69-653
14001

Prodaja odlično ohranjeno Z 128. V račun vzamem Z 750. ☎ 57-343, popoldne
14002

Prodaja R 4, neregistriran, vožen, letnik 1976. Ogled popoldne. Jensterle, Stara c. 15, Kranj
14007

Prodaja WARTBURG, starejši letnik. Zorč, Gorjuše 58, Boh. Bistrica
14008

JUGO 45, letnik 1983, dodatno opremljen, zelo ohranjen, garažiran, prodaja. Ogled popoldne. ☎ 85-508
14011

Ugodno prodaja dobro ohranjeno VISO CITROEN, letnik 1982. Franc Kern, Sr. vas 69, Senčur
14012

Prodaja FIAT 126 P, letnik 1982, registriran do marca 1990. Sašo Okulič, Bokalova 16, Jesenice
14013

Prodaja odlično ohranjen, garažiran, pozimi nevožen BMW 1802. Cena 4.200 DEM. Informacije na ☎ 77-925
14014

Prodaja GOLF, letni april 1981. ☎ 28-148
14015

Prodaja APN 6. Nova vas 29, Preddvor, ☎ 45-165
14020

Prodaja Z 850, letnik 1985. Kremenovič, Mlekarska 14, Kranj - Čirče
14022

Prodaja JUGO koral 55, letnik 1988, bele barve. Cena 8

ZAPOSLITVE

Za prodajo VODNIKA NARAVNE MEDICINE nudimo tedenska izplačila. ☎ 73-349, zvečer 13897

Komunikativnim osebam nudimo honorarno ZAPOSILITEV. ☎ 78-269 13919

Dobro zaslužek, tedenska izplačila nudimo ZASTOPNIKOM za prodajo zanimivega art ikla - prvič pri nas. ☎ 28-057 13934

Razpolagam s prosto zmogljivostjo na 20-tonski ekscentrični STISKALNICI, s pnevmatsko podajalno napravno. ☎ 061/739-281 13942

Sprejemam DELO na dom. Po možnosti kovinarstvo ali varjenje. Informacije na ☎ 22-221, int. 23-77, dopoldne (Boštjan) 13949

Takoj zaposlim pohištvenega MIZARJA, z vsaj 2-letno delovno prakso. OD po dogovoru. Mizarstvo - Slavko Kene, Jurčičeva 5, Radovljica 13951

Zaposlim dve ženski za ČIŠČENJE prostorov. Naslov in oglasnem oddelku. 13999

Iščemo MONTERJA strešnih oken, za področje Slovenije. Obvezen je lasten prevoz. Interesenti naj se javijo na naslov: Mizarstvo MIRA, Serčerjeva 22, Radovljica 14000

Takoj ali po dogovoru zaposlim KV MIZARJA in DELAVCA za priučitev. Od po tečaju DEM. Mizarstvo Smolej, Kovor 63, Tržič, ☎ 57-313 14010

Kocka bar v Radovljici zaposli NATAKARICO. Informacije na ☎ 78-413 14019

Ansambel vabi k sodelovanju PEVSKI DUET ali PEVKO, relacija Kranj - Bled. ☎ 77-143 14035

Iščem PARTNERJA za kozmetično obrt. Šifra: VLOŽITE 12.000 DEM 14104

Spreten delavec! Iščem DELO na domu (doslikavanje, pakiranje, šivanje oziroma karkoli). ☎ 81-336 14132

Iščemo ŠIVILJO v Trzinu ali okolici. ☎ 52-174 14139

Če imate dovolj prostega časa, ali ste brez službe, se javite za POSTAVKA DZS. Tedensko izplačilo provizije. ☎ 75-954 14150

Dom na Joštu išče mlajšo upokojenko KUHARICO. Informacije osebno ali na ☎ 21-704 14189

ŽIVALI

BIKCE za rejo ali zakol, prodam. Valjavec, Zvirče 19, Tržič, ☎ 57-324 13819

V oktobru bom prodajal rjave JARKICE. Sprejemam pisna naročila. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 13891

Prodajam KOBILLO norik, staro 15 mesecev. Grad 59, Cerklje 13918

Prodajam KRAVO in črno-balega BIKCA, starega 1 teden. ☎ 49-166 13922

Prodajam KRAVO, brejo 9 mesecev, ki bo drugič telila. Sp. Brnik 27, Cerklje 13948

BERNARDINCE, z rodovnikom, stare 8 tednov, prodam. Kuhar, Cerklje, ☎ 42-082 13982

DOBERMANE, leglo mladičev, vrhunskih staršev prodam. ☎ 45-355 14006

Prodajam TELIČKO simentalke, staro 8 tednov. Stiška vas 18, Cerklje 14018

Prodajam 3-letno KOBILLO haffinger, pripuščno. Legat, Selo 33, Žirovnica, ☎ 80-910 14041

Prodajam KRAVO simentalke s prvim teletom ali po izbiri. Zalog 17, Cerklje 14068

TELICO simentalke, 1 mesec pred telitvijo, A kontrole, prodam. Jernej Jeglič, Podbrezje 192, Duplje 14075

Prodajam 5 let staro KOBILLO pramo, brejo 6 mesecev in ZAPRAVLJIVCEK. Lahko zamenjam za govedo. Papler, Žirovnica 52, ☎ 80-832 14086

Pogrešana je samica VERLIKI ČRNI SNAUCER, stara 5 mesecev. Sliši na ime LENA ☎ 23-833

ISKANO NA TRŽIŠČU VETROVKE IZ GORATEXA

materiala prevlečenega s HIDROMEMBRANO:

- štiti pred vetrom,
- prepušča znoj navzven,
- vodo nepropusten
- modne barve in kroji

prodaja: trgovina SONČEK, Cankarjeva 7, Kranj (nasproti Sveta knjige) PRIPOROČAMO VAM KAKOVOST

Zelo ugodno prodam domače KO-KOŠI za zakol ali že zaklane. Tupa-liče 43, Predvor 14095

Prodajam KRAVO, brejo 5 mesecev, drugo tele. Ogled popoldne. Peter Lukanc, Moste 101, Komenda 14126

Prodajam 4 mesece starega BIKCA simentalca. Kidričeva 28, Škofja Loka, ☎ 633-344 14133

Prodajam črno-belo TELICO, brejo 5 mesecev. Perčič, Rupa 21, Kranj 14135

Prodajam 5 mesecev brejo KRAVO in TELICO, staro 6 mesecev. Jože Bešter, Ovsišje 20, Podnart 14148

Prodajam KRAVO tik pred telitvijo. ☎ 79-953 14162

Prodajam več TELIC in BIKCEV frizicev, različnih starosti. Franc Benedič, Tomičeva 41, Kranj - Strazišče 14165

POSESTI

Iščem PROSTOR, primeren za obrt kovinske stroke, večjih izmer, od 8 do 10 x 10 do 15 m, z urejenimi sanitarnimi. Rudi Trošt, Hrušiča 195, Jesenice, ☎ 81-441, int. 33-50, dopoldne 13924

Prodajam PARCELO v Peroju pri Pulju, 800 kvad. m. Cena ugodna. ☎ 24-040, od 14. ure dalje 13983

V bližini Kranja zamenjam novejšo enonadstropno HIŠO, primerno za obrt, za manjšo v okolici Kranja. Šifra: OBRT 14037

GARAŽO na Planini, vzamem v najem. ☎ 37-241 14044

GOZD in NJIVE v Strahinju pri Kranju zamenjam za podobno v bližini Škofje Loke ali v Pešiški dolini. ☎ 64-296 14060

PRIREDITVE

Danes, 22. 9. 1989, ob 19.30, v Vogljah nastopa skupina POP DE-SIGN. 13972

"KMEČKI STROJ" iz Škofje Loke vabi prodajalce in kupce rabljenih KMETIJSKIH STROJEV na veliki sejem v nedeljo, 24. 9. 1989, od 9. do 13. ure. Informacije na naslovu: Franc Guzelj, Sv. Barbara 23, Škofja Loka, ☎ 622-575 14030

RAZNO PRODAM

Domačo belo moko, GLADKO tip 400, poceni, lahko naročite z dostavo na dom ☎ 35-632

Ugodno prodajam Z 101, letnik 1976 in mini ELEKTRIČNO PEČ. Milivoje Radonič, Žabnica 64 (ob prog.) 13910

Prodajam MOTORNO ŽAGO jonse-reds 525 in otroško KOLO junior. Informacije v soboto popoldne na ☎ 77-902 13927

Prodajam MOTOR tori in STEDILNIK gorenje (4 plin), rabljen 2 meseca, po zelo ugodni ceni. Murko, Planina 26, Kranj 13960

Ugodno prodajam KUHINJSKO POHIŠTVO, otroški AVTOSEDEŽ peggy, otroško KOLO, rabljene ZLEBOVE ter kupimo ČELNO PLOŠČO pomivalnega stroja gorenje 201 in otroško KOLO za 6 let. Informacije na ☎ 27-931, po 18. uri 14049

Poceni prodajam ŠIVALNI STROJ in dekljiško KOLO. Pipanova 22, Senčur 14067

Prodajam PRALNI STROJ gorenje, obnovljen, kuhinjsko MIZO, polovično KLOP, plinski KUHALNIK in 5 kg plinsko JEKLENKO. Jezerska c. 72, Kranj 14094

Prodajam dobro ohranjen TRAKTOR s kabino torpedo 4806 in drobnim KROMPIR. Polica 1, Naklo 14106

Prodajam VIDEOREKORDER fischer in JUGO 45, letnik 1982. Informacije na ☎ 622-252, po 15. uri 14125

Prodajam gumi ČOLN maestra, 80-litrski električni BOJLER in TERMOAKUMULACIJSKO PEČ 2 kW. ☎ 57-988 14138

Prodajam nov KIPERBUSCH in novo litoželezno kopalniško KAD. ☎ 77-326 14154

Ugodno prodajam otroški POGRAĐ z jogiji za 300 SM in otroško športno KOLO za 250 SM. Ul. 4. oktobra 22, Cerklje 14156

Prodajam nova GARAŽNA VRATA, dim. 240 x 208 cm in PSIČKO ovčarko, staro 5 mesecev, mati z rodovnikom. Poženik 36, Cerklje 14167

Zelo ugodno prodajam rabljeno SPALNICO, raztegljiv TROSED, termoakumulacijsko PEČ ter KOŠEK in več kosov OBLEKE za dojenčka, za starost do 1 leta. ☎ 26-112 14168

Prodajam malo rabljen barvni TV ik-sra in ŠKODO 105 S, letnik 1981, registrirana do februarja 1990. ☎ 25-687 14181

Ugodno prodajam 270 kosov šarmotne OPEKE in italijansko zložljivo otroško POSTELJICO. ☎ 633-457 14183

STAN.OPREMA

Prodajam skoraj nov JOGI, dim. 200 x 140 cm, zaradi selitve. Gril, Sp. Duplje 66/a 13992

Ugodno prodajam POSTELJO, dim. 150 x 190 cm, z jogijem. ☎ 26-489 14027

Poceni prodajam 2 dobro ohranjena POGRAĐA z jogijem. ☎ 632-946, popoldne 14029

Ugodno prodajam SEDEŽNO GARNITURO in TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 3 kW. Dražgoška 6, stan. 20, Kranj 14045

Ugodno prodajam rabljeno SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 33-290 14062

Prodajam nov JOGI, dim. 140 x 180 cm in PRALNI STROJ gorenje. ☎ 26-822 14064

Ugodno prodajam SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 27-993 14071

Prodajam kompletno SPALNICO in OMARO za dnevno sobo. ☎ 36-759 14110

Ugodno prodajam SEDEŽNO GARNITURO (trošed, vogalni element in enosed), stara 1 leto. ☎ 47-122, int. 235, dopoldne ali 57-487, popoldne 14112

Ugodno prodajam KUHINJO marles, s pomivalnim koritom. ☎ 80-096, po 18. uri 14180

STANOVANJA

Na planini oddam opremljeno STANOVANJE samskemu moškemu. Šifra: TELEFON 13937

Iščem SOBO za mlajšega upokojenca, v Kranju ali okolici. Šifra: MIREN 13962

Na Jesenicah nujno najamem manjše STANOVANJE. Markun, Moste 53, Žirovnica 13974

Mlada mamica z enim otrokom nujno potrebuje STANOVANJE. Možna pomoč v gospodinjstvu. Šifra: POMAGAM - POMAGAJ 14122

Oddam opremljeno SOBO poštenemu moškemu, staremu približno 30 let, za občasno pomoč. Ostalo po dogovoru. Šifra: TAKOJ V RADOVLJICI 14142

Na Bledu ali bližnji okolici najamem STANOVANJE za dobo 1 leta. ☎ 78-188, od 9. do 12. ure in od 17. do 20. ure 14155

Novo sončno 2-sobno STANOVANJE v Mengušu, prodam. ☎ 82-154 14166

PREKLIC

M-KŽK GORENJSKE, TOZD MESOIZDELKI ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 20, preklicuje uničenje

ZAHVALA

Ura v zvoniku bije, zvon naznani sončni dan. Vinko tvoja pot življenjska, nam daje upanja v novi dan

Ob boleči mnogo prezgodnji izgubi ljubljenega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta, svaka, strica in botra

VINKA STARETA

roj. 1. 1. 1942, avtoprevoznika iz Sp. Brnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, domačim, sosedom, sosedom iz Glinj in soseski iz Vrto, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja ter podarjeno cvetje. Iskrena hvala praporščakom, gasilcem, lovcem, nosilcu odlikovanj, članom AMD Cerklje, stanovskim kolegom — avtoprevoznikom CP Kranj, Prevozniku Gorenjske, Obrtnemu združenju Kranj, Merkurju — Trgovini na debelo Naklo in Pogrebni službi Kranj. Posebno zahvalo smo dolžni LD Vodice, Lovski sekciji Cerklje, RD Bistrici Domžale in pododboru Pšata, GD Brnik—Vopovlje, VP 8440/1 Vranje, komandirju PM Cerklje tov. Marjanu Grčarju, govornikom za izrečene presunljive poslovilne besede ob odprtem grobu, sosedu Šinku, Tomačevim prijateljem, Alešu iz Ljubljane, domačim fantom in Mariji Bajželj iz Nakla. Posebna zahvala domačemu g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter bratom Zupan za lepo zapete ganljive zaostinke. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala, kateri ste nam ob tako težki nesreči stali ob strani in izrekli besede tolažbe ter ga v tako izredno velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Če pa smo ob tej neizmerni žalosti in človeški zmotljivosti koga pozabili, ki nam je stal ob strani in ga nismo omenili, iz srca prosimo, da nam oprostijo. Hvala tudi domačim pevcem in Matejkinemu zborčku.

NEUTOLAŽLJIVI: žena Francka, sin Tomaž, hčerka Silva z možem in hčerko Tinko, bratje Ludvik, Jože, Tone in Franc z družinami ter ostalo sorodstvo

Sp. Brnik, 9. septembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše skrbne, dobre mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE KERT

p.d. Arnežove mame iz Gorenje Save

Se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti, enako sodelavcem DO Elita Kranj. Posebno se zahvaljujemo dr. Tomažu Ažmanu za vso skrb, zdravljenje in lajšanje bolečin med njeno hudo boleznijo, kakor tudi vsem sestram kirurškega oddelka bolnice Jesenice, dr. Janezu Bajžlu za zdravljenje in obiske na domu. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Cirilu Brglezu za lepo opravljen poslovilni obred, besede tolažbe in upanja, kakor tudi pevcem iz Strazišča. Vsem skupaj iskrena hvala. Za njo nam ostaja plemenit lik in tiha bolečina.

ŽALUJOČI: Mari, Danijela, Francka, Ivanka, Janez in Jaka z družinami, bratje, vnuki in pravnuki

Kranj, 7. septembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

JANEZA DEMŠARJA

iz Dolenje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem Iskre Železniki, Alplesu, ZD Škofja Loka, LTH in KZ Šk. Loka za tolažilne besede, pomoč in cvetje. G. župniku, pevcem ter vsem, ki ste ga mnogoštevilno spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat hvala.

VSJ NJEGOVI

Dolenja vas, 2. septembra 1989

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka v pokoju

JERICA ZUPAN

roj. 1922

Od pokojnice smo se poslovili v sredo, 20. septembra, ob 16. uri na kranjskem pokopališču.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVA KRANJ

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila sodelavka

CIRILA KERN

roj. Šenk

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Kolektiv Podjetja Iskra Tiskana vezja Kranj

ZAHVALA

Ob boleči resnici, da nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, oče in dedek

EDO GRZETIČ

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste nam pomagali, darovali cvetje, izrekli sožalje in ga skupaj z nami pospremili v prerani grob. Hvala dr. Bavdku za zdravniško pomoč ter zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice Jesenice. Globoko so nas pretresle besede izrečene ob grobu govornikom ZB Bela in Kluba upokojenecv »Maksa Perca« Kranj. Hvala pevcem in godbenikom ter praporščakom.

VSJ NJEGOVI

Srednja Bela, 6. septembra 1989

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ, Tržič, Cesta JLA 14 oglašja naslednja dela in naloge

RAZVOJNA DELA NA POSAMEZNIH TEHNOLOŠKIH PODROČJIH

- Pogoji:
- visoka tekstilna šola — VII. st. SSI
  - pasivno znanje tujega jezika
  - 3 leta delovnih izkušenj
  - 5 mesecev poskusnega dela
- Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba in sicer v roku 8 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Obremenitve gospodarstva so prevelike

Sindikati protestira

Škofja Loka, 20. septembra - Na posvetu predsednikov sindikalnih organizacij v škofjeloški občini so prejeli osnutek protesta proti pretiranim obremenitvam gospodarstva, ki ga bodo izpili na ponedeljkovem predsedstvu občinskega sveta in nato poslali v javnost, naslovljenega na republiški sindikat, občinsko in republiško vlado in nekatere druge naslove.

Vzrok za protest je poročilo o gospodarstvu v škofjeloški občini v prvem letošnjem polletju. Čeprav novim obračunom ne gre povsem verjeti, je očitno, da loško gospodarstvo doživlja eno najhujših kriz v povojni Jugoslaviji. Kar 64 odstotkov vseh delavcev je namreč v prvem polletju ustvarilo le 0,71 odstotka akumulacije, kar pomeni, da nimajo nikakršnega denarja za razvoj. Izguba je velika (42,6 milijarde dinarjev), zaskrbljuje tudi manjši obseg proizvodnje, kljub rasti se preškromen izvoz glede na predelovalni značaj industrije in brezizhodnost domačega trga, počasnejše kot na Gorenjskem in v Sloveniji pa so rasle tudi plače

škofjeloških delavcev. Edino pri obremenitvah dohodka in osebnih dohodkov v Škofji Loki v primerjavi z republiko beležijo zelo "pozitivno" rast. V sindikatu se boje posledic opaznega nazadovanja, ki se stopnjuje še z odhodi vodstvenih in strokovnih delavcev s potaplajočih se ladij. Boje se morebitnih stečajev, brezposelnosti, socialnih problemov, še posebej, če bi jih zakrivilo neotranje slabosti, zastareli in nedonosni izdelki, slaba organizacija in podobno. Nedopusten je stečaj kot način reševanja problema odvečnih delavcev! Najlaže je tudi reči, naj se politika ne vtiča v gospodarstvo, naj se ne vtiča (občinska)

vlada, naj veljajo zakoni trga, v isti sapi pa mu "trg" predpisovati. Lanska skupna zahteva sindikata in Gospodarske zbornice za razbremenitev gospodarstva je padla na vseh črtah. Škofjeloški sindikat se je zato odločil za javni protest. Za ilustracijo, kako goreče v občinskih telesih obravnavajo gospodarstvo, je predsednik loških sindikatov Sandi Bartol navedel gradivo v zadnjem Poročevalcu. Poročilo o kadrovski politiki (ki mu ne odvzemamo pomembnosti) je napisano v 1290 časopisnih vrsticah, medtem ko je izgubarjem namenjenih vsega 37 vrstic...
H. Jelovčan

Od banke do zeliščne lekarne

Tržič, septembra - Da je Deteljica največji uspeh tržiškega gospodarjenja zadnjih let, ni dvoma. In ker so bili razpoložljivi lokali hitro vsi oddani, vsi tudi odlično poslujejo, se je seveda odprl nov apetit po lokalih na tem koncu mesta, tik ob mejni cesti z Avstrijo. Pred kratkim so tu dozdali še en objekt, v katerem bo v pritličju Ljubljanska banka, in Tekstil Ljubljana, en lokal s 40 kvadratnimi metri pa še čaka naročnika, ki bo s svojim programom najbolj ustrezal programu tržiške občine. V zgornjem delu bo 12 manjših trgovin, kjer bodo prodajali usnjeno konfekcijo, tu bodo cvetličarna, zeliščna lekarna, štirje tekstilni butik, prodajalna otroške obutve, trgovini z darilnim programom - na visoki ravni, saj se bo tu prodajalo kristal in umetniška dela. V podprtljaju bo del prostorov ime-

la Ljubljanska banka, del bo zavzela brezcarinska prodajalna Emone Commerce iz Koprca, ostalo pa bodo sanitarije za vso Deteljico. Neodan je še en prostor, ki meri približno 170 kvadratnih metrov, za katerega že potekajo dogovori z Avstriji za sovlaganje: tu naj bi bil nočni lokal z izbrano hrano in glasbo za petičneže. Že dolgo je znano, da je za tuje Deteljice veliko bolj vabljiva točka kot, denimo, sam Bled. Ob petih popoldne je tu vse polno avtomobilov, skoraj vsak drugi avto je avstrijske registracije. Zato nič čudnega, da tu lokalov ni težko oddati in tržiški gospodarstveniki si ob njih manejo roke, stanovanjci Bistrice, ki so spet ob del zelenice ob bloku pa seveda na vse skupaj gledajo z drugačnimi očmi.

S seje občinskega komiteja ZKS Škofja Loka

Premoč malodušja

Škofja Loka, 20. septembra - Domala brez razprave so škofjeloški komunisti danes sprejeli poročilo o delu komiteja v minulem poldrugem letu in osnutek akcijskih usmeritev ter ju posredovali v pretres osnovnim organizacijam za mesec dni, do programsko-volilne konference, ki jo bodo sklicali konec oktobra.

Pričakujemo, da bo takrat kaj več razprave predvsem o tem, kako od zgoraj navzdol speljati nujno prenovno zvezo komunistov, ki jo ne nazadnje terjajo velik osip očitno nezadovoljnega članstva. V škofjeloški občini je bilo konec julija še 915 komunistov: od marca prejšnjega leta jih je na tak ali drugačen način vrnilo knjižice kar 173, samo štirje so se pridružili nanovo. Organizacija se je razen tega postarala, saj je povprečna starost 44 let in samo 62 članov je mlajših od 27 let. Škofjeloška statistika gotovo ni bistveno drugačna kot drugod po Gorenjskem ali Sloveniji. Dejstvo je, da star način dela ne velja več, za nove, sve-

že oblike interesnega in projektnega povezovanja članov in nečlanov kot temelja bodočega delovanja, pa bo treba najprej marsikaj spremeniti v glavih, v razmišljanju. Kolo se je že zavrtelo, kot smo lahko začutili na današnji seji komiteja, čeprav bo prehodno obdobje, v katerem ima, žal, večje moč malodušje kot optimizem, najbrž še nekaj časa trajalo.

Malodušje se je kristalno pokazalo tudi pri obravnavi dokaj slabih gospodarskih rezultatov škofjeloškega gospodarstva v prvem polletju, kjer je obilici znanih idej, ki bi ga lahko izvekle iz krize (znanje, inovativnost, razvoj, vlaganja,

izvoz) dal piko na i sklepni stavček enega od razpravljalcev: dokler bo inflacija 30-odstotna na mesec, se je o kakršnikoli ekonomiki težko pogovarjati, ključ problema je v denarni politiki države...

Sicer pa je bolj zavezujoče predloge za izboljšanje gospodarstva izoblikovala komitejeva komisija za družbenoekonomske odnose, ki je med drugim očitala občinski vladi, da se je v preteklosti več ukvarjala s komunalno kot z gospodarstvom (o čemer pričajo rezultati) in ji priporočil, naj stvari zasuka, več pozornosti pa posveti tudi kadrom na tem področju.
H. Jelovčan

Mateja Srečnik, Deteljica 15: "Prej smo imeli zelenico vse do ceste, zdaj pa so nam jo pošteno skrčili. Kot vem, so bili vsi stanovanjci odprti proti tej gradnji, se podpisali, pa ni nič pomagalo. Da bi vsaj res uredili otroško igrišče in pustili zelenico, kolikor je

je pač še ostalo."

Vilma Boncelj, Deteljica 11: "Mi, ki stanujemo tu spodaj, smo najbolj prizadeti. Ves dan poslušamo ropotanje gradbenih strojev, delavci so glasni in če imaš majhnega otroka, kot jaz, res ne moreš biti navdušen. Zdaj obljublajo, da bodo tu naredili tudi otroško igrišče in živ-zav bo tu ves dan. Midva z možem sicer čakava na stanovanje, mor-

da ga dobiva, toda še vedno bo v tem nemiru ostala mama. Kdor ne stanuje takole nizko, ne more verjeti, kako se vse sliši v stanovanju."

da ga dobiva, toda še vedno bo v tem nemiru ostala mama. Kdor ne stanuje takole nizko, ne more verjeti, kako se vse sliši v stanovanju."

Anton Džukanovič, Deteljica 7: "V začetku so obljubljali, da bo zgradba tako nizka, da bo streha segala le do višine zelenice. No, zdaj je seveda veliko višja. Sicer pa od investitorjev prav malo zveemo, kaj vse bo prišlo vanjo in kaj bo ta gradnja še potegnila

s seboj. Najbolj me skrbi, da bodo, ko jim bo zmanjkalo prostora za parkiranje, segli še po tej zelenici, ki je ostala tu pred blokom. Novi lokali bodo zahtevali svoj parkirni prostor. Le kje ga bodo našli?"

D. Dolenc

Novi lokali na Deteljici so kljub vsem ugovorom stanovanjcev pod streho. Sicer pa tržiški gospodarstveniki pravijo, da so bili Tržičani vedno proti takšnim novostim, ko so se le-te izkazale za dobro rešitev, so bili pa zadovoljni. Bodo tudi tokrat? -Foto: D. D.

Skoraj rekordna letina

Podvin, 21. septembra - Danes so v sadovnjaku Resje pri Podvinu začeli obirati in hkrati tudi že prodajati jabolka. Ko smo se večeraj pogovarjali z vodjem sadovnjaka Tinom Benedičičem, je povedal, da je letošnja letina celo ena najboljših v zadnjih desetih letih. Danes in tudi v prihodnjih dneh (tudi to nedeljo), in sicer vsak dan od 8. do 17. ure, bodo v sadovnjaku prodajali zgodnje sorte, že prihodnji teden pa tudi nekatere zimске. Z obiranjem sorte ajdared pa bodo začeli predvidoma v začetku prihodnjega meseca. A. Ž.

Premalo kvalificiranih delavcev

Jeseniško gostinstvo je v težavah

Jesenice, 21. septembra - Delovna organizacija Gorenjka mora za temeljno organizacijo gostinstvo Jesenice pripraviti sanacijski program.

Že nekaj zadnjih let imajo v temeljni organizaciji gostinstvo Jesenice, ki sodi v ABC Pomurke, delovno organizacijo Gorenjka Jesenice, likvidnostne in kadrovske težave. Okoli sedemdeset delavcev je minuli mesec zaslužilo okoli 6 milijonov 200.000 dinarjev, zato so zahtevali, da se sestane delavski svet in uredijo problemi, ki jih imajo v temeljni organizaciji gostinstvo Jesenice.

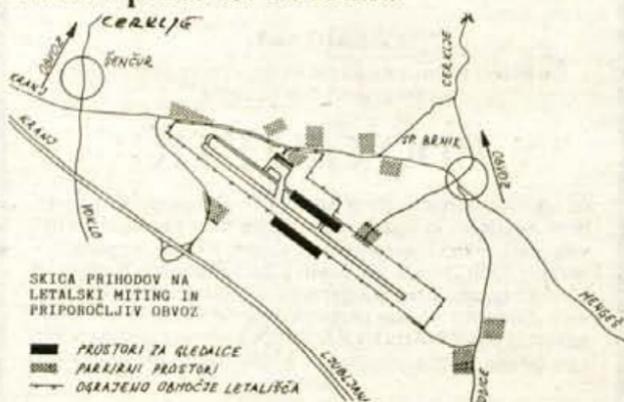
Medtem ko so nekateri v delovni organizaciji zahtevali celo ukrep družbenega varstva za temeljno organizacijo gostinstvo Jesenice, so se na sestanku predstavnik Gorenjke in jeseniškega izvršnega sveta dogovorili, da je treba pripraviti sanacijski program in se v delovni organizaciji Gorenjka temeljito pogovoriti o razreševanju problematike tozdgostin-

stvo Jesenice. Eden izmed najhujših problemov je kadrovski problem, saj imajo v svojih enotah po Jesenicah zelo malo kvalificiranih delavcev. Tako hotel Pošta kot hotel Korotan in ostale jeseniške lokale bi morali temeljito obnoviti, če bi hoteli, da bi bolje gospodarili in ustvarjali več dohodka.

Do 25. septembra bodo tako v jeseniški delovni organizaciji Gorenjka pripravili sanacijski program za razreševanje problemov v temeljni organizaciji gostinstvo Jesenice. Tako, kot pravi predsednik jeseniškega izvršnega sveta Tomaž Keršmanc, mora sama delovna organizacija poskrbeti, da se bodo razmere uredile in pomagati temeljni organizaciji na Jesenicah.

D. Sedej

Letalska prireditvev na Brniku

Brnik, 22. septembra - Za veliko letalsko prireditvev, ki bo jutri in v nedeljo v počastitev 80-letnice prvga poleta Edvarda Rusjana z motornim letalom na letališču na Brniku, je veliko zanimanje. Naj še enkrat vsem ljubiteljem letalskega športa in tovrstnih prireditvev svetujemo, da se tako jutri, ko se bo prireditvev uradno začela ob 9. uri, športni in vojaški del pa se bo nadaljeval ob 11. uri (enako tudi v nedeljo), pravočasno podate od doma. Pokrovitelj letalskega mitinga je Predsedstvo SR Slovenije. A. Ž.

Tržiški delegati bodo zasedali

Tržič, septembra - V sredo, 27., in v četrtek, 28. septembra, bodo v Tržiču zasedali vsi trije zbori skupščine občine Tržič. Pregledali bodo gospodarska gibanja v prvem polletju in ocenili uresničevanje izhodišč gospodarske in razvojne politike v letošnjem letu, podano bo polletno poročilo o uresničevanju odloka o proračunu občine za leto 1989, delegati pa bodo razpravljali tudi o odloku in smernicah o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Tržič do leta 2000.

Tržiški delegati se bodo tokrat odločali za izstop tržiške občine iz Skupnosti slovenskih občin. Na zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti bodo delegati podrobneje obravnavali osnutek odloka o sprejetju zazidalnega načrta za ureditveno območje "Polana" nad Križami.

D. D.

Umrl v bolnišnici

Ljubljana, 18. septembra - V ljubljanskem Kliničnem centru je uro pred polnočjo za posledicami prometne nesreče umrl 33-letni Nikola Plavšič. Bil je hudo ranjen v nesreči, ki jo je dan predtem na Jesenicah zakrivil voznik osebnega avtomobila Dušan Košutnik.

Deljena krivda

Hrastje, 19. septembra - Voznikova prehitra vožnja in kolesarjevo izsiljevanje prednosti sta povzročila prometno nesrečo, ki se je zgodila na lokalni cesti skozi Hrastje. Voznik osebnega avtomobila Milan Saje, star 31 let, iz Kranja, je peljal iz smeri Prebačevega proti Kranju. Nenadoma je z dvorišča stanovanjske hiše pripeljal na cesto kolesar, 9-letni Martin B. iz Hrastja. Čeprav se je voznik umikal in zaviral, je trčil v kolesarja, ki je padel na pokrov avtomobila, od tod pa na cesto, kjer je obležal hudo ranjen.

Omahnil na melišče

Mojstrana, 16. septembra - V severni steni Špika se je ponesrečil 22-letni Tadej Golob z Lenarta. S tovarišem sta plezala v Krušičevi smeri, ko je Golobu nenadoma spodrsnilo in omahnil je po melišču. Tudi soplezalec ga ni mogel držati, ker sta popustila dva varovalna klina. Ponesrečenec je na kraju nezgode pomagal zdravnik iz Maribora, ki je tisti čas plezal v bližini.

NESREČE

Planinca zadela kap

Bohinj, 18. septembra - Na poti s Triglava, med Vodnikovo kočjo in Pokljuko, je zaradi srčne kapi umrl planinec, 56-letni Anton Medvešek iz Trbovelj. Gorski reševalci iz Bohinja so takoj poskrbeli, da je priletel helikopter RSNZ z zdravnikom dr. Robičem, vendar Medvešku ni več mogel pomagati.

Voznica izsilila prednost mopedistu

Bled, 14. septembra - 41-letna voznica osebnega avtomobila Anica Kemperle iz Ribnega je v križišču Ribenske in Ljubljanske ceste na Bledu izsilila prednost mopedistu, Rolandu S., staremu 17 let, iz Begunj. Voznik kolesa z motorjem, ki je pripeljal po prednostni Ljubljanski cesti (voznica pa po lokalni Ribenski), je padel in se hudo ranil.

Spali bomo uro dlje

Z jesenjo se vrača tudi sončna ura. V nedeljo bomo spet premaknili urine kazalce za eno uro nazaj. Torej bomo zjutraj lahko poležali uro dlje. Sprememba bo še bolj kot za proste dneve dobrodošla za delavnik, ko bomo namesto v trdi temi nekaj časa ponovno vstajali v jutranji sivini.